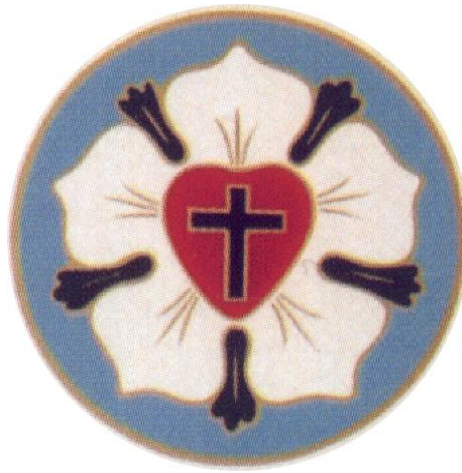

NYÍREGYHÁZI EVANGÉLIKUS
KOSSUTH LAJOS GIMNÁZIUM

Ikt.sz.: 182/8-2/2025.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2025.

TARTALOMJEGYZÉK

1	BEVEZETÉS	3
1.1	A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI FELTÉTELEI	3
1.2	FÖLDRAJZI KÖRNYEZET ÉS TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉS	3
1.3	HELYZETELEMZÉS	7
1.4	A HITOKTATÁS HELYZETE.....	8
1.4.1.	Az evangélikus iskola teológiai-pedagógiai alapvetése.....	8
1.4.2.	KÜLDETÉSNYILATKOZAT	10
2	NEVELÉSI PROGRAM.....	11
2.1	AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	11
2.1.1.	A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	11
2.1.2.	A nevelő-oktató munka pedagógiai értékei.....	11
2.1.3.	A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai	13
2.1.4.	A nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai	14
2.1.5.	A nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai.....	14
2.2	A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA EGYÉB PEDAGÓGIAI ELVEI.....	16
2.3	SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSI FELADATOK	16
2.4	EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI ÉS - NEVELÉSI PROGRAM	17
	Az egészségfejlesztési program irányelvei.....	17
	Az egészségfejlesztés célja.....	18
	Feladatok, szükséges akciók tevékenységek:	18
	Az iskola szerepe és lehetősége	18
	Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos elvek.....	19
2.5	KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	19
	A közösségépítés szerepe	19
	Hagyományörző iskolai eseményeink.....	19
	Az evangélikus jelleg erősítése az iskolában.....	20
	A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, tovább fejlesztésének lehetőségei	21
2.6	A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI.....	22
	A pedagógus jogai	22
	A pedagógusok helyi intézményi feladatai	23
	Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai.....	24
2.7	A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE	26
	Az önkéntesség célja, feladatai, eszközrendszere, megvalósulása.....	28
2.8	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	29
	A sajátos nevelési igényű tanulók és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók integrált nevelése	29
	Kiemelten tehetséges tanulók foglalkoztatása.....	30
	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.....	30
2.9	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK	33
2.10	A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI	34
3	HELYI TANTERV	37
3.1	ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK	37
3.2	A HELYI TANTERV SAJÁTOSSÁGAI	39
3.3	A KÜLÖNBÖZŐ TÍPUSÚ SNI-S ÉS BTMN-ES TANULÓK INTEGRÁLT NEVELÉSÉNEK ÉS OKTATÁSÁNAK FEJLESZTŐ PROGRAMJA	39
	Érzékszervi - látássérült tanulók	41
	Érzékszervi - nagyothalló tanulók	42
	Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók	44
	Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók.....	45
3.4	TANTÁRGYI RENDSZER ÉS ÓRASZÁMOK	47
	A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások tananyagai....	54
3.5	ÉNEK-ZENE EVANGÉLIKUS EGYHÁZI ÉNEK TARTALOMBŐVÍTÉSE.....	69
3.6	KÖNYVTÁR-PEDAGÓGIA AZ ISKOLAI KÖNYVTÁRBAN	74
3.7	A TANKÖNYVEK, SEGÉDLETEK, TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	77

3.8	A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA SZÓBELI TÉMAKÖREI TANTÁRGYANKÉNT	78
	<i>Idegen nyelvek</i>	78
	Angol nyelv	78
	Német nyelv	78
	Olasz nyelv	78
	Francia nyelv	79
	Orosz nyelv	79
	<i>Történelem</i>	81
	<i>Földrajz</i>	82
	<i>Kémia</i>	83
	<i>Biológia</i>	84
	<i>Fizika</i>	85
	<i>Matematika</i>	86
	<i>Digitális kultúra</i>	86
	<i>Testnevelés</i>	87
	<i>Ének-zene</i>	88
	<i>Hittan</i>	88
	<i>Állampolgári ismeretek</i>	89
	<i>Közigazgatási ismeretek</i>	90
3.9	AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI, A HÁZI FELADAT KÉRDÉSE, SZABÁLYOZÁSA, VALAMINT A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM ÉRTÉKELÉSE	91
	<i>Beszámoltatás, számonkérés</i>	91
	<i>A magasabb évfolyamba lépés feltételei</i>	91
	<i>Házi feladatok szabályozása</i>	91
	<i>A magatartás és szorgalom értékelése</i>	92
	<i>Jutalmazások</i>	93
3.10	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE, EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEK ÉS MÓDSZEREK	94
	<i>A sport és az egészség</i>	94
	<i>Testnevelési, egészségfejlesztési lehetőségek iskolánkban</i>	94
	<i>Évfolyamonkénti tematika: 9-12. osztály /évi 10-10 óra/</i>	95
3.11	A KÖRNYEZETI NEVELÉS	97
	<i>A környezeti nevelés alapelvei</i>	97
	<i>A környezeti nevelés céljai</i>	97
	<i>A környezeti nevelés az iskolai oktatásban, nevelésben</i>	98
	<i>Az osztályfőnöki munka és a környezeti nevelés, fogyasztóvédelem és a kulturált közlekedésre nevelés</i>	99
	<i>A környezeti nevelés a tanórán kívül</i>	101
	<i>Taneszközök</i>	102
	<i>Kommunikáció</i>	102
4	MELLÉKLETEK	102
5	HATÁLYBALÉPÉS, NYILVÁNOSSÁ TÉTEL, NYILVÁNOSSÁG	103

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium Pedagógiai Programja

1 BEVEZETÉS

1.1 A Pedagógiai Program jogszabályi feltételei

- 110/2012. (VI.04.) Kormányrendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2011. CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről
- 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról
- MEE 2005. évi VIII. tv
- 26/1997. (IX.3.) NM. r.: Az iskola-egészségügyi ellátásról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet indokolás a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról
- 73/2003. (V. 28.) Korm. rendelet az Országos Dokumentumellátási Rendszerről
- 14/2001. (VII. 5.) NKÖM rendelet a könyvtári szakfelügyeletről
- 258/2019. (X. 31.) Korm. rendelet a tankönyvellátással kapcsolatos feladatok átadásáról
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 1997. évi CXL törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
- 3/1975. (VIII. 17.) KM–PM rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról
- 2/2024. (VI. 11.) KIM rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról szóló 3/1975. (VIII. 17.) KM-PM rendelet módosításáról
- 419/2024.(XII.23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről

1.2 Földrajzi környezet és történelmi áttekintés

*„...évszázadok is el fognak viharozni
az alma mater fölött,
és mégis állni fog,
mert alapja a hit és a szerelem ...”*

Így jellemezte Zsolnai Vilmos egykori igazgató a megye elsőként alapított középiskoláját: a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumot.

„Nyíregyháza! ... nem történelmi város. Nem fűződnek nevéhez csaták, békeszerződések, nincs nagy történelme, nincsenek nagy számmal történelmi nevezetességei, régi műemlékei királyi lábnyomokkal...” (Váci Mihály)

Városunk neve 1215-ben tűnik fel először *Nyír* alakban, melyet vagy az itt tenyésző nyírfáról vagy a környező mocsarokról kapott, ami jelentheti a tágabb környéket, a Nyírségnek nevezett tájegységet. Az – *egyháza* a tatárjárás óta (1241) szerves része városunk nevének, ami azt jelenti, hogy a XIII. században puszta település, templomos hely volt. 1326-ban említik oklevelekben Nyireghaz névalakban. 1543-tól 1582-ig 325 és 740 fő között ingadozik a lakosság száma. 1605-ben a szomszédos tanyákról (Alsó- és Felsősimá) betelepített hajdúk szivárogtak át, ami növelte lakosságát, de a század végére a jobbágyok sanyargatása miatt kis lélekszámú, jelentéktelen falucskává zsugorodott.

1753-ban jelentős esemény történik, a település egyik birtokosa gróf Károlyi Ferenc, az akkor 5-600 lelkes, de 30 ezer holdas falut különleges kedvezményekkel evangélikus vallású szlovák telepesekkel népesítette be, akik Békés megyéből és Szarvasról érkeztek, mintegy 300 család. Ekkor lett Nyíregyháza mezőváros 2443 lakossal.

33 év múlva felépült az evangélikus nagytemplom (1786), majd rövidesen a városháza is, azaz a hitélet és a közélet két impozáns fóruma. Néhány év múlva tervbe vették az iskola, a tudomány házának építését. Ennek eredménye, hogy a nyíregyházi evangélikus gyülekezet 1806-ban létrehozta a „professzori iskolát”, mai gimnáziumunk őseit. Így már a hit ereje és a polgári szabadságjogok lehetősége mellé az oktatás szellemi fegyverét, a tudományt is gyermekei kezébe adta.

A város lakóinak száma ekkor közel 10 000 fő, akik főleg földműveléssel, szilaj állattartással és nagyarányú homoki szőlőműveléssel foglalkoztak.

Az 1900-as évek első évtizedeiben több gimnázium is épül a településen, Nyíregyháza iskolavárossá vált. Iskolánk több mint 200 éves történetével, szellemiségével, legújabb kori törekvéseivel jelentős helyet foglal el ezen a színes oktatási palettán annak ellenére, hogy a népes mezőnyben sok a konkurens iskola. A további előrelépéshez az iskolaalapító ősöktől kapott elvárások megteremtése mellett képesnek kell lennünk alkalmazkodni a kor igényeihez, az állandó megújulásra, kínálatunk bővítésére, szakmai és szellemi erőink teljes mozgósítására.

Összefoglalva Nyíregyháza történetét elmondhatjuk, hogy egyszerre a múlt és jövő városa, hiszen az ősök eredményeire építve képes arra, hogy folyamatos fejlődéssel megújuljon, és a hagyományok szem előtt tartásával váljon a térség egyik meghatározó településévé.

A nyíregyházi evangélikus gyülekezet 1806-ban azért hozta létre az úgynevezett „professzori iskolát”, hogy gyermekeinek a hit erejét és a tudomány szellemi fegyverzetét is kezébe adja. A kor igényeinek megfelelően 1861-ben az iskola algimnáziummá alakult, majd 1867-től a bizonyítványokat „államérvényessé” minősítette a Vallás és Közoktatási Minisztérium.

Időközben iskolatörténeti értékű levélváltásra került sor az iskola vezetősége és a turini száműzetésben élő Kossuth Lajos között. Kossuth saját kezűleg írt szép levelében hozzájárult, hogy az ő nevét viselje a Kossuth-emlékalapítvány, így az iskola a Kossuth által képviselt nemzeti szellemiséget is vállalta, s ma is híven ápolja.

Nagy értéket képvisel az 1843-ban létrehozott tanári könyvtár, amely - túlélve két világháború pusztításait - ma is megvan: védett műemlék.

A főépület nyugati részét Bobula János tervei alapján 1886. szeptember 1-jén kezdték építeni, és 1887. szeptember 1-jén már az új épületben kezdték meg a tanítást.

Az iskola dinamikus fejlődése szükségessé tette az épület bővítését. 1905. augusztus 17-én Alpár Ignác tervei alapján megindult az iskola bővítése, és 1907. szeptember 7-én megtörtént az új épületszárny átadása. Ezzel egy időben elkészült az iskola tornacsarnoka is.

A másik két épülettömb 1961-62-ben, illetve 1964-ben épült az iskola akkori profiljának megfelelően tanműhelynek (lakatos, autószerelő, esztergályos, elektrotechnikus). E két épület a jelenlegi arculatát az 1978-81-es években történő felújítás alatt nyerte el.

2013-2018 között zajlott iskolánk külső-belső megújulása. A beruházások a környezeti nevelés és a korszerű energiafelhasználás szempontjából fontosak voltak. 5 m³-es tartályokat helyeztek a műfüves pálya alá, ami az esővizet gyűjti és hasznosítja. Az áramellátást a tetőkön sorakozó napelemek segítik, a világítótesteket energiatakarékosra cserélték. Biciklitárolókat építettek és

kerékpárokat osztottunk ki a tanulók és a kollegák számára, hogy a környezettudatos közlekedést népszerűsítsük. Szelektív hulladékgyűjtőket állítottunk fel a folyosókon. Ki tudtuk használni a geotermikus energia felhasználási lehetőségét is. Ennek köszönhetően a B és C épületek szellőztetése a legmodernebb levegőcseréltető rendszerrel történik. A kosárlabda pálya alatt elhelyezett talajszondák segítségével állandó (18-20 C fokos) hőmérsékletű víz biztosítja a szellőztető rendszerben áramló levegő ugyanilyen hőmérsékletét. Ez a megoldás nyáron hűtő, télen fűtésrásegítő szerepet is betölt.

A gimnázium műemléképülete a felújítás eredményeként eredeti színében (1870-es évek vége) pompázik. A belső terekben az akkori időkből származó díszítő festéseket is visszaállítottuk. A hátsó épületek és a tornaterem is új köntösbe öltöztek.

A gimnázium valamennyi helyiségben fűtés- és világítás-korszerűsítést végeztek, a hőszigetelés mellett nyílászáró és radiátorcsere történt.

Az udvaron modern kondi-park, rekortán-, kosárlabda- és műfüves pálya várja a sportolni vágyókat.

Belső átalakítással létrehoztunk két öko-labort, amelyekben a tanulói kísérletek, és szimulációk zajlanak, melyek lehetőséget nyújtanak a diákok számára az ismeretek még eredményesebb elsajátításához.

Az idei tanévre már valamennyi tantermünk rendelkezik digitális megjelenítő eszközzel.

A XX. század első felében az intézmény minőségi iskolává fejlődött. Kiemelkedő, emlékezetes tanáregyenységek, igazgatók emelik rangját. Porubszky Pál tanár értő szemmel fedezte fel a gimnáziumban tanuló és érettségiző Krúdy Gyula írói tehetségét. Dr. Vietórisz József költő, műfordító, a Tranoscius énekeskönyv magyarra ültetője előbb diákja, majd tanára és igazgatója az intézetnek. Itt működött tanárként Geduly Henrik, a későbbi evangélikus püspök, Szalay Sándor fizikus, a tudósdinasztia őse, Sziklay László irodalomtörténész és a templomépítő Józsa Márton.

Az itt érettségizett diákokat a tudományos és kulturális élet szinte minden területén megtalálhatjuk. Volt közöttük miniszter (Kállay Miklós), világbajnok, olimpia bajnok (Balczó András, Harsányi Gergely), gyáralapító gyógyszerész-vegyész (Kabay János), atomtudós, költő és műfordító, lelkész és pszichoterapeuta.

Jövőkép:

A gimnázium elsődleges feladata önálló döntések meghozására képes személyiségek kialakítása és a tanulók felkészítése az eredményes érettségi vizsgára. Legyen határozott elképzelésük saját jövőjükkel szemben. Kialakítjuk bennük a helyes választás képességét, találják meg a saját útjukat. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka során nevelőtestületünk nagy hangsúlyt fektet a személyiségfejlődés támogatására, a helyes értékrend kialakítására, melynek segítségével felelős döntéseket hozó, keresztyén szellemiségű diákok indulnak el az életbe. Célunk, hogy olyan kötődést alakítsunk ki a diákokban az iskolához, amely egész életükben elkíséri őket, és büszkén vallanak az alma materükhöz fűződő kapcsolatukról.

A gimnázium:

- 1921-től: Nyíregyházi Ágostai Hitvallású Evangélikus Kossuth Lajos Főgimnázium.
Kezdetől fogva nyolcévfolyamos gimnázium.
Az egyre növekvő létszám-igények miatt 1934-től már párhuzamos osztályokat is indítottak.
- 1948-ban: államosították, megszűnt egyházi iskola lenni
- 1981-től: négy évfolyamos gimnázium
- 1990-től: nyolcosztályos gimnázium és négy évfolyamos gimnázium
(10-18 évig, illetve 14-18 évig)

1992. július 1-jétől visszakerül az evangélikus egyházhoz.
- 2004-től: ötosztályos képzés
(kifutó rendszerben 2018-ban végzett az utolsó osztály)
- 2006-tól: hatosztályos képzés
(kifutó rendszerben 2013-ban végzett az utolsó osztály)
- 2017-től megszűnt a nyolcosztályos képzés és újra 4 évfolyamos gimnázium
- 2024-ben (kifutó rendszerben végez az utolsó nyolcévfolyamos osztály)

1.3 Helyzetelemzés

Az intézmény neve: Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium
Helyrajzi szám: 4706/2 hrsz.

A fenntartó neve: Magyarországi Evangélikus Egyház
Címe: 1085 Budapest, Üllői út 24.
A Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke

Az intézmény címe: 4400 Nyíregyháza, Szent István utca 17-19. sz.

Az intézmény OM azonosítója: 033650

Az intézmény jogállása:

Önállóan gazdálkodó jogi személy.

Középfokú oktatási intézmény, amely a mindenkor érvényes törvények szerint működik, s nyújt a 12. évfolyam végén felsőfokú továbbtanuláshoz érvényes érettségi bizonyítványt.

A gimnázium segítő szerve az igazgatótanács, amely az egyházi testületek és a nevelőtestület választott tagjaiból áll.

Iskolánkban négy évfolyamos gimnáziumi oktatás folyik alapító okiratban foglaltak szerint, több mint 600 tanulóval.

A régióból és a határon túlról érkező tanulóinknak az Evangélikus Egyház által fenntartott Luther Márton Kollégium biztosít elhelyezést. Több határon túli tanuló jár iskolánkba, más kisebbséghez tartozó tanulóink alacsony számban van jelen. Közigazgatásilag nem Nyíregyháza-hoz tartozó településről diákjaink mintegy negyede jár be naponta.

Az intézményben az oktatás három épülettömbben (A, B, C épület) folyik: 38 oktatásra alkalmas helyiség, továbbá négy szertár, egy tornaterem, két kondicionáló terem, kondipark, díszterem, ének és rajzterem, hittan és nyelvi terem, biológia-kémia és fizika, könyvtár, iskola-múzeum, orvosi szoba és két informatika terem biztosítja a tanulás, testedzés, művelődés lehetőségét.

A digitális háttér biztosítása napjainkban már elengedhetetlen az oktatásban. Az IKT-eszközök használata csaknem minden órán jellemző, ehhez mind a tanulók, mind a pedagógusok digitális eszköztudásának készség szintű alkalmazására van szükség.

Minden tanteremben rögzített interaktív tábla, illetve mobil interaktív tábla, hordozható számítógépek, is segítik a szemléletesebb, változatosabb ismeretszerzést. (A Digitális fejlesztési terv a Pedagógiai program 1. számú melléklete.) A demonstrációs, illetve taneszközökkel való ellátottság jó, a tárgyi feltételek fejlesztése folyamatosan történik. A taneszköz rendelés az előirányzottak megfelelően folyik.

A nevelőtestület a gimnázium pedagógusainak közössége, mely döntéseit egyszerű szótöbbséggel hozza. Kollégáink középiskolai tanári képesítéssel rendelkeznek. A teljes munkaidőben foglalkoztatott tanárok munkáját óraadó tanárok segítik. Összességében a személyi feltételek jók. Az órák szakos ellátottsága 100 %-os.

Az iskolában öt élő idegen nyelv oktatása folyik: angol, német, francia, olasz és orosz.

A törvényben előírt továbbképzési kötelezettségeknek a pedagógusok eleget tesznek.

1.4 A hitoktatás helyzete

A heti 2 hittanóra összevonással felekezeti megoszlás szerint 4 csoportban történik: evangélikus, református, római katolikus, görögkatolikus.

Minden tanuló részt vesz az általunk szervezett spirituális alkalmakon: hétfői áhítat, csendes napok, karácsonyi, húsvéti istentiszteletek, az Evangélikus Nagytemplomban tartott iskolai ünnepek. A tanítást imádsággal kezdjük és imádsággal fejezzük be, reggel sor kerül a napi ige felolvasására. A hittanórák beépülnek a tanulók órarendjébe. A diákok havonta legalább egy alkalommal részt vesznek saját felekezetük istentiszteletén, melyet a gyülekezet lelkésze aláírásával igazol.

Szakképzett hitoktatók és lelkészek látják el az órákat. A tanulók szívesen választják érettségi tárgyként a hittant.

A tananyag elsajátítását ellenőrzéssel, értékeléssel, év végi osztályozással minősítik a hittanórok, vallástanárok. Az értékelésnél azonban tudjuk, hogy csak a vallásismeret elsajátítása mérhető. A hitbeli fejlődés foka és őszintesége, a kegyelem kérdése Isten ítéletére tartozik.

1.4.1. Az evangélikus iskola teológiai-pedagógiai alapvetése

A Magyarországi Evangélikus Egyházban elkötelezettek vagyunk az oktatási-nevelési küldetésünket szolgáló iskolánk fenntartásában és működtetésében. A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumban csak Krisztusra figyelő Isten-hitünk vezérelhet minket, melynek evangélikus jellegéhez ragaszkodunk. Ennek szellemében az evangélikus iskola legfontosabb egyedi alapjai a következők.

A megközelítés

Az evangélikus iskolában a legfőbb érték az ember, aki Isten teremtménye, kegyelemre szoruló és Krisztusban megmentett egyéniség.

Az evangélikus iskolában alapvetően nem a teljesítmény határozza meg az egyes ember értékét. Személyes elköteleződésünk a ránk bízottak iránt nem függ elért tanulmányi eredményeiktől. Ebben az egyén iránti elköteleződésben látjuk a személyiség kibontakoztatásának, az önálló döntésekre való nevelésnek, az igényes tanulmányi munka magas színvonalának kulcsát.

Ezért iskolánk arra törekszik, hogy megismerje és elfogadja tanulói teljes személyiségét, és lehetőségeinek távlatát szem előtt tartva végezze napi munkáját. Ennek érdekében a diák-tanár, diák-diák, szülő-tanár és tanár-tanár kapcsolat magas minőségére törekszünk. Figyelünk arra, hogy az oktatás minden résztvevője megfelelő biztatást és bátorítást kaphasson munkája végzéséhez és saját kiteljesedéséhez.

A döntéshozatal

Jézus tanításának és életpéldájának értelmében az evangélikus iskola szándéka személyes emberi kapcsolatok kialakítása. Nem kíván elszigetelődni nehéz helyzetektől sem. Életfolytatásában elsősorban nem a külső szabályok elsődlegesek, hanem az Isten-közeli aktuális döntésekhez ragaszkodik, melyeket nem akar ettől független törvényté tenni. Ezt csakis a Jézus Krisztusban való bizalmi közösségben tudja elképzelni. Munkájában ezt az egész életre szilárd bázist adó bizalmi közösséget igyekszik felébreszteni tanulóiban.

Ezért iskolánk olyan egyéni és közösségi élményeket kínál, amely esélyt ad a hit megerősödésére. Diszkréciót, védelmet, személyességet nyújtunk tanulóinknak a hit megélésére. Mindenkit saját érési folyamatában látunk. Hitoktatóink, iskolalelkészeink, tanáraink nem hatalmi helyzetből hanem esendő, személyes példaadással segítik ezt.

A Biblia

Az evangélikus iskola a Bibliát alapnak tekinti, mert benne – a múlt- és jelenkor személyes és közösségi tanúságtevői révén – rajzolódik ki Krisztus személye, akin keresztül Isten személyes jelenlétével találkozunk. Emiatt központi kérdésnek tartja az Írással való elmélyült, személyes, bölcs és tudós foglalkozást, a benne olvasottak aktuális megértését, hogy Isten ígéje szabjon irányt és mértéket gondolkodásának és cselekedeteinek.

Ezért iskolánk

minden tanulót eljuttat a magabiztos bibliahasználat szintjére. Tanáraink a Bibliát a technikai használaton és tárgyi ismereteken messze túlmutató forrásként és alapként látatják, mely Krisztusra mutat, s melyen keresztül Isten keres minket.

A közösség

Az evangélikus iskola Krisztus lelkületével működő gyülekezetté kíván formálódni. A benne alakuló közösség tagjai arra hívatnak el, hogy Krisztus tanítványaivá, Isten népévé váljanak. Készek legyenek szeretetben elfogadni a sokféle gondolkodást, irgalmas szeretettel vegyenek részt egymás életében, vállalják a világban való jelenléteket, legyenek készek bűnöket megbocsátani, és járja át őket a jó cselekvésének természetes vágya. Ugyanakkor tanítványaink – ha kell – legyenek képesek felmutatni evangélikus hitüket és képviselni keresztyén értékeiket a kor kihívásaiban.

Ezért iskolánk nevelőmunkájának középpontjában nem a jótettek halmozása, a tanulmányi versenyek megnyerése vagy a jó magaviselet áll. Amikor tanulóinkat elfogadásra, megbocsátásra, a társadalmi előítéletek elvetésére, a megalázottak és megszeméltetettek védelmére neveljük, akkor Krisztus embereiként tesszük ezt. Így segítjük őket az emberi értékek csendes és határozott képviselésére.

1.4.2. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Az evangélikus önazonosság a Bibliában és az egyház történelmi hagyományában gyökerezik.

Evangéliumi. Életünkkel, tetteinkkel és szavunkkal hirdetjük Jézus Krisztus életének, kereszthalálának és feltámadásának örömhírét. Tanúságot teszünk arról, hogy bűneink és hibáink ellenére Isten feltétel nélkül elfogadott bennünket: Jézus Krisztusért, pusztán kegyelemből megbocsátotta minden vétünköt, igaznak tekintett bennünket és a megszentelődés útjára vezette lépteinket.

Közösségi. Életünket az Egyház közösségében éljük, melynek középpontja a Szentháromság egy Isten köré szerveződő Istentiszteletünk. Az evangélium hirdetése és a szentségek kiszolgáltatása egyszerűen hivatásunk és létünk forrása.

Szolgáló. Jézus Krisztus ugyanis a hit által szabaddá tett bennünket arra, hogy felebarátinkat szeressük és segítsük. Társadalmi szolgálatunk és a teremtésvédelem szerves részét képezi evangélikus önazonosságunknak.

Hitvalló. Az evangélikus egyház vallja, hogy életének, tanításának és szolgálatának egyetlen forrása és mércéje az Ó- és Újszövetségből álló Szentírás, az ökumenikus hitvallásokat és az evangélikus hitvallási iratokat pedig Isten Igéjének megnyilvánulási formáinak tartja.

Ökumenikus. Hitet teszünk az „egy, szent, egyetemes és apostoli Egyház” mellett és elkötelezzük magunkat, hogy tevékenyen szolgáljuk és előmozdítjuk a keresztyén egységet, és közösen tanúsodunk Jézus Krisztus evangéliumáról. A keresztyének közötti egységen munkálkodunk a párbeszéd és a közös programok eszközeivel.

A Nemzeti Köznevelési Törvény az iskolai pedagógiai programot két nagy részre tagolja:

Nevelési program
Helyi tanterv

2 NEVELÉSI PROGRAM

2.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Iskolánk pedagógiai-nevelési programjának meghatározásakor abból a történelmi hagyatékból indulunk ki, amelyet evangélikus őseink már megfogalmaztak 1806-ban a professzori iskola megalapításakor. Az úgynevezett alapító oklevélben az iskola működését három alapvető területen rögzítették.

Nevelési programjuk első pontja szerint az iskolának mindenekelőtt az ifjúságot „keresztényen erkölcsre” kell nevelnie, „hogyan igaz vallás-ismerete és erkölcsi szép serénysége mindenkiben kitűnjék.” Az alapítólevél második követelménye azt írta elő, hogy a hittan tanítása mellett „a többi tanulmányokra akként fordítottassék gond, amint azt az idő szelleme fogja javallani.” Az alapítólevél harmadik követelménye pedig a „honi nyelv”, vagyis édes anyanyelvünk gyakorlását és tanítását tűzte ki célul.

Mindezek mellett fontosnak tartjuk a tanulók testi és érzelmi fejlesztését az életkori sajátosságaik figyelembe vételével.

A pedagógus és a tanuló a tanítás-tanulás folyamatában egyenrangú felek, egymást kölcsönösen tisztelik, ugyanakkor a pedagógusnak vezető szerepe van: a megfelelő tanulási környezet kialakításában, (ami magában foglalja a digitális tantermi környezetet, a tevékenységközpontú tanulás-szervezést, a rugalmasan átalakítható berendezési tárgyakat), a pedagógiai légkör kialakításában; a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában; a tanulók tevékenységének megszervezésében; a tanuló személyiségének fejlesztésében, tehetségének kibontakoztatásában.

2.1.2. A nevelő-oktató munka pedagógiai értékei

Mindennapi munkánkat a hagyományos értékekre alapozva a modern oktatás igényeit kielégítve szervezzük.

A Magyarországi Evangélikus Egyház a felnőtt életre és hivatásgyakorlásra előkészítő életszakasz egészét átfogó nevelési és oktatási rendszert működtet városunkban, így a nevelést és az oktatást az egymásra épülő helyi intézményeinkben az óvodáskortól egészen az érettségi megszerzéséig végezzük, mely kiegészül a felsőoktatásban az Evangélikus Roma Szakkollégiummal. Fontos számunkra, hogy intézményrendszerünk folyamatosan fejlődjék, egész közösségünk együtt munkálkodjon, céljaink világosan meghatározottak legyenek.

Munkánkat szolgálatnak tekintjük a Biblia szellemében, Isten ígéjének lutheránus értelmezését és az ebből következő tanítást szem előtt tartva.

Evangéliumi

Jézus Krisztus a mérték. Pedagógusként is Hozzá mérjük magukat, Őt követjük, Tőle tanulunk, és a ránk bízott fiatalokat is a tanítványi élet útján vezetjük. Közös törekvésünk, hogy semmit ne helyezünk Isten elé, egész életünk során keressük Isten közelségét és fölállaljuk akaratának megvalósítását.

Jézus Krisztus a következő parancsolatot adta tanítványainak: „Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket.” (Jn 15,12) A szeretet a teljes emberre irányul, nincs benne félelem, és szabaddá tesz. Az evangélikus nevelés és oktatás során az értékek továbbadása és a tanítás szeretettől vezérelve valósul meg.

Luther Márton mondta: „A keresztyén ember szabad ura mindennek, és nincs alávetve senkinek. A keresztyén ember készséges szolgája mindennek, és alá van vetve mindenkinek.” A nevelési gyakorlatban képviselt krisztusi szabadság ezért természetszerűleg mindig felelős és elkötelezett.

Befogadó

Felismerve a másik emberben Isten képmását, a lelkeszi, pedagógusi, a tanulói és a szülői közösségek egymás közti és egymáson belüli kapcsolataiban is feladatunknak tartjuk, hogy megadjuk egymásnak az emberi méltóságnak kijáró tiszteletet és a krisztusi szeretet szabadságát.

Az evangélikusság a történelmi sajátosságai miatt is mindig nagy figyelmet fordított arra, hogy önazonosságát a kisebbségek hagyományainak föl vállalásával, sajátos jellemzőinek elismerésével, érdekeinek képviselésével összhangban szemlélje.

Minden tőlünk telhetőt megteszünk azért, hogy a nevelés és oktatás során egyetlen tanulót se érhessen hátrányos megkülönböztetés nemzeti, nemi vagy szociális helyzetéből adódó meghatározottságai miatt.

Gyermekközpontú

Jézus Krisztus példaként állította elénk a gyermekeket. „Bizony, mondom néktek, ha meg nem tértek, és olyanok nem lesztek, mint a gyermekek, nem mentek be a mennyek országába.”/ Mt.18,3/ A ránk bízott gyermekek ezért Isten kegyelmének jelei a számunkra, kiknek élete és személyisége a keresztyén nevelés során teljesebben kiigazán.

A nevelői és oktatói munka megtervezésekor figyelembe vesszük, és isteni ajándékként tekintünk az egyéni sajátosságokra és adottságokra, és azokra építve a személyiség egészének fejlesztését és kibontakoztatását tűzzük ki célul. A tanulók előzetes tudására építve az egyéni kiindulóponthoz igazított elvárások és fejlődési utak rendszerével célzottan, ugyanakkor sokoldalú módon fejlesztjük a gyermekek és a fiatalok képességeit és tehetségét. Diagnosztikus mérést végzünk a tanév elején, amely a kiinduló állapot értékelésére szolgál, és ez alapján kidolgozzuk a fejlesztés lehetőségeit és felhasználjuk a tanmenetek elkészítésében.

Az evangélikus nevelés a teljes emberre irányul. Az önismeret, az önállóság, az önértékelés, az érzelmi, lelki és társas képességek fejlesztése lényeges szerephez jut a csoportfoglalkozásokon és hittanórákon.

Életrevaló

Pedagógusként elkötelezzük magunkat a folyamatos fejlődés és megújulás mellett az egyéni lelki élet és a szakmai, módszertani ismeretek terén.

A kiemelkedő elméleti fölkészítés mellett hangsúlyt fektetünk a családi életre nevelésre, a szelíd konfliktuskezelésre, a társas kapcsolatok ápolására, az egyéni hivatás megerősítésére, a munkavállalói, vállalkozói kompetencia fejlesztésére, a szociális érzékenység fejlesztésére és a teremtett világ védelmére.

A gyermekeket és a fiatalokat megismertetjük az egyház számos szolgálati területével, és a közösségi szolgálat keretén belül lehetőséget biztosítunk a számukra, hogy önkéntesként bekapcsolódjanak egy vagy több egyházi munkaágra.

Közösségi

Pedagógusként testvérnek tekintjük egymást, a diákok között is az otthonos, elfogadó légkör megteremtésére törekszünk. A személyes és társas kapcsolati kompetenciafejlesztést előtérbe helyezzük. Kötelességünknek tartjuk az azonos szakmai alapokon nyugvó együttműködést, a kölcsönös segítségnyújtást, valamint az evangélikus értékek közösségi megélését is.

Az evangélikus hagyományok ápolása mellett tiszteletben tartjuk a többi keresztyén felekezet létét és tanításbéli különbségeit. Saját felekezetünk felelős és hűséges tagjaiként nem feledkezünk meg Jézus Krisztusról, aki azért könyörgött, hogy a keresztyének „mindnyájan egy legyenek” (Jn 17,21), ezért a felekezeti különbségek elé helyezzük a mindnyájunkat összekötő, egységes keresztyén tanításokat és értékeket.

Tisztelettel fordulunk más vallások képviselői felé, és hitelesen mutatjuk be tanításukat. Kapcsolatunkat a társadalomért végzett összefogás és a békés egymás mellett élés jellemzi.

Nevelő és oktató munkánkkal elsősorban saját felekezetünk tagjait igyekszünk elérni, ökumenikus elkötelezettségünk okán ugyanakkor nyitottak vagyunk más keresztyén felekezetek tagjai, sőt az egyházhoz nem tartozók irányába is.

2.1.3. A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

Egyházi iskolánk nevelési céljait meghatározza a lutheri teológia alapja: Isten kegyelmes ember-szeretete. Ez a szeretet akkor jelenik meg a világban az emberiség számára, amikor Isten az ő egyszülött fiát, Jézus Krisztust elküldi. Jézus megváltó művének központi eseménye a golgotai szenvedés és halál. Ezt ismeri fel Pál apostol megtérése után és írja a korinthusiaknak: „Nem akarok tudni közöttetek másról, mint Jézus Krisztusról, róla is úgy, mint megfeszítettéről.” A kegyelem hiányának ínségétől szenvedett Luther, míg a páli levelekben fel nem fedezte a hit által való megigazulás drága üzenetét és valóságát. Minden nemzedéknek és minden egyes személynek külön kell megharcolnia életének harcát, míg eljut az isteni kegyelem felismerésére. Akkor boldogan éli meg azt, hogy ingyen kegyelemből, Jézus Krisztusért, hitben új életet nyer. S aki ezt átéli, annak ez meghatározza gondolkodását és életfolytatását.

Pedagógiai tevékenységünk célja olyan szellemi és keresztyén erkölcsi készségek, képességek kialakítása, melyekkel egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszere-tetre neveljük a tanulóinkat. A tanulás kompetenciáinak, valamint a kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi fejlesztésével igyekszünk elérni, hogy életüket tartalmasan tudják élni, meg tudjanak felelni a XXI. század elvárásainak, és társas kapcsolataikban kiegyensúlyozott emberek legyenek, akik képesek az erkölcsi élet választójain helyes döntéseket hozni. Ennek érdekében célunk, hogy:

- az elsajátított ismeretek tevékeny, gyakorlatorientált felhasználásához a tanulóknak alakulniuk kell a problémamegoldó, kritikai, logikus, mérlegelő gondolkodás kompetenciái
- a tanulási folyamat révén szerzett tudást képesek legyenek analizáló, szintetizáló gondolkodással úgy rendszerezni, hogy az a mindennapi élet hasznos alkotóelemévé váljon
- a tanulók rendelkezzenek alkalmazható tudással, az élethosszig tartó tanulás képességével, az aktív tanulás megvalósításával a személyes boldoguláshoz szükséges kompetenciákkal és egyenlő esélyekkel a társadalomba való sikeres beilleszkedéshez
- a kulcskompetenciákat a NAT-ban meghatározott irányelvek szerint fejlesztjük
- olyan oktatásszervezési keretet valósítunk meg, amely biztosítja a kiemelt figyelmet igénylő tanulók oktatásba való integrálódását, fejlesztését, illetve a tehetséggondozást a kiemelt kompetenciaterületek figyelembe vételével. A személyre szabott nevelés – oktatás az egyénre szabott tanulási lehetőség biztosításával és differenciált tanulásszervezéssel kerül megvalósításra. Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárásokat (eszközök, módszerek, terápiaiak, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazunk.

2.1.4. A nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai

A szeretettel és tudatosan végzett oktató-nevelő tevékenységünk kiemelt feladatai:

- a Teremtő és Gondviselő Istenbe vetett hit; a keresztyén lelkület; az embertársaink, felebarátaink iránti szeretet; a nemzeti önbecsülésünkre épülő európai magatartás; a művészetek iránti affinitás; az erkölcs és a tudomány összefüggésének megértésére irányuló szemlélet kialakítása és megerősítése, kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság erősítése
- az ökumené szellemének erősítése; a templomi viselkedés rendjének elsajátíttatása
- bekapcsolódni a helyi evangélikus intézmények közös szakmai munkaközösségi értekezleteibe, részt venni a tájékoztató látogatásokon egymás intézményeiben
- az igazgatók egyeztető megbeszéléseit szervezni
- a pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók érdekében végezzék munkájukat, szem előtt tartva, hogy minden területen értéket közvetítenek
- a pedagógusok folyamatosan elsajátítják el a kulcskompetenciák fejlesztését segítő módszereket, megtanítják a tanulókat arra, hogy hogyan használják az új tanulási módszereket és technikákat, és hogyan alkalmazzák a kompetenciák fejlesztésére szolgáló digitális, interaktív oktatási eszközöket, ezzel a digitális kompetenciákat fejlesztve
- előtérbe helyezzük a tanulási folyamatot megkönnyítő képességek, készségek megszerzését, az infó-kommunikációs technológia alkalmazását
- a tanárok a nevelő-oktató munkát egységes elvek alapján, módszereik szabad megválasztásával végzik, törekedve a következetesség, a türelem, a hitelesség érvényesítésére, kihasználjuk a teamtanítás lehetőségét, ahol a pedagógusok együttműködése fokozható
- a tanulókat ösztönözzük az iskolai közösségekben való aktív közreműködésre, lehetőséget teremtünk önkormányzó képességük kibontakoztatására, ahol a személyes és társas kapcsolati kompetenciájuk fejlődik
- motiválttá tesszük a diákokat a tudás megszerzésében a tanulási kompetenciák fejlesztését szem előtt tartva olyan tanítási- tanulási folyamatok megszervezésével, amelyek a tanár- tanuló együttes munkájára, valamint a tanulói cselekvések sorozatára építenek
- a tanulókkal szemben igényes, határozott követelményeket támasztunk ügyelve az egyenlő bánásmódra
- integrált nevelést biztosítva intenzív differenciálással, személyre szabott (nevelés - oktatás) fejlesztéssel felzárkóztatjuk az SNI- s, a hátrányos helyzetű és a lemaradó gyerekeket, illetve segítjük a tehetségeseket képességük kibontakoztatásában, egyénre szabott tanulási lehetőség biztosításával is
- ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú nevelés-oktatáshoz való jogot biztosítunk,
- a tanulókkal megismertetjük jogaikat, kötelességeiket és lehetőségeiket

2.1.5. A nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai

Oktató-nevelő munkánk módszereinek megválasztásakor is megmaradunk az alapítólevél ajánlásánál: miszerint a tanulóifjúság nevelése „... parancsolatok és szép példaadás által vezettség” a keresztyén erkölcshez és a modern tudományokhoz. Iskolánk módszertani alapja a „hit és szeretet” gyakorlata, amely a Pál apostoli intelem szerint tanárt és diákot egyaránt arra kötelez, hogy

„Minden dolgotok szeretetben menjen végbe.” /IKor.16,14/

Eszközeink:

- lelki előkészítés a felvételt nyert tanulóinknak 2-3 napos program, táborozás keretében
- diákok rendszeres szolgálata az áhítatokon, istentiszteleteken
- hétkezdő diák-istentisztelet
- heti két hittanóra
- tanári áhítat
- csendesnapok
- elsősök fogadalomtétele
- új kollégák fogadalomtétele
- végzős diákok által szervezett áhítatok
- templomba járás gyakorlata
- konferenciák, táborok
- minden nap közös ima a tanítás kezdetén és végén
- a kompetencia alapú oktatásban hangsúlyossá válik a tevékenységközpontú tanulás-szervezés
- a mindennapok nevelő-oktató munkájába beépülnek a kooperatív módszerek, technikák, a projekt alapú oktatás és a differenciálás módszerei, a differenciált tanulás-szervezés, a tanulói együttműködésen alapuló tanulás, csoportmunka és pármunka
- valamennyi pedagógus nyitott, fölkészül a szemléletváltásra, és megismeri a kompetencia alapú oktatás módszertani kultúráját alkalmazó oktatást, a projektekbe megvalósítóként résztvevő kollégák belső továbbképzés és egymás óráinak látogatása keretében az ismereteket és a módszereket a nevelőtestület tagjainak átadják így egyre több tantárgy oktatásában alkalmazzák azokat a multidiszciplináris elveket figyelembe véve
- az új módszer erősíti a tapasztalati úton való tanulást, figyelt a csoporttagok integrálására, a tanulói együttműködésen alapuló tanulásra (pármunka, csoportmunka), feltérképezi a csoportközi kommunikációt, dinamikákat, együttműködést, segíti a tanulásban résztvevők erősségeinek felismerését, alkalmazását, a problémamegoldó és felelősségvállaló attitűd kialakítását, nagy hangsúlyt fektet a játék és tanulás kombinálására
- a digitális tananyagokat folyamatosan beépítjük az oktatásunk folyamatába
- a digitális technika oktatási eszközrendszerét (IKT) a mindennapi tanítás során alkalmazzuk, kialakítjuk a digitális tanulási környezetet
- egyéni bánásmódra törekszünk annak figyelembe vételével, hogy a tanuló elfogadása, megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése, a tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés a törvényi előírásoknak megfelelően
- az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor a KRÉTA tanulmányi rendszerben értesítő, év végén bizonyítvány és a KRÉTA tanulmányi rendszer útján értesíti.

Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik formája a témahét, melynek keretében az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretben, változatos tevékenység típusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel.

Általános célok:

- A tanuló figyelme, érdeklődése tartósan egy-egy területre összpontosul.
- Különböző megközelítésben, változatos eszközökkel sajátítanak el egy-egy anyagrészt.
- Bővülnek az ismeretek.
- Kialakul, erősödik a személyes motiváltság.

- Nő az önbizalom.
- Magasabb fokú együttműködés alakul ki, erősödik az egy közösséghez tartozás érzése.

A megvalósítás lehetőségei, feladatai

- A témahét megvalósításában az iskola minden tanulója és tanára részt vehet.
- A témahéten tartott foglalkozások a tankönyvi anyaghoz nem feltétlenül kapcsolódnak, de a pedagógusok szakjához igen.
- A téma mindig egy adott központi téma köré épül, amelyet a felkínált lehetőségekből vagy egyéni javaslatok alapján választunk minden évben.
- A választott téma tartalmilag szervesen beépül az iskola mindennapi életébe.
- A témahét megszervezése a megbízott megvalósító feladata.
- A megvalósítást követően lehetőséget biztosítunk, hogy az ünnepélyes keretek között megrendezett záró rendezvényen bemutassuk, értékeljük a témahetet.
- A témahét tapasztalatait közzétesszük.

2.2 A nevelő-oktató munka egyéb pedagógiai elvei

2.2.1. az EFOP pályázatok oktatási vívmányainak, eredményeinek megőrzése

Az elmúlt években megvalósított EFOP pályázatoknak köszönhetően infrastrukturális szempontból a két természettudományos laborral, azok interaktív, HD felbontást biztosító megjelenítő eszközeivel, továbbá 40 tanulói Tablettel és 20 tanári lappal gazdagodtunk.

Pedagógia szempontból módszertani és tananyagfejlesztések valósítottunk meg, valamint a tanárok és a tanulók digitális eszköztudása több területen készség szintre emelkedett.

Céljaink és feladataink az eredmények megőrzése és átörökítése érdekében:

- a GEOMATECH interaktív digitális matematika feladatainak és tananyagrendszerének alkalmazása az élményszerű matematika tanítás megvalósítása a tanórákon, és a tanórán kívüli foglalkozásokon
- a GEOMATECH interaktív digitális természettudományi feladatok és tananyagrendszer felmenő rendszerben való alkalmazása a tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon
- a tanulók pályaorientációs kompetenciafejlesztése, kiemelten az MTMI (matematika, természettudomány, műszaki, informatikai) készségek és kompetenciák fejlesztésével
- MTMI kompetenciákat igénylő termelőüzemekben tett tanulói látogatások megszervezése
- MTMI vetélkedőkön való részvétel biztosítása
- MTMI tematikájú táborok szervezése

2.3 Személyiségfejlesztési feladatok

Gimnáziumunk Nyíregyháza és vonzáskörzetén kívül a vármegye egész területéről, de határainkon túlról is fogad tanulókat.

Tanulóink körében igen nagy különbségek érezhetők mind a szociokulturális háttér, mind a tanulmányi eredmények tekintetében. Tanulóink mintegy fele szociális körülményeit figyelembe véve hátrányos helyzetűnek számít. Sok a gyermekét egyedül nevelő, a munkanélküli szülő, de gyakran találkozunk szenvedélybeteg vagy agresszív szülői háttérrel is.

Mindezek az átlagosnál nehezebb feladatokat jelentenek a pedagógusok számára az oktatás és a nevelés folyamán, a személyiségfejlesztés területén.

Célunk olyan személyiségek kialakítása, akik képesek az „építő szeretet” gyakorlására, és arra, hogy „derűs lélekkel szolgálják embertársaikat”.

Kiemelt feladataink:

- a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése
- kiemelt figyelmet igénylő tanuló esetén egyéni fejlesztés megvalósítása
- tehetségek kibontakoztatása
- személyiségfejlesztés
- esélyegyenlőség megteremtése
- önismeret fejlesztése, helyes önértékelés kialakítása
- az életük és az egészségük kegyelmi ajándékként való elfogadása
- felelős társadalmi magatartás kialakítása
- jogok és kötelességek összetartozásának tudatosítása
- szociális képességek fejlesztése (kapcsolatteremtés, személyes és társas kapcsolati kompetencia, empátia, tolerancia, nyitottság, kooperáció, kommunikáció, konfliktuskezelés);
- szerepvállalás az iskolában és az iskolán kívül szerzett élmények feldolgozásában
- a praktikizmus irányába történő elmozdulás, támaszkodva a tanulók kíváncsiságára, érdeklődésére – olyan személyiségvonásokat is erősíteni kell, mint a logikus gondolkodás, rendszerező képesség, munkafegyelem

Ezen pedagógiai feladatok megvalósítói és színterei, eszközei:

- hittantanárok hittanórák és lelki beszélgetések keretében
- osztályfőnökök osztályfőnöki órákon a tanulókkal, fogadóórákon, szülői értekezleteken a szülőkkel és személyes beszélgetések alkalmával gyerekekkel és szülővel egyaránt
- iskolalelkész, szociális munkás és osztályfőnökök mentálhigiénés foglalkozásokon szülőkkel és tanulókkal
- szaktanárok tanórákon és tanórán kívüli tevékenységek során a tanulókkal, és fogadóórákon a szülőkkel
- az iskolai könyvtár állományának használata

Az osztályfőnökök, szaktanárok, az iskolalelkész, szociális munkás, a gyermek- és ifjúságvédelem feladatai:

- nyilvántartani a veszélyeztetett helyzetű, a hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat
- tájékoztatni a szülőket, tanulókat, hogy hogyan tudják problémáikat orvosolni, milyen gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel problémáikkal
- egészségvédő, mentálhigiénés és szenvedélybetegség megelőző programokat szervezni
- anyagi problémáik esetén támogatást és különböző természetbeni juttatásokat biztosítani
- figyelemmel kísérni pályaválasztást, továbbtanulást
- szükség esetén védő-óvóintézkedéseket tenni
- a pedagógusok a megszerzett információt bizalmasan kötelesek megőrizni a titoktartási kötelezettséget betartva
- a jelzőrendszer tagjaként szükség esetén a problémát jelezni

2.4 Egészségfejlesztési és - nevelési program**Az egészségfejlesztési program irányelvei**

Az Egészségügyi Világszervezet 1998-as közgyűlésén elfogadott nyilatkozat alapján a jó egészségi állapot az egyik alapvető emberi jog.

Egészségi állapotunkat elsődlegesen mindennapi döntéseink, közvetlen környezetünk, a család, az iskola, a munkahely, a lakóhely határozzák meg. Az egészség nem csupán betegség vagy egyéb kórállapot hiánya, hanem a jóllét vagy jó közérzet állapotát is jelenti. Az iskola az egészséges életmódra neveléssel kívánja elérni a tanulók egészségi állapotának kedvező irányú változását. Az egészségfejlesztési programot az iskolaorvossal és a védőnővel közösen dolgozzuk ki, az erről szóló nyilatkozatot a Pedagógiai Programhoz mellékeljük.

Az egészségfejlesztés célja

Az egészségfejlesztés célja, hogy képessé tegye az embereket arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek az egészségükkel és ugyanakkor rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel. Magában foglalja az emberi szervezet működésével, a betegségek megelőzésével, az életvezetéssel, a környezeti tényezőkkel kapcsolatos ismereteket és arra buzdít, hogy az egyének a szolgáltatások értő felhasználóivá váljanak.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Feladatok, szükséges akciók tevékenységek:

- döntő fontosságú a közvetítésre hivatott **pedagógusok felkészítése és továbbképzése** az ismeretekből és módszerekből, valamint az iskola-egészségügyi szolgálat és a tanárok közötti együttműködés
- a mindennapos egészségfejlesztő testmozgás megvalósítása minden diák számára
- teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladataink tananyagok beépítése az iskolai tantervbe
- A fiatalok körében megjelenő kábítószerfogyasztás elleni küzdelem egyik kiemelt szintere az iskola, ahol nagy figyelmet kell fordítani a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, ennek részeként többek között a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás elleni fellépés területén is. A prevenció, az ezirányú nevelés kapcsán az iskola feladata, hogy tudatosítsa a fiatalokban: a droghasználat nemcsak illegális, hanem az egészségükben is súlyos károkat okoz.
- a Házirendben előírt egészséges életmódra vonatkozó intézményi szabályok betartása kötelező érvényű
- gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal való együttműködés
- iskolai büfében vagy automatából, iskola által szervezett belső és külső helyszíneken szervezett rendezvényeken alkohol, dohánytermék és egyéb egészségre ártalmas árucikk nem árusítható. Csak az előírásoknak megfelelő árukínálattal lehet működni. (EMMI 130.§)

Nagyon fontos az elsődleges **megelőzés**.

Fontos figyelmet kap:

- az egészséges táplálkozási szokások elterjesztése
- az aktív mindennapos testmozgás elterjesztése
- az egészséges fizikai környezet kialakítása
- a testi-lelki egészségfejlesztés
- a mozgásszervi betegségek és az abból eredő szövődmények csökkentése
- a dohányzás visszaszorítása
- alkohol- és droprevenció
- baleset megelőzés, balesetvédelem, elsősegélynyújtás
- bántalmazás és iskolai erőszak megelőzés
- személyi higiéné

Az iskola szerepe és lehetősége

Az egészségfejlesztés egyik legfontosabb szintere az iskola. A közvélemény elvárja, hogy az iskola vállaljon főszerepet az egészségnevelésben, mert:

- minden korosztály hosszú éveken át látogatja az iskolát
- az iskolások személyiségfejlődésük és az értékek elsajátítása szempontjából még olyan fejlődési periódusban vannak, amelyben érdemi hatást lehet elérni

- az iskola gyerekekre gyakorolt hatása többrétegű, komplex kommunikációs üzenetként fogható fel
- az iskola a társadalmi intézményekkel és szervekkel állandó kölcsönhatásban tevékenykedik, így jobban mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és gyakorlására
- célunk, hogy felmenő rendszerben minden tanulónak legalább fél éven keresztül biztosítsuk a lehetőséget az úszásoktatásra

Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos elvek

Az egyén és a társadalom számára egyaránt fontos és egyre szélesebb körben felismert szükséglet, hogy minél több állampolgár legyen képes a saját, illetve mások testi épségét, egészségét veszélyeztető állapotot felismerni, szaksegítséget hívni és a hivatásos segélynyújtó helyszínre érkezéséig megfelelően, magas színvonalon elsősegélyben részesíteni az arra rászorulókat. A mindennapok során számos alkalommal találkozunk potenciális veszélyforrással, mely akár súlyosan károsíthatja egészségünket. Nem csupán a sérüléssel járó balesetek tartoznak ide, hanem a szervezetünkben hirtelen kialakuló változások, melyek gyors lefolyásukkal jelentenek fokozott veszélyt az emberre. Az elsősegélynyújtás ifjúkorban történő oktatása a későbbi elfogadható tudás alapja lehet. Az Országgyűlés Egészségügyi Bizottságának 8/2006-2010. (2008. IV. 2.) számú állásfoglalását figyelembe véve intézményünk oktatásába rendszeresen beépítjük az elsősegély nyújtási ismereteket, biológia, testnevelés és osztályfőnöki órák keretében.

2.5 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségépítés szerepe

A közösségfejlesztés az a folyamat, mely az egyén és társadalom közötti kapcsolatot megteremti. A diákokat ösztönözni kell az iskolai közösségekben történő aktív közreműködésre, segíteni kell önkormányzó képességük kibontakozását. Feladatul tűztük ki az ökumené szellemének erősítését, a templomi viselkedés elsajátítását, a gyülekezetekben való részvétel szándékának az erősítését.

A közösségek életében meghatározó szerepük van a hagyományoknak, melyek megteremtik és megőrzik az adott közösség folyamatos fennmaradását. A rendszeresen megjelenő iskolaújság (1719) biztosítja az iskola, a tanulók, a szülők és az öregdiákok közötti „élő kapcsolat” fenntartását. Az intézmény jelképei, a tudatosan kialakított szokások, a rendszeresen ismétlődő események erősítik a kossuthos diákok, illetve öregdiákok közösségéhez való ragaszkodást. Az iskolavezetés és a tanári kar elkötelezett a Diákönkormányzat munkájának segítésében, ezáltal is erősítve a közösségi szellem, a kossuthos hagyományok ápolását. A tanári kar megbízott tagjai és az iskolavezetés képviselői részt vesznek a DÖK közgyűlésein és a diák önkormányzati rendezvényeken.

Jelképeink:

- iskolazászló a búcsúzó 12.-esek emlékszalagjaival
- Luther-rózsa, melyet minden „elsős” a fogadalomtétel alkalmából kap meg
- egyenruha (lányok: fehér kossuthos blúz kék sálgallérral + sötét alj
fiúk: sötét öltöny + kossuthos nyakkendő)

Hagyományőrző iskolai eseményeink

- tanévnyitó és tanévzáró ünnepség és istentisztelet
- Kossuth-diák avató – ünnepélyes fogadalomtétel
- Kossuth Lajos szülőhelyének meglátogatása Monokon
- Szalay Verseny vagy Emléknep
- Október 23-i ünnepi megemlékezés

- szalagavató bál
- a magyar nyelv napja alkalmából – novemberben – iskolai szavalóversenyt rendezünk
- karácsonyi műsor, vásár, játékonysági büfé, kiállítás
- Kossuth bál: a szülői szervezet szervezésében, melynek bevételét a tárgyi feltételek javítására fordítjuk minden évben
- Március 15-i ünnepi megemlékezés
- „Az Úr érkezése” országos ökumenikus szavalóverseny
- az iskolai környezet igényes rendben tartását, a tisztaság iránti belső igény kialakítását szolgálja a teremdíszítési verseny
- ballagási ünnepély,
- ballagási ünnepélyen átadott kitüntetések és elismerések
- nemzeti összetartozás napja - megemlékezés
- DÖK és sport - napok megrendezése
- Tanulmányi kirándulások az éves munkatervben rögzített tanítási napokon, tanítás nélküli munkanapokon vagy tanítási szünetben szervezhetők. Mivel a tanulmányi kirándulás tanítási nap, kötelező iskolai program, ezért a kirándulásról távolmaradó tanulók számára tanítási napot szervez az iskola, kötelező iskolába jönni. Távolmaradás esetén a hiányzást igazolni kell.
- egyéb megemlékezések (Magyar kultúra napja, Holokauszt, A kommunista diktatúra áldozatai, Krúdy-emléktábla koszorúzása)

Az evangélikus jelleg erősítése az iskolában

Mint a nyíregyházi evangélikus oktatási és nevelési intézmények tagja **a helyi evangélikus oktatás hagyományait** figyelembe véve fontosnak tartjuk a tanulók evangélikus szellemiségű nevelését és oktatását az egymásra épülő intézményeinkben óvodás kortól egészen az érettségi megszerzéséig, ezért az intézmények a pedagógiai programok érték- és célkitűzéseiben egységesek:

- fontosnak tartjuk a vezetők képviselőit a másik intézmény igazgatótanácsában
- minél több alkalmat és lehetőséget kihasználunk (pl. ünnepek, szakmai fórumok, szabadidős- és sport tevékenységek, közös pályázatok, csendesnapok stb.) az együttműködésre, bevonva az iskolai és gyülekezeti lelkészeket
- a testvér nevelési és oktatási intézmények vezetői havonta megbeszéléseken egyeztetik intézményük programjait, megoldásokat keresnek a keret megállapodás szerinti programok közös megtartására, az együttlét alkalmaira

A gimnázium vonzáskörzetében lévő evangélikus gyülekezetekkel rendszeres kapcsolat kialakítására törekszünk:

- ez az élő kapcsolat biztosítéka lehet annak, hogy minél több evangélikus családból származó diák folytassa tanulmányait az intézményben, másrészt az itt eltöltött évek során az evangélikus gyülekezetek építését is segítjük a tanulók hitéletre történő nevelésével
- szorgalmazzuk, hogy minél több tanuló kapcsolódjon be az ifjúsági bibliakörök ifjúsági „gyülekezetek”, ifjúsági délutánok, filmvetítések alkalmába. Ezek az együttlétek nagyon jó lehetőséget adnak az emberi kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére. Lényeges, hogy kik a barátok, milyen társaságban töltik el a fiatalok a szabadidejüket
- a gimnázium tanulói évente legalább egy alkalommal szolgálnak a körzetünkben lévő gyülekezetekben. A konfirmációra készülő fiataloknak évente külön programot szervezünk az intézményben
- törekszünk arra, hogy a nevelőtestület minél több evangélikus tanára feladatot vállaljon a gyülekezetek presbitériumaiban és a gyülekezetek mindennapi életében
- a gimnázium nyilvános rendezvényeire a gyülekezeteket minden alkalommal meghívjuk

Fontos, hogy a tanulók tizenévesen megtanulják, hogy az emberi együttélés alapja az, hogy odafigyeljenek egymás problémáira, s átérezzék, azt, hogy mások segítése által ők is gazdagodnak. Ennek érdekében erősítjük kapcsolatunkat az evangélikus egyház helyi diakóniai intézményeivel. Az önkéntes munka iránti elhivatottságot erősítjük a diákjainkban.

A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, tovább fejlesztésének lehetőségei

Iskolánkban minél több formában igyekszünk a nevelés és oktatás, valamint a fejlesztés feladatát megosztani a diákokkal, szüleikkel, köznevelési és más jellegű intézményekkel. Ezek közül kiemelt helyet foglal el az önkéntesség.

Szülői részvétel az iskola munkájában

Alapvető fontosságú a szülőkkal a harmonikus, együttműködő kapcsolat kialakítása. A tanár-szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen és megértésen kell alapulnia. Az iskola pedagógiai programját csak a szülőkkal együttműködve tudjuk megvalósítani.

A szülők közösségének szervezetei

- szülői szervezet (az osztályok által delegált szülők)
- igazgatótanácsai képviselő

A szülők tájékoztatásának formái:

- iskolai és osztály szülői értekezletek
- rendkívüli szülői értekezlet
- fogadóórák
- családlátogatás (szükség esetén)
- hivatalos levél
- KRÉTA elektronikus rendszer, bizonyítvány
- iskolai hirdetőtáblák
- agenda
- iskolaújság
- közös rendezvények
- kirándulások
- személyes beszélgetések
- elektronikus napló
- ¾ éves tájékoztatás írásban
- bejövő osztályoknak tájékoztató jelleggel szülői értekezlet
- végzős osztályoknál továbbtanulási tájékoztatás összevont szülői értekezleten

A szülői aktivitás jelentősége az iskolai élet alakulásában

Számítunk a szülők tevékenységére az iskola keresztyén szellemiségének támogatásában is

- mint a szolgáltatás megrendelője
- tanulási-nevelési folyamat segítője
- mint az iskolai élet szereplője

A szülő, mint a szolgáltatás megrendelője kérheti:

- az iskola által biztosított programban való részvételt gyermeke számára
- a nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozások szervezését
- kollégiumba való felvételt
- az idegen nyelv választási lehetőségét
- a gyermek- és ifjúságvédelmi problémák megoldásához segítséget
- az étkeztetési hozzájárulás csökkentését

- alapítványi támogatást rászorultság esetén

A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat segítője a következő formákban tevékenykedhet:

- aktív részvétel a gyülekezet életében
- a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumért Alapítvány támogatásában
- a jótékonyági bál szervezésében
- az iskolai eszközfelújításban
- az iskolai környezet alakításában
- iskolán belüli és kívüli rendezvények szervezésében

Formái:

- pénzadomány
- tárgyi ajándékozás
- szellemi és társadalmi munka

A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat szereplője az oktatás-nevelés sikerességét, erősítését, színesítését szolgáló tevékenységet kezdeményezhet.

Színterei:

- szülői értekezlet
- szabadidős tevékenységek

Az iskola elvárásai a szülővel szemben:

- fogadja el és tisztelje az iskola értékrendjét, nevelési elveit, becsülje az ott dolgozó pedagógusokat
- a családban is próbálják felelősen, a keresztyén értékrend szerint nevelni gyermeküket
- biztosítsa gyermeke tanórákon való részvételét, tankötelezettségének teljesítését
- rendszeresen érdeklődjön a szaktanároknál gyermeke érdemjegyeiről, illetve iskolai magatartásáról

A kollégium és iskola kapcsolata

A Luther Márton Kollégium új épületében a tehetséges vidéki tanuló beiskolázására nyílik lehetőségünk. A kollégiumi ellátás mellett a gimnázium többi tanulójának menzai ellátását is a kollégium konyhája biztosítja. Tanulóink tanulmányi előmenetelének javítása és a személyiségük fejlesztése érdekében a gimnázium és a kollégium nevelőtestülete rendszeres - évente 2 alkalommal- személyes kapcsolatot tart fenn.

2.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus a nevelési- oktatási-fejlesztési folyamat irányítója: koordinálja, ellenőrzi és értékeli a tanulók tevékenységét. A gyermekek értékelésekor az érdemjegyeket lehetőleg aznap, de legkésőbb 14 napon belül fel kell vezetni a KRÉTA tanulmányi rendszerbe. Szakmai munkáját az intézmény pedagógiai programjában, valamint az SZMSZ-ben foglaltaknak megfelelően végzi, annak végrehajtásáért egyénileg is felel.

Az intézményi önértékelés alapját képező saját egyedi elvárás-rendszerünket az Önértékelési szabályzat tartalmazza.

A pedagógus jogai

A pedagógus joga, hogy

- személyét, mint a pedagógusközösség tagját, megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák, nevelői, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék

- a nevelőtestület tagjaként részt vegyen a nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programjának és egyéb intézményi dokumentumainak a megalkotásában és elfogadásában; a pedagógiai program alapján megválassza az ismereteket, a tananyagot, a nevelés és tanítás módszereit, a tankönyveket és taneszközöket; irányítsa és értékelje a gyermekek, tanulók munkáját és minősítse teljesítményüket
- az iskola könyvtárán keresztül használatra megkapja a munkájához szükséges tankönyveket, tanári segédkönyveket, informatikai eszközöket
- megkapja a munkájához szükséges intézményi és fenntartói információkat
- szakmai ismereteit, tudását a kötelezően előírt továbbképzéseken túl, egyéb szervezett továbbképzés útján gyarapítsa, részt vegyen a közoktatás működtetésével, ellenőrzésével kapcsolatos vármegyei vagy országos feladatokban, pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában
- bizonyos időközönként, támogatás mellett alkotói szabadságra menjen, a Pedagógus Kamara vagy szakmai egyesületek tagjaként vagy képviselőként részt vegyen közoktatással foglalkozó testületek munkájában

A pedagógusnak járó kedvezményekről a pedagógus életpálya-törvény rendelkezik.

A pedagógusokra vonatkozóan a Pedagógus életpályáról és a Pedagógus Kamaráról szóló törvények további jogokat és kötelezettségeket határoznak meg, etikai normákat tartalmaznak és meghatározzák azok betartásának elveit.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A társadalomban bekövetkező változások szükségessé teszik a pedagógus szerep újra fogalmazását.

A nevelés feladata a helyes önismeret és jelenismeret kialakítása, az önmeghatározás, az identitásképzés elősegítése, olyan információk közvetítése, amelyek egyértelmű és kiszámítható jövő képet jelenítenek meg a tanulók számára. Mindez elengedhetetlenül fontos a mindennapi életben való boldoguláshoz, kiterjed a munka, a tanulás, a partnerkapcsolat területére egyaránt.

A pedagógus gondoskodik a tanuló személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakozásáról, figyelembe véve a tanuló egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét; hozzásegítse a tanulót a valóság helyes észlelésére, értékelésére, az abban való hatékony részvételre. A nevelés folyamán alakuljon ki a gyermekben az önfegyelmzés, az önirányítás, a helyes irányba való egyre önállóbb haladás képessége.

A pedagógus feladata éppen ezért nagyon sokrétű:

- tanításra való felkészülés, a tanítás megtervezése, nyitottság a pedagógiai újításokra
- oktatási folyamat, tanórák vezetése
- tanítási kompetenciák fejlesztése
- tanítás módszereinek kiválasztása, alkalmazása
- motiválás, az érdeklődés felkeltése és fenntartása
- tanulásszervezés, tér- és idő hatékony menedzselése
- iskolai környezet alakítása a fenntartható fejlődés szempontjait beépítve
- fegyelmzés, konfliktushelyzetek megoldása
- tanulók munkájának ellenőrzése, értékelése, osztályozása
- dolgozatok feladatainak összeállítása, javítása, vizsgáztatás
- tanártovábbképzésen, konferenciákon való részvétel
- pedagógiai-pszichológiai és szakjének megfelelő szakirodalom folyamatos nyomon követése
- szülőkkel való kapcsolat ápolása: szülői értekezlet, fogadóóra tartása, iskolai rendezvények együttes szervezése
- igazgatótanács munkájában való részvétel

- kollegiális kapcsolatok ápolása, szakmai munkaközösségekben végzett munka, nevelőtestületi rendezvényeken, esetmegbeszéléseken, műhelymunkákban, projekteknél, teammunkában, teamtanításban, vizsgálatokban való aktivitás, pályázatírás segítése
- diákönkormányzat munkájának segítése
- osztályfőnöki feladatok ellátása
- iskolai ünnepségek szervezésében, lebonyolításában való részvétel, évnyitó, évzáró, ballagás szervezése
- táboroztatás segítése
- a tanulók egymás közötti kapcsolatainak formálása
- a diákok egyéni problémáinak megoldásában segítségnyújtás, egyéni ráhatás
- tanulmányi versenyekre való felkészítése, versenyek szervezése
- szakkör vezetése, osztály- és tanulmányi kirándulás, múzeum-, színház-, könyvtárlátogatás esetleges szervezése
- tankönyvek közti tájékozódás, tankönyvek kiválasztása, órai segédanyagok, taneszközök gyűjtése, készítése
- internetes oktatást-nevelést segítő weblapok használata
- pedagógiai program, helyi tanterv készítésében való részvétel
- projektnap szervezése, tervezése
- iskolai adminisztratív feladatok ellátása
- a tanügyi jogi dokumentumok, törvények, minisztériumi rendeletek változásainak figyelemmel kísérése
- továbbtanulás segítése, pályaválasztási tanácsadás, a munkavállalói és vállalkozói kompetencia fejlesztése
- gyermekvédelmi feladatok ellátása, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek felismerése, további segítség nyújtása, illetve a megfelelő segítő megtalálása
- tehetséggondozás, tehetségdiagnosztika
- egészségvédelem, egészségfejlesztés
- hazai, külföldi tanulmányutakon való részvétel

Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

Az osztályfőnök az iskolai nevelőmunka kulcsszereplője, a fentiekben megjelölt feladatokon kívül két nagy területet emelhetünk ki az osztályfőnöki feladatok ellátásában:

Belső feladatcsoport:

- belső normarendszer közvetítése
- az osztályra vonatkozó szabályok megismertetése
- az osztály iskolai életének szervezése
- magatartás és szorgalom jegyek megbeszélése a diákokkal, illetve az osztályban tanító pedagógusokkal, kollégiumi nevelőkkel
- kapcsolattartás a szülő-iskola- kollégium-diák között

Külső feladatcsoport:

- kapcsolattartás a szülőkkel elektronikus kapcsolattartás (KRÉTA) formájában is, adott esetben a kollégiumi nevelőkkel
- beiskolázás segítése
- továbbtanulás követése
- a tanulók iskolán kívüli tevékenységének figyelése

Intézményünkben az osztályfőnök kiemelt feladatainak tekintjük a következőket:

- figyelemmel kíséri és segíti (esetleg órán kívüli szervezésekkel is) osztályukban a kompetencia alapú oktatási formákat annak érdekében, hogy diákjaink megfelelően motiváltak legyenek

- nek, felhívja figyelmüket a felzárkóztatási, tehetséggondozási lehetőségekre, kihasználja azon motiváló lehetőségeket, melyek a felzárkóztatásban és tehetséggondozásban segítenek
- az osztályfőnök a szülőkkel, a szaktanárokkal, a kollégiumi nevelőkkel együttműködve a lehetőségekhez mértén javítja és fejleszti diákjaink viselkedését, beszédkulturáját, kommunikációs készségeit, kompetenciáját, ösztönzi kreativitásuk fejlesztését
  - hatékonyra teszi az osztályfőnöki órák pedagógiai színvonalát (pl. szakirányú pedagógiai továbbképzéseken való részvétel, interneten szakirodalom keresése, stb.)
  - hatékonyan és rendszeresen működik együtt az osztályban tanító szaktanárokkal teammunkában
  - számon tartja és segíti a sajátos nevelési módszereket igénylő diákokat, a gyógytestnevelésben részesülőket. helyzetükről egyeztet a szaktanárokkal, az iskolaorvossal és más szakemberekkel
  - segíti a hátrányos és nehéz helyzetű tanulókat, céltudatosan kezeli problémáikat
  - különös figyelmet fordít a hiányzások (különösen az igazolatlan mulasztások) visszaszorítására, a megfelelő adminisztrációs teendők ellátására
  - ismerteti a tanulókkal az év végi vizsgák és előrehozott érettségik, valamint a hozzájuk kapcsolódó osztályozó vizsgák menetét, jelentőségét, pozitív hatását
  - aktívan részt vesz a pályaválasztással kapcsolatos szervezési munkákban
  - fokozza az egészséges életmódra, a jó keresztyén és családi életre nevelést, szorgalmazza az aktívabb sportolási tevékenységet
  - figyelemmel követi a tanulók részvételét a különböző versenyeken és ismerteti azok eredményeit az osztállyal
  - segít és részt vesz a határon túli testvériskolákkal közös eseményeken, a multikulturális nevelés jegyében, valamint a nyári szünetben szervezhető táborozásokon
  - osztályszintű kirándulást, színházlátogatást, sportolási lehetőséget, korcsolyázást, szalonnasütést, stb. szervez
  - a Kossuth hagyományok ápolása kapcsán segít diákjainknak megismerni névadónk életútját és munkásságát (pl. monoki kirándulás, hazai és kárpát-medencei emlékhelyek), buzdít a Szalay Sándor munkásságához kapcsolódó rendezvényeken való aktív részvételre
  - az iskolai kötődés erősítése érdekében szervezett eseményeken (pl. szalagavató, ballagás, a karácsonyi témahét) minél több szülőt és diákot szervez be. ezzel fokozza az összetartozás érzését, élményét
  - folyamatosan tartja a kapcsolatot a kollégiumi nevelőkkel
  - a házirend következetes betartatásában igényli a szülők, a szülői szervezet, a kollégium együttműködését
  - az osztályfőnök a családokon keresztül is megpróbál hatni az iskola beiskolázási tevékenységére
  - a diákokkal és szülőkkel megismerteti, hogy milyen közvetlen és folyamatos kapcsolatot biztosít az iskolával az elektronikus napló hozzáférési lehetősége. következetesen követi a diákok igazolt és igazolatlan hiányzásait, szükség esetén időben jelzi a problémát a szülők, a kollégium, illetve az iskolavezetés felé
  - segíti a hasznos tanulói kezdeményezéseket, a diák önkormányzat munkáját
  - figyeli a különböző pályázati lehetőségeket
  - folyamatosan és szervezeten foglalkozik az osztálytermek és az iskola külső és belső rendjével (wc, firkák, dohányzás), tisztaságával, izléses dekorálásával, a szelektív hulladékgyűjtéssel, a fenntartható fejlődés lehetőségeinek megismertetésével
  - az érettségi bizonyítvány megszerzésének feltételül szabott közösségi szolgálat teljesítésében minden segítséget megad, tájékoztat és adminisztrál

Tanévkezdési teendők:

- pótvizsgák, osztályozó vizsgák figyelemmel kísérése
- bizonyítványok, anyakönyvek ellenőrzése, lezárása
- tanmenetek elkészítése
- osztálynévsorok, adatváltozások, menzára jelentkezők, gyógytestnevelésben részesülők, SNI-s és BTMN-s tanulók felmérése
- igény szerint a bejövő osztályok közösségépítő táborának szervezése
- szülői értekezlet előkészítése
- aktuális kérdések megvitatása

Félévi teendők:

- félévi munka értékelése egyéni- és osztályszinten
- szülői értekezlet tartása
- a 2. félév aktuális feladatai, programjainak ismertetése

Tanév végi teendők:

- éves munka értékelése egyéni- és osztályszinten
- év végi és érettségi vizsgákkal kapcsolatos teendők

2.7 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákok közössége diákszervezeteket, diákönkormányzatot alakíthat. A diákönkormányzat a demokratikus döntéshozatal formai és jogszabályi előírásainak betartásával végzi tevékenységét (határozathozatali szabályok, jegyzőkönyv vezetése). Munkáját e feladatra kijelölt pedagógus segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg 5 éves időtartamra. A megbízás meghosszabbítható.

A diákönkormányzat az iskolai élet diákokat érintő valamennyi kérdésében fontos jogokkal rendelkezik. Ennek célja a diákok érdekeinek hatékony érvényesítése. Az a diákönkormányzat, amelyik hatékonyan tud élni ezekkel a jogokkal, eredményes, sikeres szervezet lesz.

A diákönkormányzatnak az iskola szakmai döntéseit és működését illetően javaslattevő és véleményezési joga van.

A diákönkormányzat – a nevelőtestület véleményének kikérése után – maga dönt a szervezetéről, működési rendjéről, feladatairól, tisztségviselőiről és a rendelkezésére bocsátott anyagi és tárgyi eszközök használatáról.

Mivel a diákönkormányzat a diákok szolgálatában működik, céljait, tevékenységét a diákok igénye határozza meg. A DÖK célokat fogalmaz meg magának, ezeket valamilyen folyamat, tevékenység révén eléri, megvalósítja.

A DÖK tevékenységeit alapvetően négy csoportba sorolhatjuk:

- érdekérvényesítés
- programszervezés
- gazdálkodás
- kapcsolattartás, marketing

A DÖK alapvető feladata a diákok érdekeinek védelme, jogainak érvényesítése. Ide tartozik a problémafeltárás, a diákság képvisellete, részvétel fegyelmi eljárásokban, részvétel az iskolai élet szabályainak alakításában.

A diákönkormányzatok szinte minden esetben szerveznek különböző programokat az iskolában. Ezek lehetnek sportversenyek, ünnepi műsorok, délutáni rendezvények, diáknapok. A törvényben biztosított egy tanítás nélküli munkanap programjának megszervezése a DÖK egyik fontos feladata.

A DÖK mint szervezet gazdálkodik különböző erőforrásaival. Saját vagyonának felhasználása, az iskola által rendelkezésre bocsátott eszközök hasznosítása, pályázatok írása és az adománygyűjtés tartozik ide.

A működéssel kapcsolatos információk terjesztése, a programok reklámozása fontos a DÖK sikeres működéséhez. A jó DÖK megfelelő kapcsolatot ápol a pedagógusokkal, az iskola vezetésével, a diákokkal, diákszervezetekkel, az iskolai élet minden érintettjével.

A működés egyik alapvető kérdése a tagválasztás. A DÖK-tagokat választhatják közvetlenül a diákok vagy a diákok által kijelölt képviselők. Az iskola, kollégium bármely diákja tagja lehet a DÖK-nek. Célszerű a tagok létszámát az intézmény méretéhez igazítani. A létszámot természetesen befolyásolják a DÖK által végzett feladatok is.

A megválasztott DÖK tagok közül a szabályozástól függően a diákság vagy a DÖK-tagok vezetőket választanak. A diákönkormányzat elnökét és helyettesét minden esetben ajánlott megválasztani. Természetesen a helyi sajátosságoknak, feladatoknak megfelelően lehetnek egyéb tisztségek is. Tevékenysége során a diákönkormányzatnak alapvető céljait kell szem előtt tartani.

Az önkéntesség célja, feladatai, eszközrendszere, megvalósulása

Az önkéntes mozgalom bevezetésével a cél az, hogy a felnövekvő nemzedékek körében szemléltetést következzenek be a szűkebb és tágabb környezetükhöz, a rászorulókhöz és a közjóhoz fűződő viszonyuk tekintetében. Ezen lehetőségeken keresztül fejleszhető - nemcsak a hitbéli meggyőződésen alapuló - szociális érzékenységük és olyan kompetenciák (együttműködés, problémamegoldás, felelős döntéshozatal, személyes és társas kapcsolati kompetencia stb.), amelyek megszerzése és elfogadása fontos lehet későbbi életük során. A közösségi szolgálat a tanuló társadalmi környezetének javát szolgálja, anyagi érdektől független, egyénileg vagy csoportosan, projekt módszerrel végezhető tevékenység.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 6§ (4) alapján ez a szolgálat beépül az érettségi rendszerbe:” Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele 50 óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása”.

Tevékenységek lehetnek, mint például:

Szociális tevékenységek, amelyek keretében segítséget nyújtanak a szociálisan rászorulóknak részére szociális intézményekben, saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában vagy más okból származó problémáik megoldásában (pl. idős emberek segítése, sétáltatás, bevásárlás, beszélgetés, közös főzés, takarítás, szoba rendezése, étkezésben segítség, ágynemű áthúzása, udvar rendbe tétele, temetőben sírok gondozása igény alapján az otthonlakók kérelmére, stb.):

- életinterjú készítése digitálisan rögzített módon idős emberekkel is tanulságos tevékenység lehet (történelem szakos tanárok segítségével egy alap kérdőív elkészítése a várost érintő jelentős eseményekkel kapcsolatban - pl. 1956, kulákság, kitelepítések, malenykij robot, áttelepítések). Közös programok, ünnepek lebonyolítása mindkét fél számára emlékezetes lehet. Gyermekintézményekkel, speciális iskolákkal változatos kézművesség, játék, farsang, gyermeknap, télapó, játszóház szervezése, karácsonyi szeretetműsorok valósíthatók meg
- fontos feladat a fogyatékos személyek ellátásának segítése, közös kulturális és sport tevékenységben való részvétel (pl. karácsonyi, gyermeknap szeretetműsorok az Élim-ben, a kórház gyermekosztályán, a down egyesületnél), kupakgyűjtés, jótékonyági iskolai vagy külső helyszíni koncertek, zenés-irodalmi előadások beteg gyerekek javára
- oktatási, kulturális és közösségi tevékenységek is megvalósíthatók több formában: pl. iskolánkban korrepetálás alsóbb évfolyamokon (felsőbb évesek segítségével egyénileg, kis csoportokban vagy a napköziben), gyermekotthonban, sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését-oktatását végző intézményekben
- iskolánkban, más nevelési-oktatási- és egészségügyi intézményben, a templomban vagy a többi partner intézménynél állagmegóvást szolgáló tevékenységek valósíthatók meg önkéntes munkával (pl. őszi-tavaszi, nagyobb ünnepek előtti, külső-belső nagytakarítás, szükség esetén téli hóseprés, kerítésfestés, építés, javítás, intézmények környezetének rendezése, fa- és növényültetés, avar összegyűjtése, stb.)
- régi Kossuthos tanárok, evangélikus lelkészek és olyan személyek sírjainak ápolása és rendbetétele is fontos feladatunk, akik kiemelkedően sokat tettek iskolánk, egyházunk és a város javára
- más jellegű lehetőségek is vannak iskolán belül és kívül egyaránt: az iskolai projekt héten való aktív, szervező részvétel, előadások vállalása; ökumenikus ifjúsági fesztiválok szervezése, hostesskedés; „olvassunk együtt!” kampány szervezése - könyvek és az olvasás örömeinek eljuttatása rászoruló gyerekeknek, családoknak, iskoláknak (pl. határon túliak segítése); segítő feladatok vállalása a vakok és gyengénlátók szervezeténél; felvenni a kapcsolatot állatmenhelyekkel; tartós élelmiszerek, ruhák gyűjtése a szociálisan rászorulóknak; természetvédelmi területen szemétszedés, a terület megismerése

A gimnázium együttműködési szerződést köt a befogadó intézményekkel, melyek listája évenként módosulhat. A befogadó intézmények listája önálló függelékben található.

A közösségi szolgálat nyilvántartását az osztályfőnökök végzik a jogszabályban előírtak szerint.

2.8 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység

Különleges bánásmódot igénylő tanulók:

- a sajátos nevelési igényű tanulók (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók integrált nevelése (BTMN)
- kiemelten tehetséges tanulók foglalkoztatása
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

A sajátos nevelési igényű tanulók és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók integrált nevelése

Az integrált (együttnevelő) minőségi oktatást biztosító program jellemzői:

Az integrált oktatás keretében az eltérő családi háttérrel rendelkező, különböző képességű és fejlettségű gyermekeket együtt fejlesztjük. Gimnáziumunkban az integrált nevelés keretében történik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a látássérült, hallássérült, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral, ezen belül: diszlexia, diszortográfia, diszkalkulia, diszgráfia és diszpraxia, kevert specifikus tanulási zavarok; hiperaktivitás és figyelemzavar) küzdő gyermek, tanulók nevelése, oktatása.

Az integrált nevelés céljai

Egyrészt olyan oktatásszervezési keret kialakítása

- amely biztosítja a látássérült, hallássérült, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral ezen belül: diszlexia, diszortográfia, diszkalkulia, diszgráfia és diszpraxia, kevert specifikus tanulási zavarok; hiperaktivitás és figyelemzavar) küzdő tanulók oktatásba való integrálódását
- amely lehetőséget biztosít minden gyermek számára képességei kibontakoztatásához, esetleges tehetség területének felfedezéséhez
- amelyben minden gyerek előzetes, otthonról hozott tudását és kultúráját értéként képviselheti, kamatoztathatja
- amelyben kialakulnak a gyerekek egymást segítő közösségei
- amelyben a szülőt, a családot mint partnert vonják be az iskolai folyamatokba, döntésekbe (tudatosan fejlesztik a család, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt)
- amelyben tudatosan építik ki az előítéletek csökkentésére, megszüntetésére alkalmas együttműködő, elfogadó környezetet
- amelyben tudatosan teremtenek lehetőséget az oktatás ügyében érintett intézmények együttműködésére (óvoda, általános iskola, középiskola, családsegítő szervezetek, kisebbségi és helyi önkormányzatok, kulturális és civil szervezetek)
- amelyben a tanulókövetés az iskolai hatékonyság visszajelzésének kiemelt eszköze

másrészt fejleszteni a pedagógusok

- módszertani kultúráját
- egyéni különbségekre figyelő, egyénre szabott pedagógiai eszköztárát,
- oktatási mérőrendszerekre vonatkozó ismereteit

- új tanári szerepek elfogadására való készségét
- különböző kultúrák megismerésére, egyenértékű kezelésére irányuló képességeit

Kiemelten tehetséges tanulók foglalkoztatása

Tehetség, képesség kibontakoztatást segítő tevékenységünket a „MATEHETSZ” támogatásával működő iskolai tehetségpontunk szervezeti keretei között valósítjuk meg és folyamatosan fejlesztjük.

Iskolánkban a személyiségfejlesztést mindig az egyén szintjén valósítjuk meg, hiszen tudjuk, hogy mindenkinek vannak valamely területen adottságai, melyek képesség szintjére emelhetők. Valamennyi szaktanár kötelessége, hogy felfedezze és segítse az ő szakterületén kiemelkedő képességű tanulók versenyekre történő felkészítését, fakultáció, szakkör vagy egyéni foglalkozás keretében. A tehetségpont működését az iskolapszichológusunk is segíti.

- a tanulók érdeklődésének megfelelően működik:
  - szakkörök
  - emelt szintű érettségire (felvételire) készítő foglalkozások
  - tehetséggondozó foglalkozások
  - tömegsport
- a képességek sokoldalú fejlesztését szolgálják az évenként meghirdetett motiváló pályázati felhívások (tanulmányi versenyek, szavalóversenyek, sportversenyek, iskolán kívüli programok, kulturális rendezvények, szakmai tanulmányutak, pályaorientációs előadások)
- a képességek kibontakoztatását szolgálják az emelt szintű nyelvi és számítástechnikai tantervi programjaink
- iskolánkban sávós oktatás működik 9-12.évfolyamon matematika és idegen nyelvi órákon
- valamennyi évfolyamon a tanórai foglalkozások keretében megvalósítjuk a differenciált és kompetencia alapú oktatást

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségét elősegítő programok eszközei, lehetőségei

Intézményünkben három tényező lehet tanulóink szociális hátrányának a kiváltója: a szülők munkanélkülisége; gyermekét egyedül nevelő elvált vagy özvegy szülő esete; határon túlról érkező áttelepült család, vagy ideiglenes tartózkodási engedéllyel rendelkező tanulók gondja. Számuk meghaladja tanulólétszámunk felét.

A rászorultság felismerése az osztályfőnök és a szaktanárok feladata.

Súlyos esetekben az iskolavezetés kezdeményezi a gyermekvédelmi támogatás megítélését.

- advent idején játékonysági kiállítás és vásár szervezése, melynek bevételeiből a rászorulókat támogatjuk
- pályázati lehetőségek kihasználása pénzeszközök szerzésére
- tankönyvkölcsönzés biztosítása egész évre a könyvtárból
- ebéd hozzájárulási támogatás kérelem alapján
- az iskola alapítványából támogatás:

- árva és félárva végzős, felvételt nyert tanulók ösztöndíjára
- esetenkénti támogatás kérelemre
- az osztályfőnökök, szaktanárok figyelemmel kísérik a tehetségeknek vagy a rászorulóknak kiírt pályázati lehetőségeket (Útravaló pályázat, Sztehlo Gábor-, Schedius Lajos-ösztöndíj stb.)

Tanulási kudarcnak kitett tanulók segítése

E területen is különös figyelmet fordítunk a látássérült és

- a) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő,
- b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tanulók oktatásba való integrálódását a nevelési-tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelésére, oktatására. Kifejezetten fontosnak tartjuk, hogy a nekik szükséges segítséget megfelelő szakemberek, szaktanárok segítségével adjuk meg.

Szaktanári feladatok a kudarc megelőzésében

- a tantárgy tanulásának megtanítása, a tanulási kompetencia fejlesztésével
- a minimum követelmények pontos meghatározása
- a csoport tudásszintjének megfelelő tananyagtartalom összeállítása
- pótdolgozat megírásának biztosítása
- rendszeres és megfelelő számú számonkérés
- súlyos tanulástechnikai hiányosságok esetén:
  - együttműködés a nevelési tanácsadó szakembereivel
  - egyéni vagy csoportos fejlesztő foglalkozások szervezése az iskola által alkalmazott szakember vezetésével, aki fejlesztési terv alapján végzi munkáját

A gyermek- és ifjúságvédelem törvényi háttere

Iskolánk gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységének alapelvét a Magyar Köztársaság jogrendje által előírt „A Gyermekek Jogairól Szóló Egyezmény”-ben foglaltak határozzák meg.

Az 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról, valamint megfogalmazza a hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás, megalázás, megfélemlítés a jogellenes elkülönítés fogalmát, illetve a törvények meghatározzák az iskola gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatait.

Célunk: A gyermekvédelmi „jelzőrendszer” szerepének betöltése, azaz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése, illetve a veszélyeztetett helyzet megszüntetésében a segítségnyújtás és a szakemberekkel való együttműködés.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos iskolai feladatok

- a tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárása
- a tanulókat érő káros hatások megelőzése és ellensúlyozása pedagógiai eszközökkel
- nyilvántartani a veszélyeztetett helyzetű, a hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat
- tájékoztatni a szülőket, tanulókat, hogy hogyan tudják problémáikat orvosolni, milyen gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel problémáikkal
- egészségvédő, mentálhigiénés és szenvedélybetegség megelőző programokat kell szervezni

-
- anyagi problémáik esetén támogatást és különböző természetbeni juttatásokat kell részükre biztosítani
  - figyelemmel kell kísérni pályaválasztásukat, továbbtanulásukat
  - szükség esetén védő-óvóintézkedéseket kell tenni a tanulók érdekében
  - a pedagógusok a megszerzett információt bizalmasan kötelesek megőrizni, a törvényi előírásoknak megfelelően felhasználni
  - folyamatos kapcsolatot tartunk az alábbi intézményekkel, hatóságokkal:
    - Nyíregyháza Vármegyei Jogú Város Önkormányzata Gyermekjóléti Szolgálat
    - Nyíregyháza Vármegyei Jogú Város Önkormányzatának Szociális Irodája
    - Drogügyi Koordinátorok Vármegyei Hálózata
    - Családsegítő Szolgálat
    - Nevelési Tanácsadó
    - Rendőrség
    - Gyámügy
    - Jegyző
    - Szőlőskerti Általános Iskola és Átmeneti Otthon
    - Gyermekvédelmi Központ Sz.Sz.B Vármegyei Önkormányzat
    - 1. sz. Lakásotthon Nyírszőlős

2.9 A tanulmányok alatti vizsgák

A vizsga szabályzat hatálya az alábbi vizsgákra terjed ki:

- 10. évfolyamok tanév végi vizsgái
- 11. évfolyamok idegen nyelvi vizsgái
- Osztályozó vizsga/különbözeti vizsga
- Javítóvizsga

	10. évfolyam év végi vizsgái - magyar nyelv és irodalom, matema- tika, történelem)	11. évfolyam év végi vizsgái -idegen nyelv-	Osztályozó vizsga/ különbözeti vizsga	Javítóvizsga
A vizsga célja:	Az előző két évben tanultak rendszerezése. Vizsgarutin kialakítása. Az év végi jegy kialakításánál meghatározó, kerekítő szerepet játszik.	Az előző három évben tanultak rendszerezése. Vizsgarutin kialakítása. Az év végi jegy kialakításánál meghatározó, kerekítő szerepet játszik.	A tanuló teljesíthesse egy-egy évfolyam tantárgyi követelményeit az év végi érdemjegy megszerzésével.	Az adott tanév, adott tantárgy(ak) elégtelen érdemjegyének javítási lehetősége.
A vizsga időpontja:	A 10. évfolyam befejezése előtt.	A 11. évfolyam befejezése előtt.	- Az igazgató által kijelölt időpontokban a 250 órát meghaladó hiányzók, az egyéni munkarendben tanulók, a vendégtanulók, a különbözeti vizsgára jelentkező tanulók részére. - Az előrehozott érettségi vizsgára jelentkező diákok osztályozó vizsgáit, a tavaszi időszakhoz január 30-ig., az őszi időszakhoz szeptember 5-ig szervezzük meg.	Augusztus végén az igazgató rendelkezése szerint.
A vizsga módja:	Írásbeli vagy szóbeli.	írásbeli és szóbeli	<u>Írásbeli és szóbeli:</u> magyar nyelv és irodalom történelem idegen nyelv fizika biológia kémia földrajz énekek-zene vizuális kultúra mozgóképkultúra és médiaismeret állampolgári ismeretek közigazgatási ismeretek <u>Írásbeli:</u> matematika digitális kultúra Sikertelen, de legalább 20%-ot elért dolgozat szóban javítható. <u>Szóbeli:</u> hittan művészetek <u>Gyakorlati és szóbeli:</u> testnevelés	<u>Írásbeli és szóbeli:</u> magyar nyelv és irodalom történelem idegen nyelv fizika biológia kémia földrajz énekek-zene vizuális kultúra mozgóképkultúra és médiaismeret állampolgári ismeretek közigazgatási ismeretek <u>Írásbeli:</u> matematika digitális kultúra Sikertelen, de legalább 20%-ot elért dolgozat szóban javítható. <u>Szóbeli:</u> hittan művészetek <u>Gyakorlati és szóbeli:</u> testnevelés
A vizsgán való megfelelés:	Írásbeli vizsgán min. 20% , szóbeli vizsgán min. 30% elérése szükséges	Írásbeli vizsgán min. 20% , szóbeli vizsgán min. 30% elérése szükséges	Írásbeli vizsgán min. 20%, szóbeli vizsgán min. 30% elérése szükséges	Írásbeli vizsgán min. 20% , szóbeli vizsgán min. 30% elérése szükséges
A vizsgára jelentkezés módja:	- kötelező	- kötelező	- kötelezett - Az előrehozott érettségi vizsgára jelentkezők az igazgatóhoz benyújtott kérelem alapján február 15-ig szeptember 5-ig jelentkezhetnek.	kötelezett
Értékelés:	Jeles: 80-100 % Jó: 60-79 % Közepes: 40-59 % Elégséges: 25-39 % Elégtelen: 0-24 %			

A vizsgák rendszerének évfolyamonkénti és tantárgyankénti bontása, a vizsgák alóli mentesség rendje a gimnázium vizsgaszabályzatában található (PP 2. számú melléklete).

2.10 A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanév rendjéről szóló rendelet által meghatározott időben nyilvánosságra kerülnek a felvételi követelmények a felvételi tájékoztatóban.

A felvételi tájékoztatóban, a honlapunkon és a médiában tesszük közzé a nyílt nap és a pályaválasztási szülői értekezlet időpontját.

A beiskolázási politika és a beilleszkedés kapcsolata

A tanulók beilleszkedését nagymértékben megkönnyíti, ha előzetesen van lehetőségük „bekapcsolódni” iskolánk életébe, megismerni azt.

Beiskolázás előtti kapcsolatok:

- az iskolánk iránt érdeklődő „felvételiző jelölteknek” nyílt napot szervezünk;
- hívogató kiadványok, tájékoztatók
- szülői értekezlet
- családok
- iskola honlapja, média

Belső kód	Osztály megnevezése	Választható nyelv
0010	Általános tantervű osztály	angol, német, francia, olasz, orosz
0020	Emelt szintű angol nyelvi osztály	német, francia, olasz, orosz
0030	Emelt szintű német nyelvi osztály	angol, olasz, francia, orosz
0040	Emelt szintű francia nyelvi osztály	angol, német, olasz, orosz
0050	Emelt szintű olasz nyelvi osztály	angol, német, francia, orosz
0060	Emelt szintű digitális kultúra tagozat média szakiránnyal	angol, német, francia, olasz, orosz
0070	Emelt szintű matematika-fizika tagozat	angol, német, francia, olasz, orosz
0080	Emelt szintű biológia-kémia tagozat	angol, német, francia, olasz, orosz
0081	Emelt szintű földrajz tagozat	angol, német, francia, olasz, orosz

Hatékony oktatás és nevelés

Az emelt szintű matematika-fizika, az emelt szintű biológia-kémia, emelt szintű földrajz és digitális kultúra – média szakirányú osztályok előnyei:

A természettudomány iránt érdeklődőknek a **matematika-fizika/biológia-kémia/földrajz** tantárgyakat emelt óraszámban, kísérletekkel, fizikai matematikával bővítjük. Célunk a sikeres felvételi vizsga és jó alapok biztosítása az egyetemi szakirányú tanulmányokhoz.

Az **emelt szintű média szakiránnyal bővített digitális kultúra** osztályban emelt óraszámban, magas technikai színvonalon készítünk fel a szakirányú továbbtanulásra digitális kultúra, mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyak keretében. A hagyományos médiaismeretek és technikák mellett tanulók jártasságot szereznek a fotózás, az operatóri munka, a képszerkesztés és a képvágás technikáiban.

Városi szinten is a legkorszerűbb technikai informatikai eszközök használatával oktatunk.

A sajátos nevelési igényű (diszes és látássérült, hallás sérült, pervazív zavaros) tanulókat szakemberek segítségével készítjük az eredményes érettségi vizsgára.

Az evangélikus, református, görög- és római katolikus hitoktatók és lelkészek a hitoktatás mellett a lélek ápolására is gondot fordítanak.

A nyelvtanulást széleskörű külföldi cserekapcsolatokkal és anyanyelvi lektorokkal segítjük. A sikeresebb elhelyezkedést és a továbbtanulást segítjük a nyelvvizsgákra való felkészítéssel. Szabadidőben változatos szakkörök, falmászás, tánc és úszásoktatás, sítábor, vízitúra és nyári kalandtúrák, opera- és színházlátogatások várják a diákokat.

A felvételi eljárás rendje:

- A hozott pontokat és a központi írásbeli vizsga eredményét vesszük figyelembe. A jelentkezők szóbeli elbeszélgetésen vesznek részt.
- A hozott pontok számításánál a 7. osztály év végi és a 8. osztály félévi eredményeit vesszük figyelembe a készségi tárgyak kivételével,
- 0070, 0080, 0081 kód: a választott természettudományos tárgy,
0060 kód: a magyar irodalom és a digitális kultúra tantárgyak év végi érdemjegyeit kétszeres szorzóval számítjuk be a hozott pontoknál.
- Előnyt élveznek azok a jelentkezők, akik az érdemjegyek alapján elérik a 4,00-es átlagot.

Pontok számítása:

hozott pontok:	30 pont
<u>szerezett pontok (központi írásbeli vizsga eredménye)</u>	<u>50 pont</u>
szóbeli elbeszélgetés	20 pont
összteljesítmény	100 pont

A vizsgára történő jelentkezés módja:

- az egységes írásbeli felvételi vizsgára való jelentkezés határideje központilag meghatározott
- a szóbeli vizsgák esetén, annak időpontjáról a jelentkezési lap beérkezését követően az iskola honlapján tájékoztatjuk a tanulókat
- a jelentkezési laphoz lelkészi ajánlólevelet kell csatolni. Ha a tanuló nincs megkeresztelve szülői nyilatkozatot kell csatolni az egyházi iskola sajátos követelményeinek elfogadására vonatkozóan

A szóbeli elbeszélgetés témaköreit az iskola honlapján, a felvételi eljárás tudnivalói között tesszük közzé.

A vizsgázó teljesítményének értékelése:

Írásbeli vizsga eredménye:

- az egységes írásbeli vizsgaértékelő lap alapján egyenlő súllyal vesszük figyelembe mindkét tantárgyat a pontszám kialakításánál
- a BTMN-es és SNI-s tanulók részére a szakértői vélemény alapján a szülő kérelmére biztosítjuk az időtartamra, a segédeszköz használatra és az értékelésre vonatkozó jogszabályi kedvezményeket, így a szerzett pontok számításánál ez nem okoz hátrányt
  - szakértői vélemény alapján szülői kérelemre az írásbeli vizsga eredménye helyett szóbeli vizsgán tett eredménye válthatja ki a magyar tantárgy írásbeli eredményét
  - szakértői vélemény alapján szülői kérelemre a matematika írásbeli vizsga eredménye helyett a tanuló földrajz vagy történelem tantárgyból tett szóbeli felvételi vizsga eredménye válthatja ki a matematika tantárgy írásbeli eredményét.

A rangsor kialakításának alapja az összteljesítmény.

- az összteljesítménybe a különböző mentességeket és kedvezményeket is beszámítjuk
- azonos pontszám esetén a matematika írásbeli vizsga eredményét vesszük figyelembe a rangsor kialakításánál

A felvételi eljárás eredményének közzététele

A rendes felvételi eljárás eredményeként kialakult ideiglenes rangsort az iskolában, illetve az iskola honlapján az előírtak szerint tesszük közzé.

A rangsorban a tanulók egyéni kóddal szerepelnek, melyet minden tanulónak átadunk.

Az ideiglenes rangsor megtekintése után a tanulók szülei egyeztetést kérhetnek a gimnázium igazgatójától, melynek eredményeként az adatlap módosítását kezdeményezhetik.

Felvett tanulókat segítő tevékenységeink:

- a tanulmányi munka megkezdése előtt a nagytemplom bemutatása, az istentiszteleti alkalmak gyakorlatának megismertetése
- tanévkezdés előtti 2-3 napos közösségépítő táborok hatékonyan segítik:
  - a keresztyén gondolkodás megismerését, elmélyítését
  - egymás és a felsőbb évesek, valamint
  - a Kossuthos közösségi szellem megismerését
  - a közösségi munkával való ismerkedést
- a 9. osztályosok beilleszkedési folyamatát kiemelten kezeljük. Intelligencia és önismeret felmérést végzünk, majd csoportterápiás foglalkozásokat szervezünk a képességek és az önismeret fejlesztésére, valamint a feszültségoldó technikák elsajátítása céljából
- az első tanévben az osztályfőnökök egyénre szabott, pedagógiai célzatú megbízatásokkal igyekeznek bevonni a tanulókat a közös munkába

A bejövő osztályok részére városismereti és iskolatörténeti vetélkedőt szervezünk.

Átvételi eljárás:

Az intézmény vezetője egyéni elbírálás alapján dönt.

3 HELYI TANTERV

3.1 Általános jellemzők

A gimnázium az oktatásért felelős miniszter által kiadott az 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról törvényében meghatározott kerettantervek közül a következőket választotta:

- Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára

A helyi tantervünk tartalmazza a 9-12 évfolyamokra vonatkozó:

- célokat és feladatokat
- fejlesztési terveket és célokat
- kulcskompetenciákat és kompetenciafejlesztést
- az egységesség és differenciálás módjait
- a tantárgyi struktúrát és óraszámokat (órahálók)
- a 10%-os szabad időkeret elosztását, beépítését, felhasználását

Alapvető feladatunk, hogy tanulóinkat biztos tudással vértessük fel, és felkészítsük őket a további ismeretek megszerzésére, a felsőfokú tanulmányokra.

A tanulók érdeklődése, a szülők igényei és a fenntartónk elvárásai alapján a kerettanterv óraszámainak kialakításakor törekedtünk a hagyományos és a XXI. századi igények kielégítésére is.

Emelt szintű formában az idegen nyelvek, a matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz és a média szakiránnyal bővített digitális kultúra tantárgyak oktatása folyik.

Az alapkészségek fejlesztését a **kompetencia alapú** tudásszerzés módszereivel végezzük, emellett nagy gondot fordítunk az egyéni képességek kibontakoztatására, a tehetséggondozásra és a felzárkóztatásra.

- kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
- matematikai gondolkodási kompetencia
- természettudományos és technikai kompetencia
- digitális kompetencia
- személyes és társas kapcsolati kompetencia
- munkavállalói, vállalkozói kompetencia
- kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság
- a tanulás kompetenciái

Az **integrált nevelés** keretében figyelmet fordítunk a kiemelt figyelmet igénylő tanulók tantárgyi felzárkóztatására, személyiségének fejlesztésére.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményére vonatkozó kerettantervi ajánlások a kiemelt figyelmet igénylő tanulók esetében is érvényesülnek az egyéni haladási ütem, és az egyes tantárgyakra vonatkozó fejlesztési programok segítségével.

A gimnáziumi tananyag számonkérésénél a tanuló a szakértői vélemény alapján mentesül bizonyos tantárgyakból és/vagy tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 27§/5-7. bekezdéseinek megfelelően a látásérült, hallássérült, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral, ezen belül: diszlexia, diszortográfia, diszkalkulia, diszgráfia és diszpraxia, kevert specifikus tanulási zavarok; hiperaktivitás és figye-

lemzavar) küzdő gyermek, tanulók részére a tanórai foglalkozásokon túl rehabilitációs foglalkozásokat szervezünk. A tanulásszervezés eredményessége érdekében érzékszervi fogyatékoság esetén egy osztályba csak ugyanazon típusba tartozó tanulók kerülhetnek.

Az érettségi vizsgán az érintett tantárgyak helyett a vizsgázó másik tantárgyat választhat. A felmerülő vizsgák során a tanulót hosszabb felkészülési idő illeti meg, illetve írásbeli beszámolót szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámolót írásbeli beszámolóval válthatja fel. A tanulót megilleti a tanulmányai során alkalmazott segédeszközök használata is.

A **kompetencia mérések** eredményeinek tükrében évenként értékeljük és elemezzük a rendelkezésünkre álló adatokat. A mérési vezető irányításával összevetjük a korábbi értékekkel és meghatározzuk a nevelőtestület további feladatait.

A mindennapos testnevelés megvalósításának módja

Jogszályi háttér

Az új köznevelési törvény kidolgozása során az oktatási tárca megteremtette a mindennapi egészségfejlesztő testmozgás jogszabályi feltételeit a közoktatásról szóló törvény 52 § (9-10) valamint az 53 § (9) bekezdéseiben foglaltak, továbbá a Nemzeti alaptanterv kiadásáról szóló 243/2003. IX.17. Korm. rendelet keretei között. Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. paragrafus (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

A mindennapos testnevelést iskolánkban heti öt testnevelés óra keretében végezzük.

Az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, a 11. évfolyamon 3+2-es rendszerben, azaz 3 óra testnevelés és 2 óra tánc.

Az a diák, aki versenyszerű sporttevékenységet folytat, igazolt versenyző, egyesületi tagsággal és a tanévre érvényes versenyengedéllyel rendelkezik, ezáltal megfelel a 2011. évi CXC törvény XXVII. paragrafus (11) bekezdésében, illetve a 2024 évi XXV. törvény 34. paragrafusában foglaltaknak, két testnevelés óráról mentesítést kérhet, amennyiben a testnevelés óra első vagy utolsó órát érinti. A mentesítés egyéni elbírálás alapján igazgatói engedéllyel adható meg.

A 9. évfolyam tanulói a heti 5 testnevelés óra keret terhére, heti 2 órában választhatóan úszásoktatásban részesülhetnek.

A **gyógytestnevelést** heti három órában biztosítjuk tanulóinknak.

A **választható tantárgyak** és foglalkozások rendszerét és az ezeket oktató tanárok várható névsorát a törvényi szabályozásnak megfelelően kezeljük, április 15-ig elkészítjük, beszerezzük az igazgatótanács, a szülői szervezet és a diákönkormányzat véleményét és a fenntartó jóváhagyását követően közzétesszük és ismertetjük az érintett tanulókkal az erről szóló tájékoztatót.

A tanulók a szülő aláírásával írásban nyilatkozik minden év május 20-ig a választott tantárgyról, és az érettségi vizsgára való felkészítés szintjéről. A választott tárgyat a következő tanév végéig legfeljebb egy alkalommal, nagyon indokolt esetben módosíthatják az iskola igazgatójához benyújtott kérelemmel.

A jelentkezéskor nyilatkoznak annak tudomásulvételéről is, hogy a választott foglalkozásokon a részvétel kötelező, és hogy a tanulók munkáját érdemjeggyel minősítjük.

Azoknak a tantárgyaknak a minősítése, amelyek már nem szerepelnek a Pedagógiai Programban az adott évfolyamon tanult tantárgyak között, szintén bekerül a bizonyítványba.

A mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamba lépés tekintetében a választott tárgyakat is úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órákat.

Közép szintű érettségire való felkészítést a tanórák keretein belül valósítjuk meg, ezen kívül tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozásokat is szervezünk, tantárgyanként változó létszámú tanulóval.

Az érettségi előkészítő foglalkozások a 11. és 12. évfolyamosok számára a végzős évfolyamok utolsó tanítási napján befejeződnek.

Az emelt szintű érettségire való felkészítést tartalmazó tantárgyak listáját a tanulók igényeinek felmérése után minden tanév április 15-ig hirdetjük meg.

Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból **előrehozott érettségi vizsgát** tesz, akkor az adott tantárgyból a tantárgy tanulmányi követelményeit valamennyi évfolyamra teljesítette, így **nem köteles** tanítási órán **részt venni**.

3.2 A helyi tanterv sajátosságai

2012. szeptember 1-jétől emelt szintű fizika tagozatos és emelt szintű média szakiránnyal bővített informatika osztályt indítottunk. 2017. szeptember 1-jétől biológia, kémia és földrajz tagozattal egészült ki a képzési rendszerünk. 2020. szeptember 1-jétől az emelt szintű fizika tagozatos képzést emelt szintű matematika-fizika tagozatosra, a biológia és a kémia tagozatokat összevonva biológia-kémia emelt szintű képzésre változtattuk.

Minden évfolyamon hittant tanítunk heti 2-2 órában, felekezeti bontás szerint.

A testnevelés tantárgyon belül a 11. évfolyamokon táncoktatás is folyik, melynek értékelése a testnevelés tantárgy keretein belül történik.

A művészetek tantárgy 11, 12. évfolyamon mozgóképkultúra és médiaismeret, vizuális kultúra, ének-zene tartalmat kap.

Emelt szintű digitális kultúra média szakiránnyal elnevezésű tagozaton a tanulók a 11.évfolyam befejezésével teljesítik a digitális kultúra tantárgy érettségi vizsgához szükséges feltételeit. A digitális kultúra tantárgy 12. évfolyamon történő oktatása a korábban előrehozott érettségi vizsgát tett tanulók esetében is folytatódik. Ennek oka, hogy a 12. évfolyam tananyaga kiemelten a média-informatikai kompetenciák fejlesztésére irányul, amely területek elsajátítása a tagozat célkitűzései között továbbra is meghatározó szerepet tölt be.

A 11.-és 12. évfolyamon a kötelező érettségi tantárgyak tanítása sávós rendszerben, a tanulók képességei és igényei alapján szervezett csoportokban folyik, így az átjárhatóság is biztosított a különböző képzési formák között.

Tantárgytömbösítés

Az emelt szintű média szakiránnyal bővített digitális kultúra osztályban a digitális kultúra és média tantárgyakat tantárgytömbösített formában oktatjuk.

3.3 A különböző típusú SNI-s és BTMN-es tanulók integrált nevelésének és oktatásának fejlesztő programja

A BTMN-es és SNI-s tanulók az ismeretek elsajátításában és a szociális kultúrában való lemaradásuk tekintetében a szakszerű foglalkozások szervezésével az átlagos követelmények elérésének szintjére fejleszthetők. Ezt a szakszerű foglalkozást a heterogén szerveződésű osztályokban tanító szaktanárok összehangolt fejlesztő munkáján túl megfelelő szakirányú kép-

zettségű gyógypedagógusok és fejlesztőpedagógus közreműködésével és rehabilitációs foglalkozásaival valósítjuk meg:

- az osztályba sorolás módja a heterogenitás elvén alapul
- a diagnosztikai méréseket alkalmazzuk a heterogén csoportok kialakításához, a kudarcveszélyek és a veszélyek megismerésére és a különleges bánásmódot igénylő tanulók egyéni fejlesztési tervének elkészítéséhez
- a tanulás, a tanítás, a tananyag a közösség számára megélt, megtapasztalt, átlátható, ismeretanyagból kell, hogy kiinduljon
- alkalmazzuk az önálló és a kiscsoportos tanulási formákat: differenciáló, kooperatív technikák, projekt módszer, témahét
- az alacsony iskolázott és szegény családban nevelkedő gyerekekre különös pedagógiai figyelmet szentelünk
- a szülőkkel való kapcsolattartást a szülői szervezettel való együttműködés keretében valósítjuk meg

A bejövő osztályokban végzett mérések figyelmeztető eredményei és a tanórákon tapasztalt zavarok és nehézségek alapján az érintett tanulók szüleivel való egyeztetés alapján további célirányos vizsgálatokat végzünk a nevelőtestület szakembereivel, illetve külső szakértők segítségével. A vizsgálatokat kezdeményezheti az iskola és a szülő is.

Az egyéni fejlesztést, valamint a rehabilitációs foglalkozásokat, az iskolai nevelés és oktatás keretében valósítjuk meg a szakértői bizottság által meghatározott területeken gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus bevonásával.

Az SNI-s és BTMN-s tanulók részére az igazgató mentességeket vagy kedvezményeket biztosít a szakértői vélemény alapján készült határozatban a bizottság által meghatározott módon.

Ezen tanulók részére szükség szerint biztosítjuk a felvételi, osztályozó-, különbözeti, javító-, és érettségi vizsgán a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolókon lehetővé tesszük a megfelelő segédeszközök használatát- szükség szerint az írásbeli beszámolók szóbeli vagy a szóbeli beszámolók írásbelivel történő kiváltását. Matematika tantárgy alóli mentességet.

Az integrált nevelés keretében a következő területekre külön figyelmet fordítunk:

A hozzánk már szakértői véleménnyel érkező tanulók részére egyéni fejlesztési tervet készítünk, melynek ismerete és megvalósítása minden, a tanulót tanító szaktanár részére kötelezettséget jelent:

- a fejlesztési tervet általában a gyógypedagógusok készítik el a velünk együttműködő szakemberek az érintett tanuló osztályközösségével, esetleg a szülői közösséggel és a tanító tanárok közösségével szakmai megbeszélést esetmegbeszélést tartanak évente legalább egyszer
- a fejlesztési tervben előírt terápiás foglalkozásokat szakemberek vezetik, a tanulók számára a részvétel kötelező
- a belépő 9. évfolyamokon logopédus segítségével helyesírás és szövegértés, valamint matematika terén mérjük a tanulókat. Így a szakértői véleménnyel nem rendelkező tanulók között is találkozunk diszes tanulókkal, akiket szakértői bizottsághoz irányítunk és a későbbi szakértői vélemények alapján hosszabb időn keresztül, eredményesebben fejleszthetünk az adott osztályközösségben
- az írásnehezítettséggel küzdő SNI és BTMN tanulók esetében - az oktatói munka elősegítése, a tanulók későbbi céljaik könnyebb megvalósítása és a digitális kompetenciák fejlesztése érdekében -

Az integrált nevelés eredményességének érdekében négy kolléga – két **gyógypedagógus**/logopédus, egy gyógypedagógus/tanulásban akadályozott pedagógiája szakos és egy fejlesztő pedagógus – órarendi fejlesztő órák keretein belül fejleszti SNI-s és BTMN-es tanulóinkat, valamint - szükség esetén - legalább fél státusz erejéig tiflopedagógus és szurdopedagógus szakembereket foglalkoztatunk a gimnáziumban.

Folyamatosan kapcsolatot tartunk:

- a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Látásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye (1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 39.)
- a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Hallásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye (1147 Budapest, Cinkotai út 125-137.)
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat (4400 Nyíregyháza, Vécsey köz 27.)
- a Nyíregyházi Tankerületi Központ Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyíregyházi Tagintézmény (4400 Nyíregyháza, Krúdy köz 4-10.) intézményekkel

Az általuk kiállított szakértői véleményekben iskolánkat kijelölt intézményként nevezték meg a feladat ellátására. Mely feladat ellátására személyi, tárgyi feltételeink adottak.

Érzékszervi - látássérült tanulók

Látássérült tanuló

A látássérülés a szem, a látóideg vagy az agykérgi látóközpont sérülése következtében kialakult állapot, mely megváltoztatja a tanuló megismerő tevékenységét, alkalmazkodó képességét, személyiségét.

Gyógypedagógiai szempontból azok a tanulók látássérültek, akiknek látás teljesítménye az ép látáshoz viszonyítva két szemmel és korrigáltan is 0-0,33 közötti. Látássérült az a tanuló is, akinek a látótéreltekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10 fok, azaz teljes szélességében legfeljebb 20 fok.

Ezen belül: a, vakok azok a tanulók akiknek látóképessége teljesen hiányzik. (Vízus: 0)

b, aliglátók azok a tanulók, akik minimális látással rendelkeznek: fényt érzékelők, ujjolvasók, nagytárgylátók (vízus: fényérzés- 0.1)

c, gyengénlátók azok a tanulók akiknek az életvitelét nagymértékben korlátozza a csökkent látásteljesítmény (vízus: 0.1-0.33)

A vak valamint az aliglátó tanulókat elsősorban a tapintó-halló életmód, a gyengénlátó tanulókat a látó-halló életmód jellemzi.

A pedagógia fejlesztés szempontjából elsődlegesen a látásélesség és a látási funkciók ismerete fontos, de a pedagógusnak tájékozottnak kell lennie

- a látássérülés kórokáról, a látássérültség időpont kialakulásának időpontjáról
- a szemészeti állapot javuló vagy romló tendenciájáról, a pedagógiai látásvizsgálat eredményéről, a gyermek intelligenciájáról, személyiség vonásairól

A nevelés- oktatás szervezeti keretének megválasztását az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszer minden esetben a tanulók állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A látássérült tanulók fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

Az iskoláztatás során több fontos feladat van: nemzeti műveltség átadása, egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék elmélyítése, az esélyegyenlőség biztosítása a látássérülésből adódó hátrányok leküzdésével. Fontos az ép érzékszervek fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tanítása. Látás hiánya nem csak a tanulás terén okoz eltéréseket, hanem nehezítette a

mindennapi élet tevékenysége is. A pedagógus feladata, hogy egyéni bánásmóddal a közösség segítségével tudja mindezt korrigálni.

A személyiség fejlesztésének speciális feladatai vannak:

- a látás kihasználását segítő speciális optikai segédeszközök használata iránti igény kialakítása
- az érdeklődés irányítása a látóképesség szempontjából reális pályaválasztási területek felé
- az akarati tulajdonságok kialakítása az önálló tanulás és a későbbi munkavégzés céljából
- az önfejlesztés igényének kialakítása különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakozásában
- az önbizalom és az önkritika egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítása
- az egészségvédő magatartás szokásainak fejlesztése

Az integrált nevelés- oktatás során különösen figyelemmel kell lenni a következőkre:

- A látássérült tanuló vegyen részt egyéni fejlesztésekben, melyre állapotából fakadóan szüksége van. Ennek megvalósításához a szakértői javaslat nyújt szempontot. A látássérült tanulóknak a tanuláshoz és a mindennapi életben való boldogulásukhoz, látásteljesítményükhöz igazodó mértékben különleges technikák elsajátítása szükséges:
  - elektronikus olvasógép, speciális optikai segédeszközök, látássérültek számítástechnikai segédeszközei, programjai, használata, szükség szerint braille írás-olvasás elsajátítása, tájékozódás – közlekedés hosszú fehér bottal. e technikák ismeretanyaga az egyéni fejlesztési terv része
  - a megfelelő eszközrendszer biztosítása mellett (egyéni megvilágítás, tankönyv kiválasztás, speciális füzet) a követelmények mennyiségi és minőségi teljesítése a látássérült tanulók egyéni adottságai szerint várható el, ennek érdekében több gyakorlási lehetőségre, és alkalmanként több gyakorlási időre van szükség
- A látássérült tanulók rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozásai általában a következő területeket érintik:
  - látásnevelés (látási funkciók fejlesztése, optikai és elektronikus segédeszközök használata)
  - speciális ismeretek átadása (pl. gépírás, nagyító-, beszélő szoftverek, laptop használat)
  - mozgáskorrekción (finommozgás, nagymozgás) (olvasási készség fejlesztése)
  - tapintó írás-olvasás aliglátó vagy progrediáló szembetegségű tanulók esetében (braille írás-olvasás)
  - tájékozódásra nevelés (tájékozódás vizuális támpontok alapján, tájékozódás hosszú fehér bottal, közlekedési önállóság)
  - szükség esetén logopédiai ellátás és gyógytestnevelés
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények segítségét.

Érzékszervi - nagyothalló tanulók

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg. A komplex ellátás a korai fejlesztésre és óvodai nevelésre építkezve, döntően a

szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a jól beállított hallókészülékek és hatékony hangátviteli technikák használatával és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik. A felsoroltak együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát.

A hallássérült tanulónál – a hallás hiánya vagy csökkenése miatt – a szokásostól eltér a nyelvi kommunikáció fejlettsége (szövegértés, szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.), és ennek következtében a megismerő tevékenység és egyes személyiségjegyek fejlődése. A tanuló nyelvi kommunikációs szintje az esetek jelentős részében nem korrelál életkorával, hallásállapotával – attól pozitív és negatív irányban is eltérhet.

A hallási fogyatékos (nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztése:

Sajátos cél:

- harmonikus személyiségfejlődés biztosítása a sajátos nevelési igényű hallássérült gyermekek számára, különös tekintettel a nyelvi, kommunikációs készségek és a szociális képességek fejlesztésére

Sajátos feladatok:

- a gyermek nyelvi-, kommunikációs képességeinek fejlesztése speciális eljárásokkal
- szociális képességek fejlesztése a minták gyakoribb biztosításával
- aktuális fejlettségnek megfelelő differenciált fejlesztés
- a hallássérült gyermeket elfogadó környezet kialakítása
- befogadó közösség felkészítése
- a többi gyermeket, életkorukat figyelembe véve tájékoztatjuk, felhívjuk a figyelmet a speciális eszköz védelmére. Személyes példával járunk elől a toleranciában, segítségnyújtásban, elfogadásban.

Az egységes szemléletformálás érdekében az intézmény valamennyi dolgozójának tájékoztatásáról gondoskodunk. Szükség esetén külső szakemberek segítségét is igénybe vesszük.

Szociális képességek fejlesztése:

- a nyelvi funkciók, a kommunikációs készségek terén jelentkező elmaradások kihatnak a szociális képességek fejlődésére. A jó kommunikációs kapcsolat megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermek egészségesen, nyitottan forduljon a világ felé
- a hallássérülésből adódó nehezített élethelyzetek, az esetleges kudarcok feldolgozását segítheti, ha a hallássérült tanuló reális énképpel, önkontrollal, empátiával, toleranciával rendelkezik, valamint ismeri a frusztráció és stressz kezelésének technikáit. fontos a konfliktuskezelés, a meggyőzés, kapcsolatépítés, csoportszellem és az ezekhez kapcsolódó kommunikáció elsajátítása
- ösztönözzük a gyereket, de hagyjuk egyéni tempójában haladni. Mindezekkel a módszerekkel segítjük a hallássérült gyermek akarati tulajdonságainak, kitartásának, önállóságának, önbizalmának, önfegyelmének a kibontakozását

Nyelvi készségek fejlesztése:

- A hallássérült nyelvi fejlesztését valamennyi tevékenységben biztosítani kell sajátos eljárások alkalmazásával. Komplex nyelvi fejlesztésre van szükség:
  - a beszédigény felkeltése
  - a jó nyelvi minta gyakoribb alkalmazása
  - a beszédminta megismételtetése
  - a hallási figyelem fejlesztése

Kiemelt fejlesztési feladatok:

- a hallássérült tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei

Információs és kommunikációs kultúra:

- az ismeretszerzésben fontos szerepe van a vizuális csatornának. A szerzett ismereteknek valóság-hű tartalma legyen, az ismeretanyag a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt is fejlessze

Környezeti nevelés:

- A legalacsonyabb életkortól megfigyelés, tevékeny részvétel útján lehet hatékonyan eljuttatni a tanulókat a környezet alakításának, óvásának felismeréséhez.
  - vizuálisan érzékelhető élmény adása

Tanulás tanulása:

- a hallássérült gyermekek tanulási folyamatát lényegesen nehezíti különböző mértékű kommunikációs akadályozottságuk. A tanulással kapcsolatos speciális igényeik, lehetőségeik (emlékezet, annak struktúrája, dysphasiás jegyek stb.) feltárására építve valószínűsíthető az egyéni fejlesztés
  - információs, kommunikációs technológiák megismertetése, információszerzés gazdagítása

Testi és lelki egészség:

- a hallássérült tanulókat szükséges megismertetni – az életkoruknak, esetleges társuló fogyatékoságuknak megfelelő szinten – azokkal az okokkal, melyek hallássérülésüket, illetve annak következményeit okozták
  - fontos feladat a hallásjavító eszközök használatának, és azoknak az egészségügyi ismereteknek az elsajátíttatása, melyekkel megőrizhető, illetve aktivizálható hallásmaradványuk
  - életmódjuk, életvitelük alakításában hangsúlyos szerepe van komplex kommunikációs lehetőségeik fejlesztésének (hallásmaradvány kihasználása, száj-ról olvasás)
  - szükséges, hogy felismerjék a környezetben előforduló káros szokásokat, kerüljék az ártalmas, utánzó magatartási formákat (dohányzás stb.)

Felkészülés a felnőtt élet szerepeire:

- kiemelt feladat: önállóság elérése, önálló életvitel kialakítása
- alapvető fontosságú feladat mindazon személyiségjegyek feltárása, melyek a tanulók további sorsának döntő befolyásoló tényezői lehetnek (kézügyesség, megfigyelés stb.). Ezek fejlesztése jó esélyt adhat arra, hogy pályaválasztásuk sikeres legyen
- reális gondolkodás

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók

- az egyéni képességek fejlesztése, a gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése
- a szociális adaptáció és az önállóság feltételeinek megteremtése, a társadalomba való beilleszkedés és a mindennapi élethez való alkalmazkodás megteremtése
- speciális módszerek segítségével megsegíteni az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre való felkészülést
- külön kiemelt feladatnak tekintjük az elsajátított ismeretek alkalmazását, azok folyamatos használatát és fenntartását és a minél változatosabb probléma – megoldási módszerek megtanítását és azok alkalmazását
- igyekszünk a tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a tananyagot és a felesleges információkat szűrni, és olyan információkat tanítani, amelyet egész életén át megfelelően alkalmazhat. Fejlesztési céljaink hierarchikus rendben helyezkednek el, aszerint, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és egyéni fejlettségéhez képest
- fontosnak tartjuk a csoportba való beilleszkedés kezelését, a taníthatóságot, az iskolán kívüli környezethez való viselkedés kialakítását
- külön figyelmet fordítunk a pozitív megerősítésre, az egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítására. Igyekszünk a tanítási nehézségek miatt megtalálni azokat a módszereket és

médiumokat, melyek az információ átadására képes a gyermek megértési szintjének megfelelően

- igyekszünk azokra az erősségekre építeni, amelyek ezen tanulóknál megjelenhetnek, vagy például a megfelelő szintű vizuális információ, melyet jól értelmeznek, a rutinokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás. Megfigyeljük, melyek azok a szociális tartalmú tantárgyi területek, amelyekeken viszonylag jó képességgel rendelkeznek és azokat erősítjük, mint például zene, földrajz, szó szerinti tanulás, ezzel tovább fejlesztve őket más tantárgyi területeken is
- viszont sok olyan terület van, ami nehézséget okoz a tanítás során, így például, a figyelemzavar gyakorisága, az utánzási képesség kialakulásának nehézsége, ok-okozati összefüggések felismerésének problémája, lényegkiemelés, analízis-szintézis műveleteinek problémája, a feladat céljának nem értése, a valóság téves értelmezése, tér-idő értelmezés interiozációjának gyengesége, esteleg hiánya. A szóbeli közléseket gyakran félreértik, az elvont kifejezéseket, szó szerint értelmezik. Mivel szabadidőben passzivitás jellemző rájuk, igyekszünk a szabadidő hasznos eltöltésére is lehetőséget kínálni, hogy ne jelenjenek meg a kudarcokból eredő viselkedésproblémák
- a fejlesztés ezek figyelembevételével illetve a fejlettségi kor, a kommunikációs színvonal, a szociális alkalmazkodás folyamatos követésével történik. egyéni és kiscsoportos formában
- fontosnak tartjuk a folyamatosságot, a hierarchikus felépítést a fejlesztésben, így előszeretettel alkalmazzuk az Ö.T.V.E.N. önismeret, társas viselkedés és egészségnevelés – autizmussal élők számára című könyvet, feladatokkal, melyek nagymértékben elősegítik a társas kapcsolatok kialakulását és az életben való eligazodást és helytállást

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása
- a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társaskapcsolatok kialakítása
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés

Diszlexia

Az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája.

Alapfeladatok:

Az olvasászavar esetén osztályfokának megfelelő szövegértési készség kialakítása, annak tudatosítása, hogy az olvasás elengedhetetlen eszköz az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság
- a rövid távú emlékezet
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése
- az olvasási készség folyamatos fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során
- az idegen nyelv oktatásának segítése speciális auditív módszerekkel
- a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával
- az olvasás iránti motiváció erősítése

Diszortográfia

A helyesírási képesség zavara, gyakran társul diszgráfiával, egyik megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak.

Alapfeladatok:

Az anyanyelvi kompetencia kialakítása, az írott nyelv használata és helyesírási készség kialakítása korosztálynak megfelelően.

A fejlesztés feladatai:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése

Diszgráfia

Az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Alapfeladatok:

A tanuló megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen az írott kommunikációt megfelelően alkalmazni. Nyelvhelyessége és nyelvhasználata stilisztikailag megfeleljen az érettségi követelményeknek.

A fejlesztés feladatai:

- a finommotorika fejlesztése
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése
- sikertudat kialakítása

Diszkalkulia

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Alapfeladatok és a fejlesztés feladatai

- a tanuló jelenlegi tudásszintjére, már elsajátított tudására, begyakorolt jártasságaira, képességeire épülő terápiás terv készítése
- a gyakorlati életben szükséges matematikai kompetenciák erősítése, fejlesztése
- a hiányzó matematikai fogalmak, szimbólum- és jelrendszer beépítése a tanuló fogalmi rendszerébe, gondolkodási műveleteibe, a matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása
  - matematikai alpműveletek rögzítése, automatizálása
  - halmazba rendezés
  - tájékozódás számrendszerekben
  - geometriai alapismeretek automatizálása
  - mérés, mértékegységek használata
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás fejlesztése
  - számolás fejben
  - egyszerű, mindennapi, önálló élethez kapcsolódó szöveges feladatok megértésének, lényegének kiemelése
  - egyszerű képletekbe való behelyettesítés (terület, kerület számítás)
- számfogalom automatizálása minden számkörben
  - tájékozódás az adott számkörben
  - mennyiségi összehasonlítások
  - pénzhasználat
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése

- számsorozatok alkotása
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése
  - téri-és időbeli tájékozódás fejlesztése
- a matematikai relációk fejlesztése
  - számok egymáshoz való viszonyának értelmezése, számok összehasonlítása
  - számhalmazok, számok számegyenesen való ábrázolása minden számkörben
- a matematikai gondolkodás fejlesztése
  - analitikus gondolkodás/szintézis
  - elvonatkoztatás
  - következtetés
- az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása, kompenzáló eszközök használatával
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása

Hiperaktivitás, figyelemzavarok

Alapfeladatok és a fejlesztés feladatai

A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése
  - érzékelési-észlelési területek fejlesztése
  - külső ingerek feldolgozása (figyelemráirányítás/figyelmen kívül hagyás)
  - figyelem fejlesztése izolált helyzetekben és tantárgyi környezetben is. (szövegértés, szövegalkotás)
  - kommunikáció fejlesztése
  - összefüggések felismerése
  - analízis-szintetizáló képesség fejlesztése
  - általánosítás, konkretizálás fejlesztése
  - társadalmi szokások, elemi szabályok megismertetése, elsajátíttatása.
  - hangulatok, érzelmek felismertetése, kezelése
  - monotónia tűrés fejlesztése
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása
  - iskolai szabályok rögzítése, betartatásának lehetőségei
  - iskolában fellépő társas kapcsolatok fejlesztése, interaktív szituációk kezelése
- önértékelési képesség fejlesztése
  - önelemző módszerek
  - pozitív énkép kialakítása

A fejlesztési program minden tanév elején kiegészül tanulókra szabott éves fejlesztési tervvel és félévente értékeléssel melyet dokumentálunk és minden pedagógus számára elérhetővé teszünk.

3.4 Tantárgyi rendszer és óraszámok

- 1. sz. táblázat: **Általános tantervű** osztály óraterve
- 2. sz. táblázat: **Emelt szintű nyelvi** osztály óraterve
- 3. sz. táblázat: **Emelt szintű digitális kultúra tagozat média szakiránnyal bővített osztály** óraterve
- 4. sz. táblázat: **Emelt szintű természettudományos, biológia-kémia** osztály
- 5. sz. táblázat: **Emelt szintű természettudományos, matematika-fizika** osztály
- 6. sz. táblázat: **Emelt szintű természettudományos földrajz** osztály (kifutó rendszerben)

1. számú táblázat

Általános tantervű osztály óraterve

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
I. idegen nyelv "	3	3	4	4
II. idegen nyelv"	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány			2	
Biológia	3	2	0	0
Fizika	2	3	0	0
Kémia	1	2	0	0
Földrajz	2	1	0	0
Ének-zene	1	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	0	0
Mozgóképkultúra és médiaismeret	0	0	0	1
Művészetek*	0	0	1	0
Digitális kultúra	2	1	2	0
Életvitel és gyakorlat	0	0	0	0
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció	0	0	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34
Összesen	32	32	33	31
Hittan	2	2	2	2
Összesen	34	34	35	33
Szabadon tervezhető	1	0	1	3

* 11. évfolyamon ének-zene és dráma és színház a művészeteken belül.
- csoportbontás (idegen nyelvek, digitális kultúra, testnevelés)

2. számú táblázat

Emelt szintű nyelvi osztály óraterve

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
Emelt nyelv "	3+2	3+2	4+1	4+1
II.. idegen nyelv"	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Etika	0	0	0	0
Természettudomány			2	
Biológia	3	2	0	0
Fizika	2	3	0	0
Kémia	1	2	0	0
Földrajz	2	1	0	0
Ének-zene	1	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	0	0
Mozgóképkultúra és médiaismeret*	0	0	0	1
Művészetek*	0	0	1	0
Digitális kultúra	2	1	2	0
Életvitel és gyakorlat	0	0	0	0
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció	0	0	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34
Összesen	34	34	34	32
Hittan	2	2	2	2
Összesen	36	36	36	34
Szabadon tervezhető	0	0	0	2

* 11. évfolyamon ének-zene és dráma és színház a művészeteken belül.

" csoportbontás (idegen nyelvek, digitális kultúra, testnevelés)

3. számú táblázat

Emelt szintű digitális kultúra tagozat média szakiránnyal bővített osztály

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
I. idegen nyelv "	3	3	4	4
II. idegen nyelv"	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Etika	0	0	0	0
Természettudomány			2	
Biológia	3	2	0	0
Fizika	2	3	0	0
Kémia	1	2	0	0
Földrajz	2	1	0	0
Ének-zene	1	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	0	0
Mozgóképkultúra és médiaismeret	0	0	1	0+2
Művészetek*	0	0	1	0
Digitális kultúra	2+2	1+2	2+2	0+2
Életvitel és gyakorlat	0	0	0	0
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció	0	0	2	4
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34
Összesen	34	34	34	34
Hittan	2	2	2	2
Összesen	36	36	36	36
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0

* 11. évfolyamon mozgóképkultúra és médiaismeret a művészeteken belül.

" csoportbontás (idegen nyelv, digitális kultúra, testnevelés)

4. számú táblázat

Emelt szintű természettudományos, biológia-kémia osztály óraterve

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
I. idegen nyelv "	3	3	4	4
II. idegen nyelv"	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Etika	0	0	0	0
Természettudomány			0	
Biológia	3+1	2+1	0+3	0+3
Fizika	2	3	0	0
Kémia	1+1	2+1	0+3	0+3
Földrajz	2	1	0	0
Ének-zene	1	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	0	0
Mozgóképkultúra és médiaismeret	0	0	0	1
Művészetek*	0	0	1	0
Digitális kultúra	2	1	2	0
Életvitel és gyakorlat	0	0	0	0
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció	0	0	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34
Összesen	34	33	34	34
Hittan	2	2	2	2
Összesen	36	35	36	36
Szabadon tervezhető	0	1	0	0

* 11. évfolyamon ének-zene és dráma és színház a művészeteken belül.

" csoportbontás (idegen nyelvek, digitális kultúra, testnevelés)

5. számú táblázat

Emelt szintű természettudományos, matematika-fizika osztály óraterve

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
I. idegen nyelv "	3	3	4	4
II. idegen nyelv"	3	3	3	3
Matematika	3+1	3+1	3+3	3+3
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Etika	0	0	0	0
Természettudomány			0	
Biológia	3	2	0	0
Fizika	2+1	3+1	0+4	0+4
Kémia	1	2	0	0
Földrajz	2	1	0	0
Ének-zene	1	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	0	0
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és média-ismeret*	0	0	0	1
Művészetek**	0	0	1	0
Digitális kultúra	2	1	2	0
Életvitel és gyakorlat	0	0	0	0
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció	0	0	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34
Összesen	34	34	34	34
Hittan	2	2	2	2
Összesen	36	36	36	36
Szabadon tervezhető	0	0	0	0

* 11. évfolyamon ének-zene és dráma és színház a művészeteken belül.

" csoportbontás (idegen nyelvek, digitális kultúra, testnevelés)

6. számú táblázat

Emelt szintű természettudományos, földrajz osztály óraterve

Tantárgyak	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1
I.. idegen nyelv "	4	4
II.. idegen nyelv"	3	3
Matematika	3+1	3+1
Történelem	3	3
Állampolgári ismeretek		1
Etika	0	0
Természettudomány		
Biológia	0	0
Fizika	0	0
Kémia	0	0
Földrajz	0+3	0+3
Ének-zene	0	0
Vizuális kultúra	0	0
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és média-ismeret*	0	1
Művészetek**	1	0
Digitális kultúra	2	0
Életvitel és gyakorlat	0	0
Testnevelés	5	5
Osztályfőnöki	1	1
Fakultáció	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	34	34
Összesen	34	34
Hittan	2	2
Összesen	36	36
Szabadon tervezhető	0	0

* 11. évfolyamon ének-zene és dráma és színház a művészeteken belül.

" csoportbontás (idegen nyelvek, digitális kultúra, testnevelés)

Intézményünk minden osztályában és évfolyamán csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet és a testnevelést.

Emelt szintű érettségire való felkészítés keretében kiemelten kezeljük a tehetséges tanulókkal való foglalkozást a 11-12. évfolyamokon a következő tantárgyaknál: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, angol nyelv, német nyelv, francia nyelv, olasz nyelv, fizika, kémia, biológia, közigazgatási ismeret.

Középszintű érettségire felkészülés valamennyi 11-12. évfolyamon oktatott tárgyak tanítási órák keretében történik. Földrajz, digitális kultúra, vizuális kultúra, mozgóképkultúra és médiaismeret, testnevelés, hittan, közigazgatási ismeret tantárgyból 11-12. évfolyamon külön középszintű felkészítést biztosítunk.

A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások tananyagai

Emelt szintű nyelvi osztály 9-12. évfolyam

Általános tantervű, az emelt szintű természettudományos és az emelt szintű digitális kultúra tagozat média szakiránnyal bővített osztály

	10.évfolyam	11.évfolyam	12.évfolyam
1. idegen nyelv	+1	-	-
2. idegen nyelv	-	-	-

Emelt szintű nyelvi osztály

	10.évfolyam	11.évfolyam	12.évfolyam
1. idegen nyelv	+2	+2	+2
2. idegen nyelv	+1	+1	+1

Az idegen nyelvek tanítása során a nyelvtanítás jellegéből adódóan több kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célok építhetők be.

Célunk az, hogy a tanulók idegen nyelv tudása tegye fokozatosan lehetővé, az adott szintnek megfelelően az információszerzést az adott évfolyamokon a témakörökhöz kapcsolódva.

Az idegen nyelv tanítása során olyan kulcskompetenciákat sajátíttatunk el, amelyek segítséget nyújtanak a tanulásban, a magánéletben, a későbbi szakmai pályafutás során, az élet minden területén. A pluszórák lehetőséget adnak az intenzívebb készségfejlesztésre, a felzárkózásra, a differenciált haladásra, az egyéni szükségletek figyelembe vételére.

Kiemelt cél az érettségi vizsgára, valamint a sikeres nyelvvizsgára való felkészítés. Az alábbi témakörök a tanulmányok alatt ismétlődve és fokozatosan bővülve fordulnak elő:

1. Személyes vonatkozások, család
2. Ember és társadalom
3. környezetünk
4. Iskola
5. A munka világa
6. Életmód
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
8. Utazás, turizmus
9. Tudomány, technika
10. Gazdaság

Az alapkészségek, mint olvasáskészség, beszéd-készség, íráskészség valamint a hallás utáni szövegértés folyamatosan, az adott életkori sajátosságokat előtérbe helyezve fordul elő, figyelembe véve, hogy a minimumszint a 12. évfolyam végére a B1 szint.

Beszéd-készség:

- szóbeli interakció: begyakorolt témák alapján beszélgetések, véleménynyilvánítás, érzelmek kifejezése, alkalmazkodás a kommunikációs helyzetekhez
- összefüggő beszéd: önkifejezés, begyakorolt szerkezetekkel a szintnek megfelelően; a folyamatoshoz közelítő, érthető beszéd, egy gondolat vagy probléma lényegének kifejezése

Olvasáskészség:

- többféle szövegfajta olvasása, lényegre törő autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegek megértése, az érvelés gondolatmenetének fejlesztése

Íráskészség:

- ismerős témákról a gondolatokat összehangolt mondatokban kifejezni
- néhány műfajban tényközlő szöveg írása minta alapján
- írásbeli beszámoló eseményekről, élményekről
- jegyzet készítése olvasott és hallott köznyelvi szövegből
- minták alapján, alapvető stílusjegyek figyelembe vételével rövid szövegek létrehozása szempontok alapján

Hallott szöveg értése:

- globális megértés fejlesztése-lényegkiemelés
- szelektív megértés fejlesztése-információkeresés
- ösztönzés a célnyelvi szövegek hallgatására
- sikerélményhez juttatás
- kapcsolódási pontok keresése: zene, ünnepek
- hallott szöveghez kapcsolódó feladatok megoldása
- tanulmányok végére értse meg főbb vonalaiban a köznyelvi beszédet

Matematika 11-12. évfolyam

11. évfolyam - +36 óra

Témakör	+ órák száma	Tematika
kombinatorika	+12	ismeretek elmélyítése, gyakorlása
trigonometria	+12	ismeretek elmélyítése, gyakorlása
valószínűség-számítás	+12	ismeretek elmélyítése, gyakorlása

12. évfolyam - +32óra

Témakör	+ órák száma	Tematika
Középszintű érettségi	+32	típusfeladatok és feladatsorok megoldása

Emelt szintű matematika-fizika osztály 9-12. évfolyam

Az emelt óraszám elsősorban a kötelező tananyag mélyebb elsajátításához szükséges ismeretek átadására ad lehetőséget. A matematikai ismeretek bővebb alkalmazása illetve tanulói kísérletek elvégzése a még pontosabb megértést szolgálja. Az alapóraszám feladatait versenyfeladatokkal kiegészítve biztosítjuk az emelt szintű érettségire való felkészülést és versenyeken való eredményes szereplést. Matematika tantárgyból a követelmények kiegészülnek az emelt szintű érettségi elvárásainak megfelelően.

Fizika

9. osztály (2+1 óra)	Óraszám	Plusz órák száma	Plusz órák tematikája
I.Egyszerű mozgások	10 óra	6 óra	Átlagsebesség számítás Hajításos feladatok Több feladatmegoldó óra
II. Ismétlődő mozgások	11 óra	7 óra	Változó forgómozgás Több feladatmegoldó óra
III.Közlekedés és sportolás fizikája	17 óra	8 óra	Több feladatmegoldó óra Tanuló kísérletek
IV.Energia	12 óra	5 óra	Több feladatmegoldó óra Tanuló kísérletek
V.Melegítés és hűtés következményei	14 óra	7 óra	Több feladatmegoldó óra Tanuló kísérletek Kalorimetria
VI.Víz és levegő a környezetünkben	8 óra	3 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek.
108 óra	72 óra	36 óra	

10. osztály (3+1 óra)	Óraszám	Plusz órák száma	Plusz órák tematikája
I.Gépek	9 óra	4 óra	Forgómozgás dinamikája Több feladatmegoldó óra.
II.Szikrák, villámok	10 óra	4 óra	Több feladatmegoldó óra Kondenzátorok kapcsolása Tanuló kísérletek.
III.Elektromosság a környezetünkben	10 óra	4 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek. Fogyasztók kapcsolása
IV. Generátorok és motorok	10 óra	4 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek. Impedancia
V.A hullámok szerepe a kommunikációban	12 óra	4 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek.
VI.Képek és látás	10 óra	4 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek.
VII.Atomok és a fény	24 óra	4 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek.
VIII.Környezetünk épségének megőrzése	12 óra	4 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek.
IX.A világegyetem	11 óra	4 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek.
144 óra	108 óra	36 óra	

11. osztály (0+4 óra)	Óraszám	Plusz órák száma	Plusz órák tematikája
I.Kinematika		20 óra	Átlagsebességes feladatok Vízszintes hajítás Változó körmozgás Több feladatmegoldó óra.

11. osztály (0+4 óra)	Óraszám	Plusz órák száma	Plusz órák tematikája
			Tanuló kísérletek
II.Dinamika		30 óra	Eredő erő, lejtős feladatok Forgómozgás dinamikája Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek
III.Folyadékok és gázok mechanikája		15 óra	Több feladatmegoldó óra. Kísérletek
IV.Munka, energia		15 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek
V.Hőtan		25 óra	Több feladatmegoldó óra. Gázok állapotváltozásai Hőtan I. főtétele
VI.Elektrosztatika		10 óra	Több feladatmegoldó óra. Kondenzátorok kapcsolása
VII.Egyenáramok		15 óra	Több feladatmegoldó óra. Fogyasztók kapcsolás Ohm törvénye teljes áramkörre
Érettségi feladatok		14 óra	Érettségi kísérletek
144 óra		144 óra	

12. osztály (0+4 óra)	Óraszám	Plusz órák száma	Plusz órák tematikája
I.Mágneses mező, váltakozó áram		20	Több feladatmegoldó óra Impedancia
II.Fénytan		20	Több feladatmegoldó óra Optikai rács
III.Modern fizika		10	Több feladatmegoldó óra Einstein-formula
IV.Magfizika, csillagászat		15	Több feladatmegoldó óra Radióaktív sugárzások, a radon Atomerőművek, fúziós erőmű Részecskefizika
Rendszerező ismétlés		63 óra	Érettségi felkészülés Kísérletek áttekintése
128 óra		128 óra	

Matematika**9.évfolyam +36 óra**

Témakör	+ órák száma	Tematika
Algebra, számelmélet	+8	Nevezetes szorzatok elmélyítése, gyakorlása. Műveletek algebrai törtekkel.
Függvények	+8	Abszolútérték függvények összeadásának és kivonásának ábrázolása és jellemzése. A függvénytranszformációk gyakorlása.
Háromszögek, négyszögek, sokszögek	+8	Egyszerűbb tételek bizonyítása. Érintőnéyszögek.
Egyenletek	+12	Algebrai törtes egyenletek. A két abszolútértéket tartalmazó egyenlet megoldása, valamint a különböző egyenletek megoldási módszereinek elmélyítése.

10. évfolyam - + 36 óra

Témakör	+ órák száma	Tematika
Másodfokú egyenletek	+10	A Viéte-formulák alkalmazása. Paraméteres másodfokú egyenletek. Két négyzetgyököt tartalmazó egyenletek megoldása. Szélsőérték- feladatok.
Geometria	+10	Középponti és kerületi szögek tétele. A hűrnégyszögek tétele. Párhuzamos szelők és szelőszakaszok tétele. A szögfelezőtétel. Magasságtétel. Befogótétel. Néhány egyszerűbb bizonyítás bemutatása.
Középszintű érettségi feladattípusok	+8	Ismeretek elmélyítése, gyakorlása.
	+8	A 9. és 10. évfolyam anyagának rendszerezése, felkészülés az év végi vizsgára.

11. évfolyam - +108 óra

Témakör	+ órák száma	Tematika
Kombinatorika, gráfok	+10	Az ismétléses kombináció fogalmának megismerése és alkalmazása. Binomiális tétel. A fa gráfok tulajdonságai és alkalmazásuk.
Trigonometria	+20	Trigonometrikus függvények ábrázolása, jellemzése. Trigonometrikus egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása. Addíciós tételek és alkalmazásuk.
Exponenciális és logaritmusos egyenletek	+20	Egyenletek, egyenlőtlenségek és egyenletrendszerek megoldása. Ismeretek elmélyítése, gyakorlása.
Valószínűségszámítás	+18	Binomiális eloszlás, hipergeometrikus eloszlás. A valószínűség kiszámításának geometriai modellje. Ismeretek elmélyítése, gyakorlása.
Koordináta geometria	+20	Kör és egyenes kölcsönös helyzete. Két kör metszéspontjai.

		A parabola egyenlete. Ismeretek elmélyítése, gyakorlása.
Emelt szintű érettségi	+20	típusfeladatok megoldása, ismeretek elmélyítése, gyakorlása

12. évfolyam - +108 óra

Témakör	+ órák száma	Tematika
Középszintű érettségi	+20	típusfeladatok és feladatsorok megoldása
Emelt szintű érettségi	+38	típusfeladatok és feladatsorok megoldása
Analízis alapjai	+40	típusfeladatok és feladatsorok megoldása
Sorozatok	+10	típusfeladatok és feladatsorok megoldása

Emelt szintű digitális kultúra tagozat média szakiránnyal bővített osztály 9-12. évfolyam**Digitális kultúra****9. évfolyam +72 óra**

Tematikai egység	Órakeret	Alap szintű ismeretek
1. Az informatikai eszközök használata	+28 óra	Az egészséges munkakörnyezet. A számítógépes perifériák Az operációs rendszer. A számítógépes hálózat. Az adatok biztonságos tárolása.
2. Alkalmazói ismeretek	+44 óra	Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés

10. évfolyam (72 óra)

Tematikai egység	Órakeret	Alap szintű ismeretek
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	+6 óra	A problémamegoldáshoz szükséges módszerek és eszközök kiválasztása Algoritmizálás és adatmodellezés Egyszerűbb folyamatok modellezése
4. Infokommunikáció	+8 óra	Információkeresés, információközlési rendszerek. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák. Médiainformatika
5. Az információs társadalom	+4 óra	Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai Az e-szolgáltatások szerepe és használata
6. Könyvtári informatika	+4 óra	A könyvtári rendszer szolgáltatásai és a különböző információforrások

		önálló felhasználása tanulmányi és egyéb feladatokhoz.
--	--	--

11. évfolyam (108 óra)

Tematikai egység	Órakeret	Emelt szintű ismeretek
4. Infokommunikáció	+104 óra	Gyakorlat orientált médiaprojektek megvalósítása.

12. évfolyam (108 óra)

Tematikai egység	Órakeret	Emelt szintű ismeretek
2. Alkalmazói ismeretek	+4 óra	Alternatív operációs rendszerek. Hálózati eszközök konfigurálása
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	+24 óra	Különbféle programozási nyelvek megismerése. Alacsony szintű programozási nyelvek bemutatása.
5. Az információs társadalom	+12 óra	Információs szolgáltatások kialakítása (weboldal, keresőrendszer, fórum)
6. Könyvtári informatika	+12 óra	Összetett referenz kérdések megoldása. Szellemi munka technikájának magas szintű ismerete. Nem hagyományos dokumentumok.

Mozgóképkultúra és médiaismeret 10-12. évfolyam**10. évfolyam 36. óra**

Tematikai egység	Órakeret	Fejlesztési követelmények
Előzetes tudás felmérése	2 óra	
A média kifejezőeszközei: figyelemirányítás, hangulatteremtés és értelmezés fő eszközei	18 óra	Látványszervezés, szövegszervező eszközök, fényviszonyok, képkivágások Műfajelméleti rendszerezés, formanyelvi alapok, filmdefiníciók értelmezése, állókép és mozgóképek, fotó és film, az idő dimenziója A filmkészítés lépései 1. Ötlet, történet, 2. szinopszis, treatment 2. Forgatókönyv irodalmi forgatókönyv technikai forgatókönyv storyboard 3. Forgatás 4. Vágás, utómunka
A média kifejezőeszközei A mozgóképi elbeszélés	12 óra	szinopszis, treatment, irodalmi, technikai forgatókönyv, storyboard, snitt, beállítás, filmkép, scene, jelenet, szekvencia Képekből történet kitalálása, storyboard készítése Filmjelenetek elemzése, montázselmélet: Kulesov, Eisenstein linéaris-narratív, intellektuális, asszociációs, expresszív, szeriális, párhuzamos, belső montázs, flash-back (metrikus, ritmikus, tonális, szupertonális, intellektuális) Műfajok, műsortípusok A szerző film és a tömeg-

Tematikai egység	Órakeret	Fejlesztési követelmények
		film A műfajfilmek jellemzői. Néhány fontos műfaj Rendszerezés kultúrtörténeti összefüggésben, a magas és a tömegkultúra. Típus és archetípus. Filmtörténet.
A média társadalmi szerepe	4 óra	médiafogyasztás és befogadás befogadási elméletek, médiafogyasztási szokások médiafüggőség, infotainment, reklám

A továbbhaladás feltételei: A tanuló legyen tisztában a hatás-befogadás elméletekkel, a film és médiaműfajok sokszínűségével, tudjon tájékozódni a média és a film világában, ismerje fel a szimbólumok összefüggéseit. Tudjon értelmezni archetipikus és tipikus figurákat és helyzeteket, ismerje a szerzői és a tömegfilm sajátosságait különbségeit, legfontosabb filmtörténeti állomásait.

11. évfolyam (72 óra)

Tematikai egység	Óraszám	Fejlesztési követelmények
A média társadalmi szerepe, használata, az új média formái és szövegépítkezési sajátosságai	20 óra	Az internetes szövegépítkezés sajátosságainak megismerése, tartalomelemzés Web design, flash animáció, blogszerkesztés, new media megjelenése, etikai környezete, jogi szabályozása, index hivatkozások, publikálás, Közvetítő hálózaton, Publikálás weben, mobil eszközökön
Az elektronikus újságírás sajátosságai	6 óra	(A rádiós újságírás műfaji rendszerezése, A hang keletkezése, előállítása és érzékelése, a hang, mint akusztikus jel keletkezése, jellemzői, fizikai tulajdonságai. A hang érzékelése. Természetes és mesterséges hangforrások: beszéd, zene, zaj. Hangtechnikai alapfogalmak frekvencia, dinamika, hullámhossz, oktáv, decibel stb. Minőségi hanganyagok, jellegzetes hanghibák, hangzásbeli eltérések megmutatása, hangstúdiók felépítése, hang a filmen, színházban, televízióban, rádióban, koncerten hangosítás szabadterén, szinkronizálás, finomságok, mastering)
A média társadalmi szerepe, használata, Médiaipar, médiafogyasztás és befogadás	16 óra	Nyilvánosság, demográfia, kutatómódszertan, a média társadalmi szerepe- befogadási stratégiák, hatáselméletek, tematizáció, napirend kijelölés A médiatizált nyilvánosság jogi/etikai környezete. A médiainstítúciók. A média szabadságának határai (politikai, gazdasági és jogi kontroll, törvények, kvóták, morális határok A valóság médiareprezentációja. Az ideológia és a politika reprezentációja. A manipuláció A média mint hatalmi ág A média legfontosabb társadalmi szerepei (tájékoztatás,örkútya-szerep, közösségteremtő, a morális értékrend formálása, szórakoztatás) Közszolgálat és kereskedelmi érdek.Nézettségi index Közvélemény és nyilvánosság (elhallgatási spirál, látensközvélemény) Médiaetika, a média felelőssége Médiatörvény
A média társadalmi	12 óra	A nyilvános megszólalás szabadságának és fele-

szerepe, használata, médiaetika és szabályozás (12 óra)		lősségének tudatosítása. Állásfoglalás a Tartalom-szabályozás a médiatörvényben, reklámtörvény, véleményformálás, az internet tartalomszabályozásának lehetőségei
A média kifejezőeszközei (a mozgóképi elbeszélés) A média kifejezőeszközei (A figyelemátírányítás, hangulatteremtés és értelmezés fő eszközei)	18 óra	mozgóképi szöveg újrafogalmazása megadott kritériumok alapján

A továbbhaladás feltételei: A tanuló legyen képes a mozgóképi szövegek elemzésére, a nyomtatott és elektronikus sajtó médiaszövegeinek értelmezésére. ismerje a médiareprezentáció jelenségét, legyen járatos a média törvénykezési és etikai szabályozásában. **évfolyam (72 óra)**

Tematikai egység	órakeret	fejlesztési követelmények
Tömegkommunikációs modellek	3 óra	
Infokommunikáció és identitás	6 óra	
Befogadás elméletek	6 óra	
Dokumentarizmus	6 óra	
Médiaetika, médiaszabályozás	6 óra	
Műfaji elemek felismerése, használata	9 óra	
A média kifejezőeszközei (a mozgóképi elbeszélés)	18 óra	A tanulók az elmúlt években szerzett ismereteik alapján, a szeptemberben meghirdetett projektfeladatok közül választanak, és azt csoportmunkában elkészítik. A projekt több részfeladatból tevődik össze, mely részfeladatok elméleti és gyakorlati készségeit a korábbi években már elsajátították. <u>A projektnek tartalmaznia kell az alábbi témaköröket:</u> Képszerkesztés Kiadványszerkesztés Hangszerkesztés Videószerkesztés Honlapkészítés, blog, flash animáció New média
A médiakifejezőeszközei (A figyelemátírányítás, hangulatteremtés és értelmezés fő eszközei)	18 óra	A tanulók az elmúlt években szerzett ismereteik alapján, a szeptemberben meghirdetett projektfeladatok közül választanak, és azt csoportmunkában elkészítik. A projekt több részfeladatból tevődik össze, mely részfeladatok elméleti és gyakorlati készségeit a korábbi években már elsajátították. <u>A projektnek tartalmaznia kell az alábbi témaköröket:</u> Képszerkesztés; Kiadványszerkesztés; Hangszer-

Tematikai egység	órakeret	fejlesztési követelmények
		kesztés; Videószerkesztés Honlapkészítés, blog, flash animáció; New média

A továbbhaladás feltételei: A tanulók legyenek képesek a mozgóképkultúra fejlődésnek egyes mozzanatait elhelyezni a huszadik századi művelődéstörténet összefüggéseiben. Ismerjék az audiovizuális tömegkultúra, illetve a fogyasztói kultúra jellegzetességeit, a megítélésükkel kapcsolatos problémákat. A megismert művekről, műsorokról, vagy műfajokról alkotott véleményüket szóban és írásban szabatosan tudják kifejezni. Ismerjék fel a filmnyelv egyes kifejező eszközeit, és az audiovizuális szövegek értelmezésénél alkalmazzák helyesen ezekkel kapcsolatos ismereteiket. A tanuló legyen képes önállóan mozgóképi alkotásokat létrehozni.

Emelt szintű biológia-kémia osztály 9-12. évfolyam

Emelt szintű biológia 9-12. évfolyam

A tartalmak a hatályos Részletes érettségi vizsgakövetelményeknek megfelelően kerülnek tárgyalásra.

9. évfolyam (heti 4 óra: 3 alap+1 orientációs)

Az orientációs osztályoknál emelt szintű elméleti ismeretekkel és feladatokkal történik kiegészítés.

Nat témakör	Témakör neve	órakeret
1. A biológia kutatási céljai és módszerei	A biológia tudománya	6
2. Az élet eredete és szerveződése	Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei	12
	A sejt és a genom szerveződése és működése	14
	Sejtek és szövetek	12
	Élet és energia	10
	Az élet eredete és feltételei	6
4. Öröklődés és evolúció 5. A biotechnológia módszerei és alkalmazása	A változékonyság molekuláris alapjai	15
	Egyedszintű öröklődés	14
	A biológiai evolúció	12
3. Az életközösségek jellemzői és típusai	Az élőhelyek jellemzői, alkalmazkodás, az életközösségek biológiai sokfélesége	15
7. A bioszféra egyensúlya, fenntarthatóság	A Föld és a Kárpát-medence értékei	14
	Ember és bioszféra – fenntarthatóság	14
	Összes óraszám:	144

10. évfolyam (heti 3 óra: 2 alap+1 orientációs)

Az orientációs osztályoknál emelt szintű elméleti ismeretekkel és feladatokkal történik ki-egészítés.

<i>Nat témakör</i>	<i>Témakör neve</i>		<i>órakeret</i>
8. Biokémiai ismeretek	Biogén elemek, szerves vegyületek		15
	Szerves vegyületek		15
	Felépítő és lebontó folyamatok a sejben		13
9. Az ember szervezete és egészsége	Az emberi szervezet felépítése és működése	I. Testkép, testalkat, mozgásképesség	11
		II. Anyagforgalom	13
		III. Érzékelés, szabályozás	15
	Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai		11
	A viselkedés biológiai alapjai, a lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése		15
Összes óraszám:			108

11. évfolyam (heti 3 óra)

A biológiai ismeretek rendszerezése történik.

Tematikus egység	órakeret
I. A biológia tudománya	4
II. Sejtalkotók az eukarióta sejtben	12
III. Az egyed szerveződési szintje	22
IV. Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak	28
V. Egyed feletti szerveződési szintek	20
VI. Öröklődés, változékonyság, evolúció	22
Összesen	108

12. évfolyam (heti 3 óra)

A biológiai ismeretek rendszerezése és az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészülés történik.

Tematikus egység	órakeret
I. Az emberi szervezet	34
II. Elsősegélynyújtás	6
III. Biotechnológia, Bioetika, Bioinformatika	4
IV. Szerves és szervetlen alkotóelemek	17
V. Az anyagcsere folyamatai	15
VI. A szóbeli érettségi témakörei	10
VII. Érettségi feladatsorok megoldása	10
Összesen	96

Emelt szintű kémia osztály 9-12. évfolyam

A tartalmak a hatályos Részletes érettségi vizsgakövetelményeknek megfelelően kerülnek tárgyalásra.

9. évfolyam (heti 2 óra: 1 alap+1 orientációs)

Az orientációs osztályoknál emelt szintű elméleti ismeretekkel és számításokkal történik kiegészítés.

Tematikus egység	órakeret
I. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai	40
II. A kémiai átalakulások	18
III. A nemfémek és vegyületeik	14
Összesen	72

10. évfolyam (heti 3 óra: 2 alap+1 orientációs)

Az orientációs osztályoknál emelt szintű elméleti ismeretekkel és számításokkal történik kiegészítés.

Tematikus egység	órakeret
I. A szén egyszerű szerves vegyületei	50
II. Az életműködések kémiai alapjai	14
III. A fémek és vegyületeik, az elektrokémia	27
IV. Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban	10
V. Környezeti kémia és környezetvédelem	7
Összesen	108

11. évfolyam (heti 3 óra)

Az általános és a szerves kémiai ismeretek rendszerezése történik.

Tematikus egység	órakeret
I. Általános kémiai ismeretek	27
II. Általános kémiai feladatok és számítások	25
III. Általános kémiai kísérletek az emelt szintű érettségiben	4
IV. Szerves kémiai ismeretek	29
V. Szerves kémiai feladatok és számítások	19
VI. Szerves kémiai kísérletek az emelt szintű érettségiben	4
Összesen	108

12. évfolyam (heti 3 óra)

A szerves kémiai ismeretek rendszerezése és az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészülés történik.

Tematikus egység	órakeret
I. Szerves kémiai ismeretek	34
II. Szerves kémiai feladatok és számítások	6
III. Szerves kémiai kísérletek az emelt szintű érettségiben	4
IV. Számítási feladatok ismételése a próbaérettségi előtt és próbaérettségi	17
V. Számítási feladatok gyakorlása általános és szerves kémiai témákból	15
VI. A szóbeli érettségi témakörei	10
VII. Érettségi feladatsorok megoldása	10
Összesen	96

Emelt szintű földrajz osztály 9-12.évfolyam

Az emelt óraszám elsősorban a kötelező tananyag mélyebb elsajátításához szükséges ismeretek átadására nyújt lehetőséget. Az ismeretek elsajátítása nemcsak a tantermi keretek között történne, hanem kiegészülne a terepgyakorlatokon, illetve üzemlátogatásokon megszerzett ismeretekkel is. A tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek, munkafüzetek, földrajzi atlasz mellett, felhasználnánk a földrajzi témájú könyvek, folyóiratok ismeretanyagát is (Magyar Utazók Lexikonja, Geo, National Geographic, Földgömb folyóiratok). Jelentős szerepet töltene be az internetes ismeretszerzés (tudasbazis.sulinet.hu, a földrajzi témájú internetes oldalak, mint a GoogMaps, Wikimapia, az aktuális hírekhez az origo.hu és a hvg.hu oldalak tudomány rovatai).

9. évfolyam 72 óra + 72 óra	
Tematikai egység	Plusz órák tematikája és óraszama
1. Térképi ismeretek (5 óra)	A térképi ismeretek gyakorlati alkalmazása (+ 5 óra)
2. Kozmikus környezetünk (11 óra)	Több feladatmegoldó óra (helyi idő, zónaidő) Tanulói kísérletek (+ 11 óra)
3. A közetburok földrajza (14 óra)	Folyamatábrák készítése Közzettani ismeretek bővítése, közzettani gyakorlatok Nagyszerkezeti egységek Tematikus térképeken történő tájékozódás (+ 14 óra)
4. A levegőburok földrajza (12 óra)	Ábraelemzések Magyarázó ábrák készítése Tanulói kísérletek, mérések Számításos feladatok gyakorlása Szöveges és képes időjárás előrejelzés készítése, diagramok készítése, elemzése Műholdfelvételek elemzése Légszennyezettség mérések (+ 12 óra)
5. A vízburok földrajza (12 óra)	Tanuló kísérletek végzése Folyamatábrák, szemelvények elemzése Vízgazdálkodási feladatok, mérések (+ 12 óra)
6. A földrajzi övezetesség (12 óra)	A Föld zonalitásának bemutatása diagramok, tematikus térképek segítségével Övezetek komplex összehasonlítása (+ 12 óra)
7. Társadalmi folyamatok a 21. század elején (6 óra)	Statisztikai adatok elemzése Településtípusok alaprajzainak értelmezése, készítése (+ 6 óra)
10. évfolyam 72 óra + 72 óra	
1. A világgazdaság jellemző folyamatai (12 óra)	Statisztikai adatok értelmezése Számításos feladatok gyakorlása (árfolyam, kamatváltozás) Tematikus térképek elemzése (+ 12 óra)
2. Európa regionális földrajza (16 óra)	Aktuális gazdasági, politikai folyamatok elemzése Az egyes országokra jellemző termékek, kulturális

	értékek Forráselemzés Gondolattérképek készítése (+ 16 óra)
3. Magyarország földrajza (15 óra)	Folyamatábrák, táblázatok értelmezése, elemzése Tematikus térképek elemzése Számításos feladatok gyakorlása Statisztikai adatok elemzése, értelmezése (+ 15 óra)
4. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői (16 óra)	Forráselemzés Statisztikai adatok, diagramok elemzése Kulturális értékek feltárása A történelmi múlt és a jelen gazdasági elemzése (+ 16 óra)
5. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei (13 óra)	Logikai kapcsolatok feltárása a népességszám növekedés és a társadalmi-gazdasági kapcsolatok között Számításos feladatok gyakorlása Forráselemzés (+ 13 óra)
11. évfolyam +72 óra	
1. Térképi ismeretek, csillagászat (+ 12 óra)	A tanult ismeretek kiegészítése az emelt szintű érettségi követelményeivel Források elemzése, értelmezése Számításos feladatok gyakorlása Topográfiai ismeretek elmélyítése
2. Természetföldrajz (+ 24 óra)	A tanult ismeretek kiegészítése az emelt szintű érettségi követelményeivel Források elemzése, értelmezése Számításos feladatok gyakorlása Topográfiai ismeretek elmélyítése
3. Társadalomföldrajz (+ 16 óra)	A tanult ismeretek kiegészítése az emelt szintű érettségi követelményeivel Források elemzése, értelmezése Számításos feladatok gyakorlása Topográfiai ismeretek elmélyítése
4. Regionális földrajz (+ 20 óra)	A tanult ismeretek kiegészítése az emelt szintű érettségi követelményeivel Források elemzése, értelmezése Számításos feladatok gyakorlása Topográfiai ismeretek elmélyítése
12. évfolyam +62 óra	
1. A földrajz és a társadalom (+ 8 óra)	Földrajz tudósok életének, munkásságának megismerése
2. Rendszerező ismétlés (+ 54 óra)	Érettségire történő felkészülés

Testnevelés 9-12. évfolyam

A mindennapos testnevelés heti 1 órás délutáni foglalkozásainak szervezése:

Az alábbi alternatív és szabadidős mozgásrendszereket gyakorolják a tanulók 9. évfolyamtól 18 órában

9.évfolyam: korcsolyázás, túrázás

10.évfolyam: falmászás, kerékpár

11.évfolyam: tollaslabda, túrázás

12.évfolyam: floorball, kerékpár

Falmászás:

- a biztosítástechnika tökéletes elsajátítása
- kötél technikai alapismeretek
- technikai felszerelések használata
- a vertikális mozgás alapjainak megismerése és gyakorlása
- hegy-és sziklamászás ágazatai (vetítés)
- a sportmászás alapismeretei (lépés- és fogástechnika)
- tanácsadás felszerelésekkel és edzéssel kapcsolatban

Korcsolyázás:

- korcsolyázás története
- korcsolyasportok ismertetése
- alapállás, korcsolyázás előre felé és hátra felé
- koszorúzás előre és hátra
- gyorsindulás előre és hátra
- fékezés és megállás
- fordulás előre korcsolyázásból hátrafelé korcsolyázásba - fordulás hátrafelé korcsolyázásból előre korcsolyázásba
- a jeges sportok alapvető balesetvédelmi szabályai

Floorball:

- floorball sportág története, kialakulása, jellemzése, mai tendenciái
- a sportág szabályai
- a floorball pálya és a játékhoz szükséges felszerelések
- az ütő fajtái, fogása és használata.
- labdavezetések
- labdavezetés kapura különböző variációkkal
- átadások állóhelyből, mozgásból
- egyszerű floorball játék

Tollaslabda:

- ütőfogás, játékok, alaphelyzet, adogatás oktatása
- bemelegítés és játék során alkalmazható játékok, megütés oktatása, adogatás gyakorlása
- játékok bővítése, megütés gyakorlása különböző játékhelyzetekben, lábmunkát fejlesztő gyakorlatok ismertetése
- az ejtés oktatása, megütés gyakorlása, a két ütés kombinálása, lábmunka gyakorlásának újabb gyakorlatai
- a magas labda technikájának oktatása, a már megtanult ütések gyakorlása különböző feladatokon keresztül
- a magas labda megütésének kombinálása az eddig megtanult ütésekkel páros és csoportos feladatok során

- a leütés oktatása, eddigi ütészajtokkal való kombinálása komplex feladatok során
- az egyéni játék szabályainak oktatása, játékvezetés gyakorlása, az egyéni játék taktikai elemeinek ismertetése és alkalmazása
- a páros játék szabályainak oktatása, játékvezetés gyakorlása

Kerékpár:

- kerékpár-ellenőrzés indulás előtt
- sisak beállítása
- felszállás és leszállás
- pedálok beállítása
- egyszerű elindulás és megállás
- egyenes vonalú haladás
- hirtelen megállás
- egyenes vonalú haladás alacsony fokozaton
- váltóhasználat
- kanyarodás
- hátrafordulás egyenes vonalú haladás közben
- egykezes irányítás
- akadályok
- KRESZ

Outdoor / túrázás:

- természetjáró ismeretek, turista történelem
- szabályok betartása és betartatása
- vízitúrák, élővilág, ökológia
- kerékpáros túrák
- sítúrák
- természetjáró túrák
- táborozások
- teljesítménytúrák
- elsősegély nyújtási ismeretek
- sportegészségtan
- felszerelés ismeret

3.5 Ének-zene Evangélikus egyházi ének tartalombővítése

Az evangélikus egyházzene zenei nevelésbe történő beépítésének általános és legfőbb célja az érzelmi, értelmi és jellemnevelés, a hitben erősödés, az igényes zene megismertetése és megszerettetése. Az evangélikus egyházi énekek tanításával erősítjük a felekezeti öntudatot, a más felekezeti tanulóifjúságot pedig segítjük az evangélikus tanítás megismerésében.

A tananyag beemelése biztosítja, hogy együtt tudjon énekelni egy iskola közössége saját ünnepein, a hétközi áhítatokon, illetve iskoláink diáksága az országos rendezvényeken.

A zenehallgatási anyag frissítésének hasonló a célja: annak ismerete, hogy milyen zenei értékek jöttek létre a lutheranizmus ötszáz éves történetében, megerősítheti az evangélikus identitást. Ugyanakkor az evangélikus egyházzene gazdag összefüggésrendszerrel kapcsolódik az egyetemes zenekultúrához.

A tartalombővítéshez szükséges óraszámot minden évfolyamon a kerettanterv tíz százalékos szabad órakerete biztosítja. Ebbe a keretbe illesztendő be a gyülekezeti énekek és a himnológiai, liturgikai ismeretek tanítása. A zenehallgatásra szánt eddigi időkeret lehetővé teszi az evangélikus egyházzeneire való koncentrációt.

A tartalombővítéshez szükséges órakeret:

A tartalombővítéshez szükséges óraszámot minden évfolyamon az ének kerettanterv tíz százalékos szabad órakerete biztosítja.

- 9-11. évfolyamon 8 óra (ez gyarapítható a zenei tagozaton és a művészeti modul terhére a 11. évfolyamban).

A tartalombővítés anyagában található ismétlődések az evangélikus iskolarendszer sajátosságával magyarázhatók, mivel iskoláinkban különböző bemeneti pontokon kerülhetnek be a tanulók. A gyülekezeti éneklés megerősítése kettős alapon nyugszik: az évfolyamokra elosztott úgynevezett havi énekek és az iskola egészében (áhítatok, hittanórák) használt heti énekek rendszerén. Az évenként ismétlődő heti énekek és az osztálykeretben tanult korálok összessége alapozza meg az iskolából kikerülő diákok gazdag énekkincsét. E cél eléréséhez szükséges az iskolai áhítatok énekkincsének a tanult énekekkel történő összehangolása. Az Iskolai énekeskönyvben szereplő énekek listája megtalálható a mellékletben; itt javaslatot találunk a heti énekek kiválasztására, de a 155 ének kellő szabadságot ad a kötelező anyag bővítéséhez,

A tananyagban csak annyi himnológiai ismeret szerepel, amennyi a gyülekezeti énekek tanításakor előkerül. A liturgikai ismeretek beemelése szükséges ahhoz, hogy az evangélikus intézmények diákjai otthonosan érezzék magukat az evangélikus istentiszteleteken, belső igényük alakuljon ki a gyülekezeti alkalmak látogatására. A himnológiai és a liturgikai témakörök nem elsősorban a lexikális ismeretek gyarapítására szolgálnak, hanem a gyakorlatban alkalmazandók. Az énekanyag gyakorlása és a liturgikai ismeretek tanítása tantárgyi integrációt feltételez az evangélikus hittan tantárggyal.

Az evangélikus egyházzeneire koncentrálnó zenehallgatási anyag az eddigi törzsanyagba építve, annak frissítésével valósítandó meg.

Tárgyi feltételek az ének-zene tanításához szükséges feltételeken felül:

Evangélikus énekeskönyv (EÉ), Budapest, 1982 óta

Evangélikus istentisztelet — Gyülekezeti liturgikus könyv (GyLK), Luther Kiadó, Budapest, 2007 vagy

Iskolai énekeskönyv (IÉ), Luther Kiadó, Budapest, 2015

Tanári segédkönyvek:

Énekkincstár Evangélikus énekeink kézikönyve, szerkesztette Ecsedi Zsuzsa, Luther Kiadó, Budapest, 2017

Hafenscher Károly: Liturgika,

Luther Kiadó, LFZE Egyházzene Tanszéke, 2010

Evangélikus korálkönyv,

Luther Kiadó, Budapest, 2013

Karénekesskönyv I., szerkesztette Csorba István, Budapest, 1976 és később

Karénekesskönyv II., szerkesztette Rezessy László, Budapest, 1989

Karénekesskönyv III., szerkesztette Csorba István, Luther Kiadó, Budapest, 2011

Protestáns műzenei antológiák - I.,

Korálfeldolgozások a lutheri reformáció első évszázadából,

Közreadja: Bence Gábor, Ecsedi Zsuzsanna, Soós András, LFZE Egyházzenei Kutatócsoport, MET, Budapest, 2016

Protestáns műzenei antológiák - II.

Korálfeldolgozások és motetták a lutheri reformáció második első évszázadából, Közreadja: Bódiss Tamás, LFZE Egyházzenei Kutatócsoport, MET, Budapest, 2017
Protestáns műzenei antológiák - Ill., Kora barokk egyházi koncertek és kantáták, Közreadja: Bódiss Tamás és Dinyés Soma, LFZE Egyházzenei Kutatócsoport, MET, Budapest, 2017
Joób Árpád: Jelenti magát Jézus, Luther Kiadó, Budapest, 2009
Imádkozzunk együtt minden nap — Taizéi énekek, Cselekvő Remény Alapítvány, Abaliget, 2007
Új ének, MEVISZ, Budapest, 1998/2012 12

9-11. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció éneklés	Óra keret 8 óra
Fejlesztési cél	Legalább a következő egyházi énekek ismerete: 254 Erős vár a mi Istenünk, 365 Paradicsomnak te szép élő fája, 213 Krisztus feltámadt, 76 Mint a szép híves patakra. A korábban tanult fogalmak közül a következők ismerete és helyes használata: gyülekezeti ének — korál, reformáció, a mai hivatalos evangélikus énekeskönyvek, orgona, orgonakíséret, korálkönyv.	
A tematikai egység nevelési fejlesztési céljai	A koráléneklési készség folyamatos fejlesztése, a szép és kifejező éneklés formálása. Az evangélikus énekkincs használatának bővítése, Az adott ének karakterének, mondanivalójának megfelelő éneklés képességének kialakítása. A korálok metrumára, ritmikájára és dallamára vonatkozó megfigyelések megfogalmazása. Az evangélikus énekekkel kapcsolatos legfontosabb fogalmak, nevek, jelenségek megismertetése. A használt gyülekezeti énekek, egyházzenei ismeretek zenetörténeti összefüggésekbe történő beillesztése,	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	<p>Az énektanítás módszerei:</p> <p>Hallás utáni énektanítás Énektanulás kottakép alapján A korábbi évfolyamokon tanult énekek ismétlése</p> <p>Énekes anyag:</p> <p>9. évfolyam 48 Nagy hálát adjunk az Atyaistennek 276 Mondjatok dicséretet 337 Istentől el nem állok GyLK 805 Mint fogadjalak téged 161 Ím, jászlad mellett térdelek 185 Égi csillag tiszta fénye 379 Győzhetetlen én kószálom</p>	

	<p>1 88 Krisztus, ártatlan bárány 217 Felvirradt áldott, szép napunk 232 Jer, kéljük Isten áldott Szentlelkét</p> <p>10. évfolyam 47 Mely igen jó az Úristent dicsérni 44 Ó felséges Ur, mi kegyes Istenünk 291 Adj békét a mi időnkben 503 Ó, Jézus kincsem, vigaszom 163 Fel útra, ti hívek 371 Felséges Jézus 431 Szent, örök Isten, nincsen hova lennem 208 A keresztfához megyek 388 Győzelmet vettél, ó, Feltámadott 817 Szent vagy örökké, Atya Úristen 401 Jézus a jó Pásztor, vele megyünk</p>
Fogalmak	antifóna, canticum, doxológia, egyházi koncert evangéliumi motetta genfi zsoltár, graduál, gregorián, korál, himnusz, kanció, kantáta korálfeldolgozás, leis-ének, mesterdal, motetta, oratórium, parafrázis, passió, responzórium, szekvencia (liturgikus műfaj), zsoltárrecitáció
Énekeink jellemző versformái	ambrozián himnusz Bar-forma Luther-strófa szapphói strófa Balassi-strófa kis Balassi-strófa
Énekköltők, dalszerzők	Ambrosius Nagy (Szent) Gergely Louis Bourgeois Theodore de Béze Clement Marot Huszár Gál Sztárai Mihály Balassi Bálint Szenci Molnár Albert Paul Gerhardt Johann Crüger Szokola Sándor
A legfontosabb evangélikus énekeskönyvek	Zsigmond-kori töredék (1437-40) Huszár Gál énekeskönyvei (1 560, 1574) Eperjesi graduál (1635) Új zengedező mennyei kar (1743)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Liturgiai ismeretek	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Az egyházi ünnepek ismerete: advent, karácsony, böjtelő, böjt, húsvét, pünkösd, Szentháromság ünnepe, reformáció ünnepe, az egyházi esztendő véget	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló legyen járatos az evangélikus istentisztelet rendjében, ismerje és alkalmazza az egyházi esztendőről tanultakat; otthonosan mozogjon mind az iskolai, mind a gyülekezeti templomi alkalmakon. A tanulónak erősödjön meg a belső készítése a rendszeres istentiszteleti életre.	
Ismeretek, fogalmak	<p>Az egyházi esztendő: advent, karácsony, újév, vízkereszt, böjtelő, böjt, virágvasárnap, nagyhét, húsvét) mennybemenetel, pünkösd, Szentháromság ünnepe, reformáció ünnepe, az egyházi esztendő vége a liturgikus színek használata</p> <p>Az istentiszteleti liturgia hangsúlyai: Közösség – Communion Igehirdetés — Praedicatio Hitvallás — Credo Imádság – Oratio Imádat — Adoratio</p> <p>Istentisztelet-típusok: Főistentisztelet (mise) Mindennapi istentisztelet, zsoltározó közös imádság (zsolozsma); prima, tanévnyitó istentisztelet, tanévzáró istentisztelet</p> <p>Liturgikus tételek: Magnificat, Nunc dimittis, Veni Sancte, Te Deum Kyrie, Gloria és Laudamus te, Credo, Sanctus és Benedictus, Agnus Dei — az istentisztelet állandó tételei (ordinarium) Introitus, Graduale, Alleluia, — az istentisztelet néhány változó tétele (proprium)</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenehallgatás Evangélikus kapcsolódású zenehallgatási anyag	
Előzetes tudás	Felismerik a tanult zenei formákat, hangszercsoportokat, Figyelemmel tudják kísérni a zenei folyamatokat.	
A tematikai egység nevelési fejlesztési céljai	A feldolgozott korálok megismertetésével a diákok érzelmi kapcsolódását erősítjük a gyülekezeti énekekhez. Bemutatjuk a jellegzetesen evangélikus zenei műfajokat, szerzőket, alkotásokat.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Himnusz – korál – korálfeldolgozás: a) Veni redemptor gentium adventi-karácsonyi himnusz b) Nun komm, der Heiden Heiland (Jöjj, népek Megváltója) – Luther éneke c) Andreas Raselius / Michael Praeiorius / Johann Crüger: Nun komm, der Heiden Heiland	

	<p>Heinrich Schütz Die sieben Worte... Krisztus szava a kereszten — részletek</p> <p>Dietrich Buxtehude Jesu, meine Freude (Jézus, boldogságom), BuxWV 60 — kantáta</p> <p>Wie schön leuchtet der Morgenstern (Szép, fényes Hajnalsillagom), BuxWV 223 korálfantázia</p> <p>Johann Sebastian Bach Wer nur den lieben Gott läßt walten (Ki dolgát mind az Urra hagyja), 642 orgonakorál (Orgelbüchlein)</p> <p>Ein feste Burg ist unser Gott (Erős vár a mi Istenünk), BWV 80 — kantáta, részletek</p> <p>h-moll mise — Sanctus</p> <p>János-passió</p> <p>Nr. 39 Kórus: Ruhl wohl, ihr heiligen Gebeine</p> <p>Nr. 40 Korál: Ach Herr, laß dein lieb Engelein</p> <p>Magnificat, BWV 243a — nyitótétel és az első karácsonyi betoldás: Vom Himmel hoch (Mennyből jövök most hozzátok)</p> <p>Felix Mendelssohn Bartholdy Reformáció szimfónia — 1. és 4. tétel</p> <p>Paulus - oratórium Pál apostolról: A damaszkuszi úton</p> <p>Nr. 14 Recitativo és kórus: Und als er auf dem Wege war [Nr. 15 Kórus: Mache dich auf, werde Licht!]</p> <p>d-moll orgonaszonáta részlet (Mi Atyánk, ki vagy mennyekben)</p> <p>Liszt Ferenc Szent Erzsébet legendája</p> <p>Int s heilige' Land: Schönster Herr Jesu (Felséges Jézus)</p> <p>Via Crucis</p> <p>Nr. 6. Szent Veronika</p> <p>Nr. 12. Jézus meghal a kereszten</p> <p>Kodály Zoltán A 150. és a 14. genfl zsoltár</p> <p><i>Az alábbiakból egy zenemű választható:</i></p> <p>Sulyok Imre Ne hagyj elesnem, felséges Isten —partita, részletek</p> <p>Szokolay Sándor Cantate Domino</p> <p>Kecskés Balázs Tarts meg, Urunk, szent igédben (2017)</p> <p>Tillai Aurél Reformáció kantáta — részletek (2017)</p>
Fogalmak	műfajok: bicinium, korálfeldolgozás-típusok, partita, korálkantáta, oratórium, passió, mise, requiem

3.6 Könyvtár-pedagógia az iskolai könyvtárban

Az iskolai könyvtár az iskola szerves részeként működik, így legfőbb célja a 14-18 éves diákok fejlesztése, tanítása.

Az iskolai könyvtárnak és szolgáltatásainak alapvető feladata, hogy segítse a személyiség fejlődését, sokoldalú, differenciált képzését, az önképzés eszközrendszerének elsajátításával.

Gyűjteményével és szolgáltatásaival az iskola információs forrásközpontjaként működjön, kiszolgálja és részt vegyen az iskola nevelő-oktató tevékenységében akár más könyvtárak szolgáltatásai, dokumentumai elérésének biztosításával is. Ehhez kapcsolódó rész célja, hogy a könyvtárhasználati ismeretek eszközjellegűvé válásához szükséges tapasztalati és gyakorlási lehetőséget biztosítsa minden tanuló számára.

Az iskolai könyvtár céljai közé tartozik az is, hogy mintaként szolgáljon egyéb könyvtárak használatához, reprezentálja mindazt, amivel a tanulók más könyvtárakban szembekerülhetnek.

A célok megvalósítása attól függ, hogy azok mennyiben egyeznek az iskola és a társadalom szükségleteivel. A könyvtár törekvése az igények kiszolgálása, sőt szolgáltatásaival elébe menjen a várható igényeknek, illetve formálja azokat.

Az életkori szakaszokhoz kötött célkitűzések iránymutatók, lehetőségek és a tanulók előzetes ismeretei, tapasztalatai szerint lehet a fejlesztési célokat kitűzni.

A könyvtárhasználati órák moduljai a következő rendszerben épülnek be az iskolai oktatás rendszerébe:

Tantárgyak/ évf. (óra/év)	9. évf.	10.évf.	11.évf.	12. évf.
digitális kultúra	2	1	1	-
magyar nyelv	2	2	1	-
egyéb szaktárgyak (különösen: törté- nelem, idegen nyelv, matematika)	szaktanárok igé- nyei szerint (egy- egy óra)	szaktanárok igé- nyei szerint (egy- egy óra)	szaktanárok igé- nyei szerint (egy- egy óra)	szaktanárok igé- nyei szerint (egy- egy óra)
osztályfőnöki	osztályfőnökök támogatására igény szerint	osztályfőnökök támogatására igény szerint	osztályfőnökök támogatására igény szerint	osztályfőnökök támogatására igény szerint

Az órák csoportbontással és gyakorlatorientált óravezetéssel oldhatók meg sikeresen. A 9. évfolyamon cél a könyvtárhasználati tudás eszközjellegűvé válásának elérése.

Ezután a könyvtárhasználatban egy újabb minőségi változást várhatunk el, melyet a könyvtári rendszer és a könyvtártípusok ismeretének és a könyvtári információszerezési rendszer értésének célkitűzésével jellemezhetünk. Ennek következtében a tanuló a korábban még nem használt információs intézményekben is támpontokat talál az eligazodáshoz. Erre épül a szaktárgyakban való tájékozódás rész célja, melyhez már szükséges a helyi iskolai és közművelődési könyvtáron kívül más könyvtárak meglátogatása is. Fontos a számítógépes adatbázisok használatára való felkészítés is.

Ebben a korban a tanulóknak már ismerniük kell a hivatkozás bibliográfiai, jogi és etikai követelményeit.

A könyvtárpedagógiai munka hatékonysága is növelhető azáltal, hogy tudatosítjuk a tanulóknak a könyvtár és a könyvtárban végzett munka céljait, jellemzőit.

Az iskola könyvtár-pedagógiai céljait nagymértékben befolyásolja az adott helyi pedagógiai program. A könyvtár-pedagógiai módszerek és az iskolai könyvtár gazdagítja, színesíti, élményszerűbbé, sokoldalúbbá teszi az iskolai tanítási-tanulási folyamatot és kiszélesíti az iskola hatását az egyén társadalmi mobilitására.

Az iskolai könyvtárhasználati órák célja a könyvtár-pedagógia meghatározott tartalmainak elsajátíttatása is. Ezek közül ezen a szinten kiemelt komplex területek a tanulási technikák, az információkeresés és -feldolgozás, a problémamegoldás és a kutatómunka. A könyvtár dokumentumai, feltáró rendszerei segítik az egyes tudományterületek összefüggéseinek bemutatását. A könyvtár rendszeres használata integráló, szintetizáló szerepet tölt be. Az iskolai könyvtár, mely építészeti is szerves, központi része intézményének, könnyebben, természetesebben tudja megvalósítani célkitűzéseit. Könyvtárunk az iskola épületében központi helyen, a díszterem közelében lett elhelyezve, ezzel is támogatva elérhetőségét.

Nemcsak a könyvtárostánároknak, hanem az egész nevelőtestületnek és a családnak is kiemelkedő szerepe van a hiteles mintanyújtásban - az olvasás, az önálló ismeretszerzés területén - a tanulók részére.

A könyvtár szolgáltatásaival támogatni kívánja a pedagógusok nevelő, oktató munkáját egyaránt és szoros, kölcsönös kapcsolatot kíván kialakítani a tanulók érdekében.

A tananyagon túlmutató más megközelítéseket is bemutató, különböző léptékekkel haladó információforrások és könyvtári segédletek használatával hozzásegíthetjük a tanulókat a perma-

nens önképzés képességének és szokásának kialakításához. Ha a tanulás során együttműködő, segítő hatások érvényesülnek, a tanulóknak az együttműködés képessége fejlődik ki, így ezt a nevelési formát részesítjük előnyben a könyvtárpedagógiai munkában.

A segítő nevelés során nemcsak a tanár-diák viszonyban valósul meg, hanem a tanuló-tanuló kapcsolatban is elvárt viselkedési forma az együttműködés.

A könyv- és könyvtárhasználati foglalkozásokon, azok gyakorlati jellege miatt nagy szerepet kell kapnia az önálló munkának is. Az önálló munka során pedig a tanulónak értékelnie kell saját munkáját, ahhoz, hogy eldönthesse, hol tart a megoldásban, milyen lépések, tevékenységek következnek a megoldás érdekében. Így a kutatási lépések megtanítása önértékelésre neveléssel kapcsolódik össze. A könyvtárban végzett munka során pedig alkalma van a könyvtárosnak a könyvtári magatartás formálására, a rend és a kulturált környezet szerepére, fontosságára felhívni a figyelmet és azt megtapasztaltatni a tanulókkal. Az iskolai könyvtárban iskolai szintű tanulás-szervezés (a tanuláshoz szükséges térbeli, időbeli, tárgyi, személyi feltételek biztosítása) folyik, melynek összetevői:

A tanulási környezet megteremtése: A könyvtárosi feladatok pedagógiai szempontú végzése, új információhordozók beszerzése, előállítása az iskola igényei szerint. A tanulóknak, tanároknak megfelelő nyitvatartás, egyéni és csoportos tanulóhelyek biztosítása. Esélyegyenlőség biztosítása.

A könyvtár elhelyezése a tanítási-tanulási folyamatban: Az iskolai könyvtár által nyújtott források, információhordozók és szolgáltatások beépítése a helyi pedagógiai programba, a tantervekbe, tanmenetekbe és a tanítási-tanulási gyakorlatba, a könyvtár-pedagógiai program kidolgozása. A könyvtárra épülő fejlesztő tevékenységek összehangolása és eredményeinek mérése tanulócsopontonként. Az élethosszig tartó tanulás megalapozása.

Könyv- és könyvtárhasználat tanítása: A fentebb kifejtett oktatási tartalmak tervszerű közvetítése, gyakoroltatása, felkészítés az önálló tanulásra.

Az önálló ismeretszerzés segítése: személyes segítségadás, motiválás, érdeklődés orientálása, programok felkínálása. Segítségnyújtás a közhasznú (környezetvédelem, fogyasztóvédelem, hivatalos ügyek stb.) információszerzés technikáinak megtanulásához.

A könyvtár-pedagógiai célkitűzések nem köthetők egy tantárgyhoz, hiszen eszközjellegüknél fogva iskolai megvalósításuk tantárgyközi feladat. Kiemelt tantárgyak azonban a magyar nyelv és a digitális kultúra.

Az egyes tantárgyakba integrálás lehetséges területei:

- kézikönyvek szükség szerinti használata a tanórai munkában
- forrásalapú tanulás, dokumentumhasználat a tanítási órán
- az adott műveltségterület alapvető nyomtatott és elektronikus dokumentumainak megismertetése, használtatása
- a szellemi munka technikáinak tudatos, módszeres alkalmaztatása (pl.: felkészülés kiselőadásra)
- gyakorolják a könyvtári eszköztárra épített önálló ismeretszerzést (tanórai vagy tanórán kívüli szaktárgyi feladatok megoldása közben)
- gyakorolják az irodalomkutatást
- a tanórán megszerzett tudás kiegészítése (ajánlott ismeretközlő olvasmányok)

Összegezve: könyvtárunk működtetésének célja, hogy a tudásra alapozott társadalmunkban való eligazodáshoz szükséges információkat szolgáltatassa és a szükséges gondolkodási képességeket, az önálló ismeretszerzési képességet megalapozza, készséggé fejlessze, hozzájáruljon a kulcskompetenciák fejlesztéséhez, a tanulói személyiség kiteljesedéséhez.

3.7 A tankönyvek, segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvek, segédletek, taneszközök kiválasztása mindenkor a szaktanárok feladata. A kiválasztásban az egy munkaközösségben tanító tanárok egyeztetnek, szem előtt tartva az alábbi szempontokat:

- helyi tanterv célkitűzéseinek és követelményeinek való megfelelést
- az iskolán belüli átjárhatóságot (egységes tankönyvhasználat egy-egy évfolyamon)
- a tankönyvrendelés alapja az OH oldalán elérhető tárgyévi Közoktatási tankönyvjegyzék
- azonos tartalom megléte mellett mindig az anyagilag kedvezőbb tankönyv kiválasztása

Iskolánk jelenlegi eszközparkja jónak mondható, mivel a szertárakban a régi eszközök mellett pályázatok által egyre modernebb eszközök, technikai berendezések kapnak helyet.

- a szemléltetőeszközök iránti igény, azok ellátottsága, és kihasználtsága tantárgyanként változó. A legnagyobb eszközigénye a tantárgy jellege miatt a természettudományok oktatásának van, ezért ott a legnagyobb a gyarapodás mértéke is. Ezen tantárgyaknál (fizika, kémia, biológia, digitális kultúra) a tanári magyarázatot segítő és alátámasztó eszközökön kívül a tanulói kísérletekhez szükséges eszközöket is folyamatosan beszerezünk
- a legpénzigényesebb a digitális kultúra tantárgy oktatása. Jelenleg két gépteremben folyik az oktatás
- az oktatótermeken kívül számítógépek az igazgatási szárnyon, a nevelői szobában és a könyvtárban is az iskola munkatársainak rendelkezésére állnak
- a humán tantárgyak eszközigénye kisebb: a történelem, földrajz oktatását falitérképek, dia- és írásvetítők, közetgyűjtemény és földgömbök segítik, amelyek bővítésre, egy része pedig felújításra vagy cserére szorul, az eszközöket folyamatosan fejlesztjük, karbantartjuk
- az idegen nyelvi oktatást támogatja, hogy minden szaktanárnak saját használatra kiadott CD lejátszója van, illetve a tantermekben digitális tábla áll rendelkezésre a tanulási-tanítási folyamat minél hatékonyabb megvalósítására
- a művészeti tantárgyak oktatásában is biztosított a projektor vagy az okos tábla, okos tévé, valamint a zenehallgatás minőségét biztosító CD lejátszós magnó
- minden épületben szinte az összes teremben rendelkezésre áll digitális tábla és internetelérés, melyek a digitális tananyagok és más források feldolgozásával teszik színesebbé, élményszerűbbé a diákok számára a tanítási órákat
- a hatályos jogszabályok alapján az állam által biztosított ingyenes tankönyveket – a munkafüzetek kivételével – az igazgató az iskola könyvtári állományába veszi, a továbbiakban az iskolai könyvtári állományban elkülönítetten kezeli, és a tanuló részére a tanév feladataihoz rendelkezésre bocsátja az iskola házirendjében meghatározottak szerint

3.8 A középszintű érettségi vizsga szóbeli témakörei tantárgyanként

Idegen nyelvek

A középszintű érettségi vizsga szóbeli témakörei megegyeznek a minisztérium által kiadott idegen nyelvi témaköri ajánlással:

1. Személyes vonatkozások, család
2. Ember és társadalom
3. Környezetünk
4. Az iskola
5. A munka világa
6. Életmód
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
8. Utazás, turizmus
9. Tudomány és technika
10. Gazdaság

Angol nyelv

1. Personal particulars, family
2. Man and Society
3. Our Environment
4. The School
5. The World of Jobs
6. Way of live
7. Free Time, Culture, Entertainment
8. Travelling, Tourism
9. Science and technology
10. Economy

Német nyelv

1. Persönliches, Familie
2. Gesellschaft und Mensch
3. Umwelt
4. Schule
5. Arbeit
6. Lebensweise
7. Erholung, Freizeit
8. Reise, Tourismus
9. Wissenschaft und Technik
10. Wirtschaft

Olasz nyelv

1. La famiglia, dati personali
2. La gente e società

3. L’ambiente
4. La scuola
5. Il lavoro
6. Modo di vita
7. Vacanze, Educazione, Divertimento
8. Viaggio e turismo
9. Scienza e tecnica
10. L’economia

Francia nyelv

1. Les données personnelles, la famille
2. L’homme et la société
3. L’environnement
4. L’école
5. Le travail
6. La mode de vie
7. Les loisirs, la culture, le divertissement
8. Le voyage, le tourisme
9. La technique, la science
10. L’économie

Orosz nyelv

1. Личные данные, семья
2. Человек и общество
3. Мир, окружающий нас
4. Школа
5. Мир труда
6. Образ жизни
7. Свободное время, развлечение
8. Путешествие, туризм
9. Наука и техника
10. Экономика

Magyar nyelv

1. témakör: Kommunikáció
2. témakör: A magyar nyelv története
3. témakör: Ember és nyelvhasználat
4. témakör: A nyelvi rendszer
5. témakör: A szöveg
6. témakör: A retorika alapjai
7. témakör: Stílus és jelentés
8. témakör: Digitális kommunikáció

Magyar irodalom

1. témakör:

Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők (tételek száma 10)

- Ady Endre
- Arany János
- Babits Mihály
- Herczeg Ferenc
- Jókai Mór
- József Attila
- Kosztolányi Dezső
- Mikszáth Kálmán
- Petőfi Sándor
- Vörösmarty Mihály

2. témakör:

Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők (tételek száma 1)

- Janus Pannonius
- Balassi Bálint
- Zrínyi Miklós
- Mikes Kelemen
- Csokonai Vitéz Mihály
- A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése
- A reformáció világi irodalma
- A barokk irodalma
- Népszerű világi költészet a 17-18. században: a kuruc kor lírája

3. témakör:

Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők (tételek száma 2)

- Berzsenyi Dániel
- Gárdonyi Géza
- Illyés Gyula
- Juhász Gyula
- Karinthy Frigyes
- Kölcsey Ferenc
- Krúdy Gyula
- Márai Sándor
- Móricz Zsigmond
- Nagy László
- Örkény István
- Pilinszky János
- Radnóti Miklós
- Szabó Lőrinc
- Szabó Magda
- Tóth Árpád
- Weöres Sándor

4. témakör:

Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból (tételek száma 1)

- Áprily Lajos
- Dsida Jenő
- Gion Nándor
- Kányádi Sándor
- Kovács Vilmos
- Reményik Sándor
- Sütő András
- Tamási Áron
- Wass Albert

5. témakör:

Művek a kortárs magyar irodalomból (tételek száma 1)

Kortárs műalkotás: a mindenkori vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.

- Varró Dániel
- Lackfi János

6. témakör:

Művek a világirodalomból (tételek száma 2)

- Biblia
- Puskin: Anyegin
- A csinovnyik alakja az orosz realizmusban
- A romantika jellemzőinek és egy-két kiemelkedő alkotásának bemutatása

7. témakör:

Színház és dráma (tételek száma 2; egy tétel a magyar irodalomból, egy tétel a világirodalomból)

- Szophoklész egy műve
- Shakespeare egy műve
- Molière egy műve
- Katona József: Bánk bán
- Madách Imre: Az ember tragédiája
- Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov
- Örkény István egy drámája
- Egy 20. századi magyar dráma

8. témakör:

Az irodalom határterületei VAGY **Regionális irodalom** (tételek száma 1)

- Krúdy Gyula

Történelem

1. Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra;
2. Népeség, település, életmód;
3. Egyén, közösség, társadalom;
4. Politikai berendezkedések a modern korban;
5. Politikai intézmények, eszmék, ideológiák;
6. Nemzetközi konfliktusok és együttműködés;

A témakörökön belül a tételek meghatározása korszakonként történik és egyes problémákat korszakokon átívelve kell meghatározni.

Földrajz

- 1.1. A térkép
- 1.2. Tájékozódás a térképen és a térképpel
- 1.3. Távérzékelés és térinformatika
- 2.1. A Világegyetem
- 2.2. A Nap és kísérői
- 2.3. A Föld és mozgásai
- 2.4. Az űrkutatás
- 3.1. A kőzetburok földrajza
  - 3.1.1. A Föld gömbhéjas szerkezetének jellemzői
  - 3.1.2. A kőzetlemezek és mozgásaik következményei
  - 3.1.3. A hegységképződés
  - 3.1.4. A kőzetburok építőkövei, az ásványkincsek
  - 3.1.5. A Föld nagyszerkezeti egységei
- 3.2. A levegőburok földrajza
  - 3.2.1. A légkör anyaga és szerkezete
  - 3.2.2. A levegő felmelegedése
  - 3.2.3. A levegő mozgása
  - 3.2.4. Felhő- és csapadékképződés
  - 3.2.5. Az időjárás és az éghajlat
  - 3.2.6. A légszennyezés következményei
- 3.3. A vízburok földrajza
  - 3.3.1. A vízburok tagolódása, tulajdonságai és mozgásai
  - 3.3.2. A felszíni vize
  - 3.3.3. A felszín alatti vizek
  - 3.3.4. A vízburok mint gazdasági erőforrás
- 4.1. A földfelszín formálódása
- 4.2. A külső erők felszínformáló tevékenysége
- 4.3. A talaj
- 4.4. A geoszférák közötti kapcsolatok
- 4.5. A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
- 4.6. A vízszintes földrajzi övezetesség
- 4.7. A függőleges földrajzi övezetesség
- 4.8. A geoszférák fejlődése a múltban, földtörténet
- 5.1. A népesség földrajzi jellemzői
- 5.2. Településtípusok, urbanizáció
- 6.1. A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
- 6.2. Integrációs folyamatok
- 6.3. A globalizáció
- 6.4. A monetáris világ
- 7.1. A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai
- 7.2. Magyarország természeti adottságai
- 7.3. Magyarország társadalmi jellemzői
- 7.4. A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
- 7.5. Hazánk tájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe
- 7.6. A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
- 7.7. Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
- 7.8. Magyarország környezeti állapota

- 7.9. Az országhatárokon átívelő kapcsolatok
- 8.1. Európa általános természetföldrajzi képe
- 8.2. Európa általános társadalomföldrajzi képe
- 8.3. Az Európai Unió
- 8.4. Európa regionális földrajza
  - 8.4.1. Európa magterülete
  - 8.4.2. Fejlett gazdaságú országok Európa közepén és északi részén
  - 8.4.3. Dél-Európa országai
  - 8.4.4. Kelet-Közép-, Kelet- és Délkelet-Európa országai
  - 8.4.5. Oroszország
- 9.1. A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe
- 9.2. Ázsia földrajza
  - 9.2.1. Ázsia általános földrajzi jellemzői
  - 9.2.2. Ázsia regionális földrajza
- 9.3. Ausztrália és Óceánia földrajza
- 9.4. A sarkvidékek földrajza
- 9.5. Afrika földrajza
  - 9.5.1. Afrika általános földrajzi jellemzői
  - 9.5.2. Afrika regionális földrajza
- 9.6. Amerika földrajza
  - 9.6.1. Amerika általános földrajza
  - 9.6.2. Amerika regionális földrajza
- 10.1. A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
- 10.2. Demográfiai és urbanizációs problémák
- 10.3. Élelmezés és egészség
- 10.4. A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
- 10.5. A környezet- és a természetvédelem feladatai, a globális béke fenntartása

Kémia

I. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai

- 1. Atomszerkezet
- 2. Kémiai kötések
- 3. Anyagi halmazok
- 4. Ionok, molekulák
- 5. Oldatok
- 6. Kolloidok

II. A kémiai átalakulások

- 1. A kémiai egyenlet
- 2. A kémiai változások energiaviszonyai
- 3. A kémiai változások sebessége és egyensúlya
- 4. Sav-bázis folyamatok

III. A nemfémes elemek és vegyületeik

- 1. A hidrogén
- 2. A halogénelemek és vegyületeik
- 3. Az oxigén és kén és vegyületeik
- 4. A nitrogén és foszfor és vegyületeik
- 5. A szén és vegyületei

IV. A szén és egyszerű szerves vegyületei

- 1. Szénhidrogének
- 2. Oxigéntartalmú szerves vegyületek
- 3. Nitrogéntartalmú szerves vegyületek

V. Az életműködések kémiai alapjai

1. Lipidek

2. Az aminosavak és a fehérjék

3. Szénhidrátok

VI. A fémek és vegyületeik, az elektrokémia

1. Redoxifolyamatok

2. Galvánelemek

3. Korrózió

4. Elektrolízis

5. Az alkálifémek és alkáliföldfémek és vegyületeik

6. Az alumínium és a vas

7. A cink, a rézcsoport elemei és vegyületeik

VII. Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban

1. A kőolaj és feldolgozása

2. A műanyagok

3. A tisztítószer

VIII. Környezeti kémia és környezetvédelem

1. A légkör és a természetes vizek

2. Hulladékok

IX. Számítások

1. Az anyagmennyiség

2. Gázok

3. Oldatok

4. Számítások a képlettel és a reakcióegyenlettel kapcsolatban

5. Termokémia

6. Kémhatás

7. Elektrokémia

Biológia

I. Bevezetés a biológiába

1. A biológia tudománya

2. Fizikai, kémiai alapismeretek

II. Egyed alatti szerveződési szint

1. Szervetlen és szerves alkotóelemek

2. Az anyagcsere folyamatai

3. Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)

III. Az egyed szerveződési szintje

1. Nem sejtes rendszerek

2. Sejtes rendszerek

3. Többsejtű eukarióták

4. Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak

IV. Az emberi szervezet

1. Homeosztázis, rendszerszemlélet

2. Kültakaró

3. A mozgás

4. A táplálkozás

5. A légzés

6. Az anyagszállítás

7. A kiválasztás

8.A szabályozás

9. Szaporodás és egyedfejlődés

V. Egyed feletti szerveződési szintek

1. Populáció
2. Életközösségek
3. Bioszféra
4. Ökoszisztéma
5. Környezet- és természetvédelem
6. Fenntarthatóság

VI. Öröklődés, változékonyság, evolúció

1. Molekuláris genetika
2. Mendeli genetika
3. Evolúció
4. A bioszféra evolúciója

Fizika

- 1) Mechanika
  - Newton törvényei
  - Pontszerű és merev test egyensúlya
  - Mozgásfajták
  - Munka, energia
  - A speciális relativitáselmélet elemei
  - Folyadékok és gázok mechanikája
- 2) Termikus kölcsönhatások
  - Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly
  - Hőtágulás
  - Állapotegyenletek (összefüggés a gázok állapotjelzői között)
  - Az ideális gáz kinetikus modellje
  - Energiamegmaradás hőtani folyamatokban
  - Kalorimetria
  - Halmazállapot-változások
  - A termodinamika II. főtétele
- 3) Elektromos és mágneses kölcsönhatás
  - Elektromos mező
  - Egyenáram
  - Az időben állandó mágneses mező
  - Az időben változó mágneses mező
  - Elektromágneses hullámok
  - A fény mint elektromágneses hullám
- 4) Atomfizika, magfizika, nukleáris kölcsönhatás
  - Az anyag szerkezete
  - Az atom szerkezete
  - Az atommagban lejátszódó jelenségek
  - Sugárvédelem
  - Elemi részek
- 5) Gravitáció, csillagászat
  - A gravitációs mező
  - Csillagászat
- 6) Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

- A fizikatörténet fontosabb személyiségei
- Felfedezések, találmányok, elméletek

Matematika

- Halmazok
  - Matematikai logika
  - Kombinatorika
  - Gráfok
- Alapműveletek
  - A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
  - Racionális és irracionális számok
  - Valós számok
  - Hatvány, gyök, logaritmus
  - Betűkifejezések
  - Arányosság
  - Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek
  - Közéértékek, egyenlőtlenségek
- A függvény
  - Egyváltozós valós függvények
  - Sorozatok
- Elemi geometria
  - Geometriai transzformációk
  - Síkbeli és térbeli alakzatok
  - Vektorok síkban és térben
  - Trigonometria
  - Koordinátageometria
  - Kerület, terület
  - Felszín, térfogat
- Leíró statisztika
  - A valószínűségszámítás elemei

Digitális kultúra

A tételek szóbeli témakörjegyzéke

Az A tételrész a dokumentumkészítés, a vizuális elemek, (képszerkesztés, bemutatókészítés) a táblázatkezelés és az adatbázis-kezelés témakörökhöz kapcsolódó tétel kifejtéséből áll.

Az A tételrész tartalmi jellemzőiért 18 pont adható.

1. Dokumentumkészítés, szövegszerkesztő használata

1.1 Legyen képes tartalomjegyzéket készíteni stílusok felhasználásával. (tk. 9. évfolyam 33-35. oldal)

1.2 Hogyan tud eltérő hasábszámot, iniciálét készíteni (tk. 9. évfolyam 36-39. oldal)

2. Vizuális elemek, képszerkesztés

2.1 Rasztergrafikus képformátumok bemutatása, jellemzői (tk. 9. évfolyam 41-44. oldal)

2.2 Vektorgrafikus képformátumok jellemzői, bemutatása. Szöveg a képen. Rétegek kezelése. (tk. 9. évfolyam 45- 47. oldal, 54-58. oldal, 48-53. oldal)

3. Vizuális elemek, bemutató készítés

3.1 Gyakorlati feladat érettségi követelmények szerint maximum 18 pontig

3.2 Gyakorlati feladat érettségi követelmények szerint maximum 18 pontig

4. Táblázatkezelés

4.1 Adattípusok az Excelben

4.2 Cellahivatkozások az Excelben

5. Adatbázis-kezelés

5.1 Adattípusok az adatbázisban. Rekord, attribútum, tábla ismertetése

5.2 Kapcsolatok az adatbázisban. Kapcsolattípusok. Kulcs, idegenkulcs szerepe a kapcsolatokban

B tételek (Python) szóbeli témakörjegyzéke

A B tételrész, egy programozási feladat megoldásából és bemutatásából. Ha a feladat kódolást, kódmódosítást, -értelmezést igényel, akkor internetkapcsolattal nem rendelkező számítógépet használhat a vizsgázó a felkészülési ideje alatt. A B. tételrész a vizsgázónak a felkészülési időben kell megoldania.

A B tételrész tartalmi jellemzőiért 10 pont adható.

1. Tudja használni az egyszerű adattípusokat: egész és valós szám, logikai érték, karakter
2. Ismerje az egyszerű adattípusokon végezhető műveleteket.
3. Tudjon véletlen értékeket előállítani.
4. Tudja használni a szöveg és a sorozat elemi típusokból felépülő összetett adattípusokat.
5. Ismerje az ezeken az adattípusokon végezhető műveleteket
6. Ismerje az algoritmusok mondatszerű leírását.
7. Feladatmegoldásához tudja használni az alapvető programszerkezeteket: szekvencia, elágazás, ciklus.
8. Tudja használni a típusalgoritmusokat: összegzés, eldöntés, kiválasztás, keresés, megszámlálás, maximum-kiválasztás.
9. Tudjon egyetlen típusalgoritmust igénylő problémát megoldani.
10. Ismerje egy programozási nyelven a változódeklaráció, a be- és kiviteli utasítások;
11. alapvető programszerkezetek, azaz szekvencia, elágazás, ciklus megvalósítását.
12. Legyen képes egy mondatszerű leírással készült algoritmust a használt programozási nyelvben kódolni.
13. Legyen képes az adott problémát megoldó programot írni.
14. Legyen képes a program különböző kimeneteinek tesztelésére alkalmas mintaadatokkal ellenőrizni a program helyes működését.
15. Tudjon a felhasználóval kulturáltan kommunikáló adatbevitelt és adatkivitelét írni
16. Ismerje egy, a választott programozási nyelvvel használható fejlesztőkörnyezet működését, használatát, eszközeit.

Testnevelés

A/ Elméleti ismeretek

- 1) A magyar sportsikerek
- 2) A harmonikus testi fejlődés
- 3) Az egészséges életmód
- 4) Testi képességek
- 5) Gimnasztika
- 6) Atlétika
- 7) Torna
- 8) Ritmikus gimnasztika
- 9) Küzdősportok, önvédelem
- 10) Úszás

- 11) Testnevelési- és sportjátékok
- 12) Természetben űzhető sportok

B/ Gyakorlati ismeretek

- 1) Gimnasztika
- 2) Atlétika (Futások, Ugrások, Dobások)
- 3) Torna (talajtorna, szekrényugrás, felemáskorlát, gerenda, ritmikus gimnasztika, gyűrű, nyújtó, korlát)
- 4) Küzdősportok, önvédelem
- 5) Úszás
- 6) Testnevelési- és sportjátékok (kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, röplabda)

Ének-zene

1. A népdalelemzés szempontjai
2. A régi és új stílusú népdalok jellemzése
3. Az ókori kelet nagy kultúráinak zenei öröksége
4. A középkor egyházi és világi zenéje
5. A reneszánsz művészetek általános jellemzése, a reneszánsz zene műfajai és kiemelkedő zeneszerzői
6. A barokk művészet általános jellemzése, a barokk korban kialakult énekes és hangszeres műfajok
7. J. S. Bach munkássága
8. A bécsi klasszikus zene formai sajátosságai, műfajai
9. A három bécsi mester munkásságának rövid ismertetése
10. A zenei romantika általános jellemzői
11. Liszt Ferenc és a programzene
12. Az impresszionizmus és a zene kapcsolata. Debussy munkássága
13. Kodály és Bartók jelentősége a magyar zene történetében
14. Zenei irányzatok a XX. században

Memoriter: zenetörténeti és napzenei szemelvények

A tanult zenetörténeti művek felismerése rövid részletekről

Többszólamú éneklés: egyszerűbb zenetörténeti szemelvények, Kodály biciniumok, ...

Hittan

Protestáns:

1. Biblia
  - Ószövetség
  - Alapvető ószövetségi bevezetéstudományi ismeretek
  - Újszövetség
  - Alapvető újszövetségi bevezetéstudományi ismeretek
  - Kortörténeti ismeretek
2. Egyháztörténet
  - Krisztus egyházának története
  - A saját felekezet története
3. Dogmatika
  - Az egyház tanítása
4. Az egyházi esztendő
  - Ünnepek, ünnepi időszakok
5. A keresztény/keresztyén erkölcsi élet – etika
  - A keresztyénség/keresztyénség erkölcsi tanítása
6. Világvallások

- A nagy világvallások alapvető gondolatai
7. Kompetenciák
- Szövegértelmezés
  - Esetelemzés

Katolikus:

I. Biblia

Ószövetség

1. Az Ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták aranykoráig
2. Ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig

Alapvető ószövetségi bevezetéstudományi ismeretek

Kompetenciák: Szövegértelmezés, Esetelemzés

Újszövetség

3. Krisztus misztériuma az evangéliumok alapján
4. Az apostolok kora az Újszövetség fényében

Alapvető újszövetségi bevezetéstudományi ismeretek

Kompetenciák: Szövegértelmezés, Esetelemzés

II. Egyháztörténelem

5. Az egyház ókora és középkora
6. Az egyház újkora és legújabb kora

Kompetenciák: Szövegértelmezés, Esetelemzés

III. Dogmatika

7. Ünnepeink liturgiája és dogmatikája (Krisztus megváltó tevékenysége, Mariológia)
(A görög szertartású tanulók saját liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.)
8. Az Eukarisztia és a szentségek
(A görög szertartású tanulók saját liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.)

Kompetenciák: Esetelemzés

IV. A keresztyén erkölcsi élet

9. Az ember erkölcsi lény
10. Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás

Kompetenciák: Esetelemzés

V. Vallás – világvallások

11. A vallás és a Krisztus-esemény bizonyossága
12. Az egyház és a kinyilatkoztatás

Kompetenciák: Esetelemzés

Állampolgári ismeretek

1. A család, a családi szocializáció
2. A család gazdálkodása és pénzügyei
3. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás
4. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem
5. A magyar állam intézményei

6. Az állam gazdasági szerepvállalása
7. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése
8. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem
9. Bankrendszer, hitelfelvétel
10. Vállalkozás és vállalat

Közigazgatási ismeretek

1. Az állam működése, közigazgatás, önkormányzatok
2. Magyarország az Európai Unióban
3. Közigazgatás a mindennapokban
4. Civil szervezetek

3.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a házi feladat kérdése, szabályozása, valamint a magatartás és szorgalom értékelése

Beszámoltatás, számonkérés

- szóbeli feleltetés, beszámoló, gyűjtőmunka, kutatás
- írásbeli dolgozat
- az egyes évfolyamokon a tanult tantárgyakból félévenként legalább két témazáró dolgot kell íratni, 11-12. évfolyamon a kötelező érettségi tantárgyakból az előzőek duplája ajánlatos
- a dolgozat idejét időben közölni kell a tanulókkal, de legalább egy héttel korábban
- egy napon legfeljebb két témazáró dolgozat írátható, előzetes időpont egyeztetés alapján
- témazáró dolgozatnak számít az egyes témakörök vagy leckék lezárását követő írásbeli dolgozat, ez általában egy-egy nagyobb ismerethalmazra támaszkodó számonkérés, amit minden esetben összefoglalás illetve dolgozatot előkészítő óra előz meg. Nem számít ilyen dolgozatnak az előző órai, illetve 1-2 órányi tananyag, valamint az adott témakörön belüli egy tananyag számonkérése. Ez utóbbiak írásban és szóban is minden előzetes bejelentés nélkül számon kérhetők
- a témazáró dolgozatok értékelését munkaközösségenként egyeztetik a pedagógusok, az értékelés nem tér el jelentősen a vizsgaszabályzatban rögzített %-os értékektől
- a témazáró osztályzata kiemelve kerül bejegyzésre az elektronikus naplóba, és a félévi és év végi osztályzatok megállapításánál hangsúlyozott szerepük van
- ha a mulasztás eléri, vagy meghaladja az adott tantárgy óraszámának 30%-át, akkor osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak az egész éves anyagból
- 12. évfolyamon minden évben több tantárgyból élni kívánunk a „próba érettségi” lehetőségével, az érettségi vizsgához hasonló lehetőségekkel és feltételek között kívánjuk megírni, melynek értékelése hangsúlyozottabb dolgozatjegynek számít
- a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai beszámoltatása, az ismeretek számonkérése, értékelése differenciáltan, képességeiknek megfelelően, valamint az igazgató által határozatban rögzített mentesítések érvényesítése, illetve a szakértői véleményben leírtak alapján történik
- a tanuló félévi és év végi értékeléséhez heti 3 órás vagy annál kevesebb óraszámú tantárgy esetén félévenként legalább 3, annál magasabb óraszám esetén az órásszámmal megegyező számú érdemjegy biztosítása szükséges.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A helyi tantervek képzési formánként, tantárgyanként, évfolyamonként tartalmazzák a továbbhaladás feltételeit.

A sajátos nevelési igényű tanulók a magasabb évfolyamba lépéshez a szakértői véleményben szereplő mentesítéseket kaphatnak.

Házi feladatok szabályozása

- a házi feladat (szóbeli, írásbeli) szükségszerű részét képezi a tanulási folyamatnak, annak értékelése része a tanulmányi munka minősítésének, hiszen a tanórán elsajátított tananyag rögzítését, elmélyítését szolgálja
- a házi feladat mennyiségét és nehézségi fokát a szaktanár a tanuló életkori sajátosságainak, képességeinek és a tantervi követelmények figyelembevételével határozza meg.
- házi feladatot a szaktanár óráról órára folyamatosan kijelöl
- külön házi feladatot hétvégekre és szünetekre nem adunk, csak szorgalmi feladatokat, amelyek alkalmasak lehetnek a hiányosságok pótlására, vagy az ismeretek megerősítésére. Nem számít külön házi feladatnak a hétvége, illetve a szünet előtti utolsó órán feladott „soros” házi feladat

A magatartás és szorgalom értékelése

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével végzi. Kollégista tanulók esetében az osztályfőnök egyeztet a kollégiumi nevelőtanárokkal is. A magatartás és szorgalom jegy megállapításánál a jutalmazási alapelveket is figyelembe vesszük.

Magatartás

A magatartás minősítésének fokozatai:

példás	(5)
jó	(4)
változó	(3)
rossz	(2)

5 (példás)

Iskolai és iskolán kívüli, templomi, csendes napi valamint más spirituális alkalmakon való viselkedése példamutató. Az iskola keresztyén szellemiségét és hagyományait méltó módon képviseli. Magatartása megfelel a HÁZIREND követelményeinek. Képességeinek és körülményeinek figyelembevételével tanulmányi munkája jó. Kezdeményező, segítőkész. A felnőttekhez, tanáraihoz és társaihoz követésre méltóan tisztelettudó és udvarias. Önkéntesen többletfeladatot is vállal. Igazolatlan óra és elégtelen félévi, illetve év végi osztályzat esetén nem lehet példás a magatartás jegy.

4 (jó)

Ha a rábízott feladatokat a követelményeknek megfelelően elvégzi, s ezzel segíti, támogatja az órai munkát.

Az iskolai, iskolán kívüli és egyházi alkalmakon viselkedése megfelel a HÁZIREND követelményeinek. Magatartása tisztelettudó, udvarias.

3 (változó)

Változó a magatartás több osztályfőnöki figyelmeztetés és intés esetében, amennyiben nincs(enek) mellette dicséret(ek). A rábízott feladatoknak csak ösztönzésre, akkor is csak részben tesz eleget. Iskolai és iskolán kívüli, egyházi eseményeken magatartása elfogadható, esetenként vét a HÁZIREND szabályai ellen.

Nem lehet rá biztosan számítani.

2 (rossz)

Nevelőtestületi, igazgatói figyelmeztetés és megrovás esetében.

A HÁZIRENDET többször megsérti. Iskolai, iskolán kívüli, spirituális alkalmakon viselkedése erősen kifogásolható.

Többszörös figyelmeztetés ellenére is zavarja a közösséget, hátráltatja munkáját.

A rábízott feladatoknak részlegesen sem tesz eleget.

Szorgalom

A szorgalom minősítésének fokozatai:

példás	(5)
jó	(4)
változó	(3)
hanyag	(2)

5 (példás)

A tanuló tanulmányi munkáját képességeihez és körülményeihez mérten példamutatóan elvégzi. Talentumaival jó lelkiismerettel sáfarkodik. Érdeklődésének megfelelően eredményesen képzi magát.

Céltudatosan, ésszerűen szervezi munkáját. Tevékenységét a tudás megszerzésének igénye hatja át. Munkavégzése pontos, megbízható.

Órai aktivitásával nagy segítséget nyújt a szaktanárnak.

4 (jó)

Tanulmányi munkáját képességeihez és körülményeihez mérten jól végzi. Érdeklődésének megfelelően esetenként meg lehet bízni feladattal. Lelkiismeretesen készül, de az önkéntes vállalás nem jellemző rá.

3 (változó)

Tanulmányi munkája elmarad képességei és lehetősége mögött.

Nem tanul rendszeresen. Időnként figyel, dolgozik, de ez figyelmetlenséggel, pontatlansággal párosul. Önállóan. Külön fel kell hívni a figyelmét a teendőkre. Valamely tárgyból elégtelen félévi, illetve év végi osztályzatot szerző tanuló változónál (3) jobb szorgalmi minősítést nem kaphat.

2 (hanyag)

Ha lustaság, nemtörődömség miatt bukik a tanuló csak hanyag (2) lehet a szorgalma.

Képességeihez és körülményeihez mérten nagyon keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében.

Kötelességeit elmulasztja, munkájában megbízhatatlan a figyelmeztetések ellenére is.

Tanulmányi munkáját érdektelenség, közömbösség jellemzi.

Jutalmazások

Az arra érdemes tanuló a tanév során erkölcsi elismerésben és anyagi jutalomban részesülhet.

A tanuló a tanév során különféle teljesítményeiért dicséretekkel is jutalmazható.

Tanórai és tanórán kívüli munkájáért elismerhető: szaktanári, osztályfőnöki és igazgatói dicsérettel.

Versenyeken való részvételért és eredményekért adható dicséret: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói dicséret.

A tanév végén adható dicséret: tantárgyi dicséret, nevelőtestületi dicséret, oklevelek, könyv- és pénzjutalmak.

A gimnáziumi tanulmányok végén adható elismerések: PRO ALMA MATRE és Kossuth-emlékplakett, Moravszky-díj és ezüst Kossuth Emlékérem, Belohorszky-díj, Zsolnai-díj, Székely Miklós díj, Makay-alapítvány ösztöndíja, valamint kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkáért, jó tanulmányi és közösségi munkáért, kiemelkedő tanulmányi munkáért és jó tanulmányi munkáért járó jutalmak, továbbá kiemelkedő versenyeredményekért járó jutalmak.

Bán István Díj

A tanulók jutalmazásának elvei

a) Egyének és csoportok is jutalmazhatók

b) Egyéni jutalomban részesüljön, aki legalább két dologban kiemelkedő:

- valamely művészeti ágban nyújtott teljesítmény
- tanulmányi/sportversenyen nyújtott teljesítmény
- példamutató a magatartása,
- tanulmányi eredménye kitűnő,
- közösségi munkában a tanév során legalább három alkalommal aktív szerepet vállalt.

c) Csoportjutalomban részesüljön az a művészeti csoport, amely:

- az iskolai ünnepélyeken a színvonalas produkciókat / min. 2 / nyújtott,
- művészeti találkozók, művészeti/sport versenyeken kiemelkedően teljesített
- tanulmányi versenyeken kiemelkedő teljesítményt nyújtott

3.10A tanulók fizikai állapotának mérése, egészségnevelési elvek és módszerek

Iskolánkban a NETFIT módszer alapján január és május között végzünk fizikai állapotmérést. A mérések elemzését és a szükséges intézkedéseket a jogszabályban előírtaknak megfelelően a szaktanárok végzik.

A sport és az egészség

Ha a jóllét, a jó közérzet fogalma jelenti az egészséget, szinte kézenfekvő, hogy asszociálunk a sportra, testmozgásra. Iskolánkban a testnevelési órák mellett számtalan lehetőséget teremtünk az egészségük, jó közérzetük érdekében mozogni vágyóknak. Ezek az alkalmak a testi képességek erősítését, a szellem felfrissülését és a lélek harmóniáját teremtik meg. A sport, az egészségért végzett testmozgás a ráfordított időt és pénzt tekintve a társadalom legjobb befektetése.

Motorikus próbák

Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésére. (a próbák mérése és értékelése a tanár irányítása mellett, a tanulókkal közösen történik).

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)

Testmagasság mérése

Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

Testnevelési, egészségfejlesztési lehetőségek iskolánkban

- testnevelési órák
- gyógytestnevelési órák
- tömegsport és sportköri foglalkozások
  - kosárlabda
  - röplabda
  - kondicionálás
  - labdarúgás
  - falmászás
  - tánc
  - úszás

- évfolyam és iskolai bajnokságok
- diákolimpiai versenyek
- iskolák közötti tornák
- hagyományos sportnapok (kosárlabda, teremfoci)
- kirándulások
- sítúrák
- kerékpártúrák

Évfolyamonkénti tematika: 9-12. osztály /évi 10-10 óra/

Az egyes évfolyamok vonatkozásában egységes tartalomkörök megfogalmazására került sor, melyek az adott életkori csoport biológiai, társadalmi domináns problematikáját és fejlődési feladatát hivatott megjeleníteni. Az egészségfejlesztési program sikeres teljesítése hozzásegíthet egy egészséges és kiegyensúlyozott életvezetéshez, a jóllét megtalálásához.

Az átfogó prevenció programokat pedagógusok és szakemberek közös együttműködésével valósítjuk meg.

A tananyag feldolgozása során az ún. részvételen alapuló oktatási technikák minél szélesebb körű alkalmazását ajánljuk, hiszen ezek révén alakulhat ki a saját élmény, fejlődhetnek az életvezetés, a testi-lelki jóllét szempontjából fontos készségek és jártasságok (kommunikációs készségek, kooperációs technikák, projektmunka, csoportmunka stb.)

A tematika feldolgozását osztályfőnöki órákon, szakkörökön, és egyéb egyéni ötlet alapján valósítjuk meg. Az osztályfőnöki órákon az iskola egészségügyi dolgozók bevonása az egészségnevelési munkába.

A feldolgozás során a következő foglalkozási formákat ajánljuk:

- előadás
- kortárs előadása
- filmvetítés
- kirándulás
- sportnap, kocogás
- vetélkedő
- szülők bevonása
- iskolaorvos, iskolavédőnök bevonása
- pszichológus bevonása
- bűnügyi szakember előadása
- egyéb egyéni ötlet

9. évfolyam

Egészséges életmód és a serdülés

- Felfogások az egészségről
- Felfogások az életmódról
- „Vigyázat serdülők!”
- Ki számít kortársnak? I.
- Ki számít kortársnak? II.
- Kapcsolatok és a megjelenés
- Mi számít drognak? – legális és illegális
A kábítószerrel és az illegális szerekekkel kapcsolatos alap- és jogi ismeretek
- Mi számít drognak? Alternatívák: testmozgás, kapcsolatok
- Kockázatok és veszélyek – a biztonság megőrzése
- Változások és az egyensúly – összefoglalás
- Alapvető elsősegélynyújtás

10. évfolyam**„Nyomás alatt” – helyem a világban – én és mások**

- Elvárások: társadalom, család, kortárs csoport, média
- A család hatása az életmódra
- Kortársak hatása az életmódra I.
- Kortársak hatása az életmódra II.
- Mit üzen a média I.
- Mit üzen a média II.
- Társadalmi elvárások
- Társadalmi elvárások – devianciák
- Kölcsönhatások
- Meg akarok felelni?

11. évfolyam**Hogyan tovább? Melyik úton?**

- A társadalmi együttélés szabályai. Hogyan jönnek létre a szabályok? Gyakorlat
- A társadalmi normaalkotás folyamata (norma, szabály, szokás)
- Eltérés a szokásostól: táplálkozás
- Eltérés a szokásostól: párkapcsolati minták
- Eltérés a szokásostól: a szexualitás mindennapjai
- Eltérés a normáktól: alkohol és drog I.
- Eltérés a normáktól: alkohol és drog II.

A kábítószeres testre és lélekre gyakorolt egészségkárosító hatásainak egészségkockázata, az ezzel szembeni megküzdési és elutasítási stratégiák fejlesztése

- Következmények: deviáns karrier
- Önismeret, kommunikáció, pályaválasztás
- „Maradj a napos oldalon!”
- Elsősegélynyújtás, balesetvédelem

12. évfolyam**Felelősség a közösségért**

- A felnőtté válás folyamata a döntések tükrében, pályaválasztás
- Döntések, döntések!
- Döntések életmódban: kapcsolatok
- Döntések életmódban: táplálkozás, mozgás, személyes higiéné
- A döntések hatása: rövid távon–hosszú távon
- Hogyan képzelem el a családom?
- Hogyan képzelem a munkám?
- Közösségért érzett felelősség: a környezet
- Egészséges életmódok és az életminőség
- A daganatos megbetegedésekről és szűrési lehetőségekről tájékoztatás
- Helyem a világban

3.11A környezeti nevelés

A környezeti nevelés alapelvei

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. Távollabbról nézve a környezeti nevelés a természet – s benne az emberi társadalom – harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza. Célja a természet, az épített és társadalmi környezet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelés céljai

Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik.

A fenntarthatóság pedagógiája a környezetért felelős, aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítására törekszik, előtérbe emelve azokat a tanulásszervezési módszereket, amelyekben felerősödhet a társas részvétel, felértékelődhet a felelős együttműködés.

Ennek megvalósítása rendszerszemléletű megközelítést, új tanítási-tanulási stratégiát igényel, amely messzemenően figyelembe veszi az egyéni (személyes) különbségeket, esélyt teremt minden gyermek számára a környezeti kultúra és az ezzel összefüggő kompetenciák elsajátítását. E pedagógiai törekvés sajátos tartalmakat és módszereket igényel a testi vagy szociális hátrányokkal küzdő gyerekeknél, hiszen életük során halmozódhatnak környezeti konfliktusaik.

A környezeti nevelés – a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata – kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti-és egészség-tudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (mindenekelőtt a konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is.

A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása.

A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak.

A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti integráció, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés. Ezzel párhuzamosan erősödik egy szintetizáló, összefoglaló tantárgy iránti igény is.

A hagyományos tanítási órákon kívüli iskolai nevelési helyzetekben a környezeti nevelésnek számos lehetősége van.

1. Az iskolai tehetséggondozás.

2. Versenyekre és vetélkedőkre való egyéni és csoportos felkészülés.

3. Fontos, hogy az iskolai élet mindennapjaiban, a tanítási órákon kívül is érvényesüljön a nevelőintézmény egészének ökológiai kultúrája (pl. hulladék újrahasznosítás, energiatakarékosság, biokertészet stb.) és társas harmóniájának rendje (pl. demokratikus fórumok, együttműködés helyi közösségekkel stb.). A családokat rendszeresen tájékoztatni szükséges az iskola környezeti nevelési célkitűzéseiről és a szülőket mind jobban be kell vonni a helyi környezeti akciókba.

A környezeti nevelés az iskolai oktatásban, nevelésben

Magyar nyelv és irodalom

9-12. évfolyam:

- környezeti téma feldolgozása különböző információhordozók felhasználásával
- természet és a mítosz kapcsolata
- természeti képek a magyar népköltészetben

Idegen nyelv

9-12. évfolyam

- természeti környezetünk: környezetszennyezés és környezetvédelem

Matematika

9-12. évfolyam:

- számítások környezetszépítéssel, - védelemmel kapcsolatban

Digitális kultúra

9-11. évfolyam:

- ember- és környezetkímélő munkakörnyezet kialakítása, megóvása
- káros hatások ellensúlyozásának ismertetése
- az oktatás során keletkező szerves hulladékok szelektív gyűjtése
- tudatosodjék a tanulóknál, hogy természetes emberi törekvés az egészség és környezet megkímélése

Történelem

9-12. évfolyam:

- az emberré válás folyamata
- természet közeli életmód
- gazdasági és társadalmi változások

Társadalomismeret - Állampolgári ismeretek

9-12. évfolyam:

- az egészséges környezethez és a biztonságos környezetre való jog
- a népességszám és a várható életkor alakulásának kérdései Magyarországon
- környezetszennyezés, erőforrások korlátozottsága, szegénység
- érdekellentétek az erőforrások felhasználásában
- környezeti piac

Fizika

9-11. évfolyam:

- a mesterséges égitestek szerepe az információk közvetítésében, az időjárás jelzésében
- a víz különleges hőtágulási viselkedésének hatása a vízi élővilágra és a kőzetekre
- a globális felmelegedés (üvegházhatás) és következményei – a sarki jég elolvadása
- a levegő és a víz szennyezettségének hatása a fény terjedésére

Biológia

10-12. évfolyam:

- a környezetszennyezés (víz, levegő, talaj) hatása az állatok életmódjára, viselkedésére (pl. elvándorlás, kihalás, az egyedyszám csökkenése, a táplálék megváltozása, életképtelen egyedek létrejötte stb.)
- a növények szerepe a bioszférában – oxigéntermelés, a szén-dioxid megkötése

- a sejtek anyagcseréjére ható környezetszennyező anyagok, a sejtek reverzibilis és irreverzibilis károsodása
- az ivóvízben található kémiai anyagok hatása az emberi szervezetre
- a környezetszennyező anyagok és a radioaktív sugárzás hatása az ivarsejtképződésre és a meglévő ivarsejtekre

Kémia

9-12. évfolyam:

- a szennyező kémiai anyagok „megjelenése”
- a sugárzó veszélyes hulladékok kezelése
- a természetben létező kémiai egyensúlyi folyamatok és azok felborulásának következményei

Földünk és környezetünk

9-10. évfolyam

- a település változása az elmúlt évtizedekben – térképi ábrázolás
- a műholdfelvételek a környezetvédelem szolgálatában (pl. vízszennyezés, vegetációváltozás, globális felmelegedés)
- a légköri szennyező anyagok és következményei: ózonpajzs, üvegházhatás–felmelegedés, savas eső
- a folyószabályozás hatása az élővilágra – árvízvédelem
- a sarki jég olvadásának következményei
- a vízierőművek építésének ökológiai és társadalmi hatásai
- az ár-apály erőmű mint a megújuló energiaforrás egyik példája

Ének-zene

9-12. évfolyam:

- kulturális sokféleség megőrzése

Rajz és vizuális kultúra

9-10. évfolyam:

- művészi természetábrázolás
- a festészet kifejezőeszközei, hatásrendszere
- érzelem, lelkiállapot, hangulat megjelenítése síkon és térben a kifejezőeszközök egyéni használatával

Az osztályfőnöki munka és a környezeti nevelés, fogyasztóvédelem és a kulturált közlekedésre nevelés

A fiatalok osztályközösségi létének keretét általában az osztályfőnök teremti meg. Ő a különböző szintű személyes kapcsolatok segítője, fejlesztője is. Munkálkodása nyomán válnak konkrét közösségi tevékenységgé a szaktanárok tanórán túlnövő elképzelései, a különböző iskolai programkínálatok. A tanulók számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatja igényessége, értékrendje. A környezeti nevelés szempontjából nem meghatározó az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása, általános tájékozottsága, problémafelismerő és – feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja.

A környezet megóvására, szépítésére, otthonossá tételére, igényes gondos alakítására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

A globális kérdések alkalmasak leginkább arra, hogy beláttassuk, hogyan függ össze a fejlődés és a környezet, a fogyasztóvédelem és a kulturált közlekedés bonyolult világunkkal

A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciókban való közös részvétel is kiegészítheti és összefűzheti az egyes szaktárgyakat.

Az osztályfőnöki órák témájának kínálata akkor hatékony, ha az legalább egy, de inkább négy évre tervezett sokszínű szocializációs program. Tervezése az osztályban tanító valamennyi pedagógus együttgondolkodását kívánja meg.

Iskolánkban biztosítani kell, hogy a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt fejlesztési feladat a **fogyasztói kultúra** és a **tudatos kritikus fogyasztói magatartás** kialakítása és fejlesztése a tanulóknál. Szükséges a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése, a **szociális és társadalmi kompetenciák** fejlesztése.

A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása **hosszú, sokoldalú** folyamat. Mivel ismereteket kell elsajátítani, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a **gyermekkorban elkezdett** fejlesztés döntő hatású. Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamaszokban már megjelenik a jogérzés, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is. Fontos a szülők, a **családok bevonása** is a nevelési folyamatba.

Iskolai programunkban a pszichológiai mozgatókra és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni: a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése, az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása, a természeti értékek védelme. Fontos továbbá a fogyasztás során: a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése és a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a **piac**, a **marketing** és a **reklám** szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a **minőség** és a **biztonság** szerepét a fogyasztás során, valamint a **gazdaságosságot** és a **takarékosságot**.

Fontos, hogy a középiskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- tudatos, kritikus fogyasztói magatartás
- ökológiai fogyasztóvédelem
- környezettudatos fogyasztás
- fenntartható fogyasztás
- preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem

Évfolyamokra lebontott témakörök:

9-10. évfolyam

- **Életvezetés, életmód:** céltudatos, irányított életvitel, valódi célok feltárása; motivációk megismerése - igény, szükséglet, vágy tudatosítása, téves vágyak, félelmek és ideák elengedése, példaképek tudatosítása, másoknak való megfelelés; remény és hit; céltudatosság; mérlegelés, útválasztás, felnőtté válás és felelősségvállalás; életút és életfeladat megtalálása
- **Testi, lelki problémák** (a feszültségmentes életért, hatékony gyógyítás, személyiségfejlesztés, stressz csökkentés, párkapcsolati problémák, súlycsökkentés, látásjavítás, fájdalomcsillapítás, gyereknevelés, családi problémák, masszázs, jóga; fizikai testünk betegségei és a negatív gondolatok, kommunikációs problémák, gyermekkori lelki sérülések, depresszió, elnyomott agresszió, lelkiismeret furdalás, álmatlanság, alvásképtelenség, gyógyszerek szedése)
- **Eltérő fogyasztási struktúrák** (helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól; áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései, élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk, elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefonía; egyéni és csoportos döntéshozatal)

- **Kulturált közlekedés** (közlekedési törvények tudatos ismerete, kerékpáros és segédmotoros közlekedés, a KRESZ legújabb módosításai; a kulturált közlekedés tudatosítása nem elsősorban pénz, hanem akarat kérdése; külföldi/média példák - adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információörögzítés csoportmunkában; problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel)

11-12. évfolyam

- **A média szerepe, tájékoztatás, hirdetés, reklám** (médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika, tartalmi összefoglalók készítése, monitorozás, RTV figyelés, Internet-figyelés, automatikus online keresőrendszerek megadott kulcsszavak, blog- és komment-figyelés, Breaking News - a legkorszerűbb informatikai háttér felhasználásával elemzések készítése a média-megjelenések adatsoraiból, nemzetközi sajtófigyelés, reklámmelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái)
- **EU fogyasztói jogok**, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem; viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése; érveléstechnikai gyakorlatok, hatékony érdekérvényesítés), intézmények, civil szervezetek, bankok, kereskedelmi egységek látogatása
- **Egészséges táplálkozás**, génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, túlsúly, bulímia / anorexia, drogok és alkoholfogyasztás, a dohányzás veszélyei
- **A kresz és az autóvezetés** (közlekedés lakott településeken, fő- és mellék utakon, autópályán; új- és használt autó vásárlás, autóhitel, autóvásárlási- és fenntartási költségek, karbantartás, büntetések, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások)

A környezeti nevelés a tanórán kívül

A tanórán kívüli nevelésnek arra kell összpontosítania, ami a tanórákon nem történhet meg, így a globális ismeretekre, a globális szemlélet formálására is.

A tanórán kívüli környezeti nevelés célja a tanulók környezeti tudatának fejlesztésén keresztül a környezetért, a jövő generációkért felelős magatartást tanúsító személyiség formálódásának segítése. A tanórán kívüli környezeti nevelés lehetőleg mindenkire vonatkozzon, ne csak a közvetlen résztvevőkre hasson, hanem a tanulókon keresztül az iskola egészére (tanárookra, iskolában dolgozókra, a többi tanulóra) a tanulók családjaira, sőt a helyi közösségre is.

Megvalósítására többféle lehetőség kínálkozik.

- a rendszerszemléletre való nevelés
- oknyomozó környezetvédelem
- a környezeti nevelés kiterjeszthető a családra is
- a természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése

Tanórán kívüli környezeti nevelés színterei, lehetőségei

- környezetvédelmi szakkörök
- nyári tábor
- kiállítások
- iskolai átfogó környezetvédelmi programok, projektek, akciók
- „Föld napja”
- „Madarak és fák napja”
- iskolai zöld újság, zöld rádió
- tanulmányi kirándulás
- különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés
- vetélkedők, tanulmányi versenyek
- kapcsolattartás külső segítő partnerekkel
- művészeti csoportok, ünnepségek

Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni.

Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szak- és CD-könyvtárat. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális illetve multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számunkra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják az értéktelentől különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt – ezen képesség napjainkban nélkülözhetetlen.

Iskolán belüli kommunikáció formái

- kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel
- házi dolgozat készítése
- poszterek készítése és bemutatása
- iskolarádió felhasználása híradásra
- faliújságon közölt információk készítése
- szórólapok készítése

Iskolán kívüli kommunikáció formái

- környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból
- környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása
- környezetvédelemről szóló rádió- és televíziós hírek feldolgozása, értékelése
- a környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel

4 MELLÉKLETEK

- 1) számú melléklet: Digitális Fejlesztési Terv (DFT)
- 2) számú melléklet: Vizsgaszabályzat

5 HATÁLYBALÉPÉS, NYILVÁNOSSÁ TÉTEL, NYILVÁNOSSÁG

1. A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium jelen Pedagógiai Programja a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 26.§. (5) szerint a következő tanévtől lép hatályba, és egyidejűleg hatályon kívül helyeződik az intézmény előző Pedagógiai Programja.
2. A Pedagógiai Programot két évente felül kell vizsgálni, illetve abban az esetben, ha a jogszabályváltozások ezt szükségessé teszik. A nevelőtestület bármikor kezdeményezheti a program módosítását, ha az erre vonatkozó igényt a nevelőtestület legalább egyharmada vagy az igazgató, vagy az igazgatótanács írásban bejelenti, és a módosító javaslatot a testület megtárgyalta és legalább 50%+1 fő szótöbbséggel megszavazta.
3. A Pedagógiai Programot a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 26.§. (1) szerint az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el, az igazgatótanács véleményezi. Az igazgatótanács véleményezése után az igazgató terjeszti fel a fenntartóhoz, végül a Magyarországi Evangélikus Nevelési-Oktatási Bizottsága hagyja jóvá.
4. A Pedagógiai Program példányait az igazgatói, az igazgatóhelyettesi, a tanári és az iskolatitkári irodában, valamint a könyvtárban tároljuk, illetve feltesszük az iskola honlapjára és megküldjük a fenntartónak. A dokumentum nyilvános.

Nyíregyháza, 2025. május 12.

Rubóczki Béla
megbízott igazgató

Jegyzőkönyvi kivonat

A Magyarországi Evangélikus Egyház nevelési-oktatási bizottsága 2025. június 11-én tartott ülésén a következő határozatot hozta:

79/2025. (VI. 11.) nevelési-oktatási bizottsági határozat

a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium Házi rendjének, Pedagógiai programjának, valamint Szervezeti és Működési Szabályzatának módosításáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház nevelési-oktatási bizottsága az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 4. § (2) bekezdése, valamint a 3/2008. (VII.3.) országos szabályrendelet 3.§ (7) bekezdés d) pontja alapján a **Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium Házi rendjének, Pedagógiai programjának, valamint Szervezeti és Működési Szabályzatának** módosítását jóváhagyja.

Felelős: Varga Márta

Határidő: 2025. július 11.

Budapest, 2025. június 12.

A kiadmány hiteles.

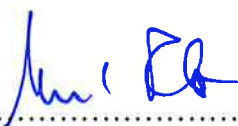
Varga Márta
Varga Márta
osztályvezető

Legitimációs záradék

Aláírással tanúsítom, hogy a *Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium* (4400 Nyíregyháza, Szent István utca 17-19.) **igazgatótanácsa** a Magyarországi Evangélikus Egyház Az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvényének 14.§ d) pontjában meghatározottaknak megfelelően az intézmény **Pedagógiai Programjának** módosítását az **igazgatótanács** **véleményezte.**

Az igazgatótanács az intézmény Pedagógiai Program rendelkezéseivel egyetért.

Kelt: Nyíregyháza, 2025. május 9.

igazgatótanács elnöke

Legitimációs záradék

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium (4400 Nyíregyháza, Szent István utca 17-19.) **Pedagógiai Programjának módosításait** a tantestület megismerte és elfogadta.

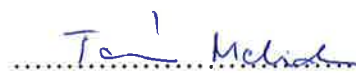
Aláírással tanúsítom, hogy a tantestület véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

A tantestület az intézmény Pedagógiai Program rendelkezéseivel egyetért.

Kelt: Nyíregyháza, 2025. május 07.

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....
igazgató

Legitimációs záradék

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium (4400 Nyíregyháza, Szent István utca 17-19.) **Pedagógiai Programjának** módosítását a **szülői szervezet** megismerte és elfogadta.

Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

A Szülői szervezet az intézmény Pedagógiai Program rendelkezéseivel egyetért.

Kelt: Nyíregyháza, 2025. május 08.

szülői szervezet elnöke

Legitimációs záradék

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium (4400 Nyíregyháza, Szent István utca 17-19.) **Pedagógiai Programjának** módosítását a **diákönkormányzat** megismerte és elfogadta.

Aláírással tanúsítom, hogy a diákönkormányzat véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

A diákönkormányzat az intézmény Pedagógiai Programjának rendelkezéseivel egyetért.

Kelt: Nyíregyháza, 2025. május 7.

Tóth Róka

.....
diákönkormányzat elnöke